

๐
371. 2007/1
H 245 0

การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตแขนงวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

19 พ.ย. 2534

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา

ตุลาคม 2533

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

174399

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ ฉบับนี้แล้วเห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตวิชาเอกการอุดมศึกษา ของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....
(รศ.ดร.ชมพันธุ์ ฤกษ์ชัย อยุธยา)

ประธาน

.....
(ผศ.ดร.สุชาดา สุธรรมรักษ์)

กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

.....
(รศ.ดร.ชมพันธุ์ ฤกษ์ชัย อยุธยา)

ประธาน

.....
(ผศ.ดร.สุชาดา สุธรรมรักษ์)

กรรมการ

.....
(ศ.ดร.นิพนธ์ ศุขปริดี)

กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญาฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่ 19 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2533

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์ของรองศาสตราจารย์ ดร. ชมพันธุ์ กุญชร ณ อยุธยา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา สุธรรมรักษ์ ประธานและกรรมการที่ปรึกษา ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำแก้ไขในการดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จด้วยความเรียบร้อย ศาสตราจารย์ ดร. นิพนธ์ ศุขปรีดี ซึ่งเป็นกรรมการร่วมในการสอบปากเปล่า ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณศาสตราจารย์ ดร. เอี่ยม ฉายางาม อธิการบดีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช รองศาสตราจารย์ ดร. ทองอินทร์ วงศ์โสธร รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ และรองศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา กัมภิรปกรณ ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ที่อนุญาตให้ทำปริญญานิพนธ์ เก็บข้อมูลและให้คำแนะนำจนสำเร็จลงไปด้วยความเรียบร้อย

ขอขอบคุณคณาจารย์ นักศึกษา บัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยดี โดยเฉพาะคุณศิริรัตน์ ภูัสกุลเจริญศักดิ์ ที่ช่วยในการจัดพิมพ์

ขอขอบความดีทั้งหมดแด่คุณพ่อชอบ คุณแม่ทับ พันธุ์สวัสดิ์ ผู้ให้กำเนิด ให้ความรัก ความเมตตา และให้ทุกอย่างแก่ลูกจนลูกเป็นคนมีคุณภาพและเป็นคนดีของสังคม

สุดท้ายขอขอบ ความดี ความงาม ความรัก ความอบอุ่น แด่อาจารย์ประเทือง คุณสงค์ศักดิ์ คุณวรพจน์ พันธุ์สวัสดิ์ ที่เป็นกำลังใจและสนับสนุนผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

พรประเสริฐ พันธุ์สวัสดิ์

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
	ความสำคัญของการวิจัย.....	3
	ขอบเขตของการวิจัย.....	4
	คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ.....	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
	ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและการประเมินหลักสูตร.....	7
	ความหมายของหลักสูตร.....	7
	องค์ประกอบของหลักสูตร.....	8
	ความหมายของการประเมิน.....	9
	ความหมายและความสำคัญของการประเมินหลักสูตร.....	10
	ลักษณะของหลักสูตรที่ดี.....	11
	เกณฑ์การประเมินหลักสูตร.....	12
	รูปแบบการประเมินหลักสูตร.....	13
	การประเมินหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการประเมินเชิง.....	18
	หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตแขนงวิชาบริหารการศึกษา	
	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.....	23
	ลักษณะพิเศษและหลักสูตรการศึกษาทางไกล.....	26

ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาทางไกล.....	31
การดำเนินงาน.....	32
การจัดการศึกษา.....	33
ระบบการศึกษา.....	33
การประเมินผลการศึกษา.....	36
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	38
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	38
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
แบบสอบถาม.....	39
ลักษณะของแบบสอบถาม.....	40
การกำหนดค่าลำดับความสำคัญของตัวเลือก.....	41
การจัดทำแบบสอบถาม.....	42
แบบสัมภาษณ์.....	42
เกณฑ์ในการเลือกผู้เชี่ยวชาญ.....	43
เกณฑ์ในการประเมินหลักสูตร.....	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
ด้านบริบท	62

ด้านปัจจัยเบื้องต้น	69
ด้านกระบวนการ	98
ด้านผลผลิต	121
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	144
ความมุ่งหมายของการวิจัย	144
วิธีดำเนินการวิจัย	144
การวิเคราะห์ข้อมูล	145
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	145
อภิปรายผล	149
ข้อเสนอแนะ	162
บรรณานุกรม	165
ภาคผนวก	170
ภาคผนวก ก หนังสือขออนุญาตทำปริญญานิพนธ์และเก็บข้อมูล	171
ภาคผนวก ข เนื้อหาชุดวิชาแขนงวิชาบริหารการศึกษา	173
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามเพื่อใช้สร้าง แบบสอบถาม	178
ภาคผนวก ง หนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและส่งกลับคืน	180

ภาคผนวก จ แบบสอบถามการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตแขนงวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2523 สำหรับอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา	182
ภาคผนวก ฉ แบบสอบถามการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตแขนงวิชา บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2523 สำหรับผู้บังคับ บัญชาของบัณฑิต	208
ภาคผนวก ช แบบสัมภาษณ์การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตแขนงวิชา บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2523	212
ประวัติย่อผู้วิจัย	216

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	ลักษณะของการประเมินหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการประเมินเชิง.....	18
2	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	39
3	การประเมินหลักสูตร	48
4	ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	62
5	ความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ของหลักสูตร จากแบบสอบถามปลายเปิด	66
6	ความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของ หลักสูตรจากการสัมภาษณ์	68
7	ความเหมาะสมของโครงสร้างของหลักสูตร	70
8	ความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตร จากแบบสอบถามปลายเปิด	73
9	ความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับโครงสร้าง ของหลักสูตร จากการสัมภาษณ์	75
10	ความเหมาะสมของเนื้อหาชุดวิชา	77
11	ความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับเนื้อหาชุดวิชา จากแบบสอบถามปลายเปิด	86
12	ความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับเนื้อหาชุดวิชา จากการสัมภาษณ์	87
13	ความเหมาะสมของวัสดุการศึกษา เอกสารต่าง ๆ และศูนย์บริการการศึกษา..	90

14	ความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับวัสดุการศึกษา เอกสารต่าง ๆ และศูนย์บริการการศึกษา จากแบบสอบถามปลายเปิด	94
15	ความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับวัสดุการศึกษา เอกสารต่าง ๆ และศูนย์บริการการศึกษา จากการสัมภาษณ์	96
16	ความเหมาะสมของกระบวนการเรียนการสอน	99
17	ความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับกระบวนการเรียน การสอน จากแบบสอบถามปลายเปิด	103
18	ความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับการดำเนินการ จัดกระบวนการเรียนการสอน จากการสัมภาษณ์	105
19	ความเหมาะสมของการประเมินผลการศึกษา	107
20	ความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับการประเมินผล การศึกษา จากแบบสอบถามปลายเปิด	110
21	ความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับการประเมินผล การศึกษา จากการสัมภาษณ์	112
22	ความเหมาะสมของการบริหารหลักสูตร	113
23	ความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร จากแบบสอบถามปลายเปิด	116
24	ความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร จากการสัมภาษณ์	118
25	ความเหมาะสมของคุณภาพของบัณฑิต	121
26	ความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับคุณภาพของบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จากแบบสอบถามปลายเปิด	126

27	คุณสมบัติของบัณฑิตตามคุณสมบัติที่เป็นจริงและคุณสมบัติตามความต้องการ ของผู้บังคับบัญชา	130
28	ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต เกี่ยวกับคุณภาพของบัณฑิตของ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จากแบบสอบถามปลายเปิด	135
29	ความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา บัณฑิต และผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต เกี่ยวกับคุณภาพของบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จากการ สัมภาษณ์	137

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

- 1 ความสัมพันธ์ของประเภทการประเมินและประเภทของการตัดสินใจ.....17

บทนำ

ภูมิหลัง

หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา การจัดการศึกษาจะสำเร็จลุล่วงไปไม่ได้ ถ้าปราศจากหลักสูตร ซึ่งเปรียบเสมือนเครื่องชี้แนะแนวทางว่า ควรจะดำเนินการจัดการศึกษาไปในแนวทางใด (ชมพันธุ์ ฤกษ์ ฌ อยุธยา. 2530 : 1) หลักสูตรเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะทำให้ปรัชญาหรือความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาบรรลุผลสมความมุ่งหมายของแผนการศึกษาชาติเพราะหลักสูตรมีความสำคัญในการช่วยพัฒนาบุคคลในด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย นอกจากนี้หลักสูตรยังมีความสำคัญต่อสังคม เศรษฐกิจและการเมืองอีกด้วย นักพัฒนาหลักสูตรกำหนดจุดมุ่งหมายและเนื้อหาวิชาของหลักสูตรเพื่อวางรากฐานทางความคิดและภาวะประพฤติดของผู้เรียน ให้มีคุณธรรม มีความสำนึกในสิทธิหน้าที่ของพลเมืองที่เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม หลักสูตรจะช่วยให้ผู้เรียนได้ค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง ตลอดจนรู้จักกำหนดแนวทางในการประกอบอาชีพตามที่ตนสามารถและถนัด ทำให้เยาวชนในวันนี้เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคตเป็นกำลังทางสมองและทางเศรษฐกิจของชาติ ที่จะนำประเทศไปสู่ทางปฏิบัติให้บรรลุความสำเร็จ (กาญจนา कुमारักษ์. 2527 : 4)

การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย ถ้านับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2459 ที่มีการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ดำเนินการมาแล้วจนกระทั่งปี พ.ศ. 2532 รวมเป็นเวลา 73 ปี ในด้านหลักสูตรโดยภาพรวมพบว่า ยังมีปัญหามากมายปลายประการ ได้แก่ การขาดปรัชญาและจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนต่อการปฏิบัติที่จะนำความมุ่งหมายทางการศึกษาไปสู่ผลสำเร็จ ทำให้ผู้สอนและผู้เรียนเกิดความสับสน เนื้อหาหลักสูตรเน้นเป็นวิชาการเฉพาะด้านเกินไป ความไม่สอดคล้องกับสังคม การจัดหลักสูตรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนน้อย หลักสูตรและการสอนไม่สัมพันธ์กันทำให้

เกิดความเข้าใจในเนื้อหาวิชา และหลักสูตรวิชาซึ่งยังมีการฝึกฝนงานอาชีพน้อยไป (ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. 2524 : 32 - 33) การประเมินหลักสูตรทำให้ทราบปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรชัดเจนขึ้น เพราะการประเมินหลักสูตรมีจุดมุ่งหมายเพื่อพิจารณาคุณค่าของหลักสูตรตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ เพื่อตัดสินใจการวางเค้าโครงระบบของหลักสูตร ตลอดจนการบริหารงานและการสอนตามหลักสูตรให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง และเพื่อวัดคุณภาพของผลผลิต คือผู้เรียน (ทศนา เขมมณี. 2526 : 52, เจียรนัย ศิริสวัสดิ์. 2526 : 52) การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการที่สำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาหลักสูตร (ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล. 2527 : 256) ซึ่งควรจะได้มีการดำเนินการเป็นระยะ ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญที่ช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบถึงคุณค่าและแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพอยู่เสมอ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้เปิดรับนักศึกษาในหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตรุ่นแรก เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2523 แขนงวิชาบริหารการศึกษา เป็นแขนงวิชาแรกที่เปิดสอน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช. 2531 : 1) นับถึงปี พ.ศ. 2530 มีนักศึกษาที่สำเร็จออกไปเป็นบัณฑิตแล้ว 6 รุ่น จำนวน 15,554 คน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช. 2530 : 24) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช เป็นมหาวิทยาลัยใหม่และเป็นมหาวิทยาลัยเปิดเป็นแห่งแรกที่ใช้ระบบการเรียนการสอนทางไกล ซึ่งต่างกับมหาวิทยาลัยจำกัดรับทั้งระบบการเรียนการสอนและการดำเนินการ เช่น ในระบบจำกัดรับเมื่อผู้เรียนมีปัญหาสามารถซักถามปัญหาได้โดยตรงจากผู้สอน แต่ในระบบเปิดนั้นหากผู้ศึกษามีปัญหาในการเรียนการสอนก็ต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากสื่อสิ่งพิมพ์ นอกจากนั้นในระบบจำกัดรับมีชั้นเรียนในการบรรยายแต่ในระบบเปิดไม่มีชั้นเรียน การรับนักศึกษาเข้าศึกษาในระบบจำกัดรับก็รับได้จำนวนจำกัด ในระบบเปิดรับนักศึกษาได้จำนวนไม่จำกัด นอกจากนั้นในระบบจำกัดรับผู้ศึกษาจะมีฐานะค่อนข้างต่ำและยังไม่ทำงาน แต่ในระบบเปิดนั้นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีงานทำแล้ว ดังนั้นปัญหาที่น่าสนใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนทางไกลจึงมีหลายประการ ทั้งในด้าน วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาชุดวิชา วัสดุการศึกษา เอกสารต่าง ๆ และศูนย์บริการการศึกษา กระบวนการเรียนการสอน การประเมินผลการศึกษา การบริหารหลักสูตรและคุณภาพของบัณฑิต รายงานการวิจัยของมหาวิทยาลัย

สุโขทัยธรรมมาธิราชเกี่ยวกับการประเมินระบบการสอนทางไกล ในด้านประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพของผู้จบการศึกษา (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2531 : 567) ได้สรุปเสนอแนะว่าควรจะได้มีการประเมินหลักสูตรแต่ละหลักสูตรให้ลงลึก โดยประเมินทุกชุดวิชาในแต่ละโปรแกรม สำหรับหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตแขนงวิชาการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นแขนงวิชาแรกที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมมาธิราช ได้ดำเนินการมาเป็นเวลากว่า 10 ปีแล้วจึงควรจะต้องมีการประเมินเพื่อทราบถึงส่วนที่ส่วนบกพร่องของหลักสูตร เพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีความก้าวหน้าและทันสมัย มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจจะประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตแขนงวิชาการบริหารการศึกษา โดยใช้รูปแบบการประเมินซีพี (CIPP Model) ของแดเนียล สตัฟเฟิลบีม (Daniel Stufflebeam) ประเมินหลักสูตรที่ได้ดำเนินการแล้วในด้านบริบท (Context) ปัจจัยเบื้องต้น (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Product) เพื่อพิจารณาถึงส่วนที่ส่วนบกพร่องและส่วนที่ควรปรับปรุงแก้ไข ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตแขนงวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2523 ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต แขนงวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2523

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการวิจัยมีความสำคัญดังนี้

1. ใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารมหาวิทยาลัย ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต แขนงวิชาการบริหารการศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น
2. ใช้เป็นข้อมูลสำหรับฝ่ายวิชาการของแขนงวิชาการบริหารการศึกษา ในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการศึกษาทางไกลให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

3. ใช้เป็นข้อมูลสำหรับคณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชาต่าง ๆ ในการปรับปรุงและพัฒนาชุดวิชา แขนงวิชาบริหารการศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

4. ใช้เป็นแนวทางสำหรับการประเมินหลักสูตรของสาขาวิชาอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ประชากร ได้แก่ อาจารย์ประจำแขนงวิชาบริหารการศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จำนวน 7 คน นักศึกษาแขนงวิชาบริหารการศึกษา จำนวน 2,041 คน บัณฑิตแขนงวิชาบริหารการศึกษา จำนวน 15,554 คน และผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต จำนวน 15,554 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 33,156 คน

2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากกลุ่มประชากรซึ่งเป็นอาจารย์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จำนวน 7 คน สำหรับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็น นักศึกษา บัณฑิต และผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต รวมจำนวน 33,149 คน ได้มาจากการเปิดตารางเครจิจและมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) ที่ระดับความเชื่อมั่น .05 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 380 คน หลังจากนั้นจึงนำไปเทียบสัดส่วน ได้กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักศึกษา 24 คน บัณฑิต 178 คน และผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต 178 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 387 คน

3. การวิจัยครั้งนี้ จะประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2523 ซึ่งเป็นหลักสูตรปริญญาตรีต่อเนื่อง (2 ปี) เท่านั้น

4. การประเมินหลักสูตรในการวิจัยนี้ ใช้รูปแบบการประเมินเชิง ซึ่งจะประเมินในด้านต่อไปนี้

4.1 บริบท ประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

4.2 ปัจจัยเบื้องต้นประเมินโครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาชุดวิชา วัสดุการศึกษา เอกสารต่าง ๆ และศูนย์บริการการศึกษา

4.3 กระบวนการ ประเมินกระบวนการเรียนการสอน การประเมินผลการศึกษา

และการบริหารหลักสูตร

4.4 ผลผลิต ประเมินคุณภาพของบัณฑิตในด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย

คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ

1. การประเมิน หมายถึง การวินิจฉัยอัตราค่า คุณภาพ ของสิ่งของหรือเรื่องราวต่าง ๆ อย่างมีหลักเกณฑ์ ในการวินิจฉัยนี้ การประเมิน หมายถึง กระบวนการของการบรรยาย การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การจัดเตรียมข้อมูลต่าง ๆ เพื่อการนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น
2. หลักสูตร หมายถึง ข้อกำหนดอันประกอบด้วย หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง แนวทาง วิธีการ เนื้อหา วัสดุอุปกรณ์และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สำหรับหลักสูตรในการวินิจฉัยนี้ หมายถึง หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตแขนงวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ. 2523
3. การประเมินหลักสูตร หมายถึง การพิจารณาคุณค่าของหลักสูตรกับเกณฑ์โดยที่เกณฑ์นั้น อาจเป็นข้อมูลหรือคุณสมบัติหรือคุณลักษณะก็ได้ ในการวินิจฉัยการประเมินหลักสูตร หมายถึง การบรรยาย การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การจัดเตรียมข้อมูลต่าง ๆ เพื่อการปรับปรุงหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการประเมินที่ ซึ่งประกอบด้วย การประเมิน 4 ด้าน ดังนี้
 - 3.1 การประเมินบริบท หมายถึง การประเมินสภาวะแวดล้อมต่าง ๆ ของหลักสูตร เพื่อให้ได้มาซึ่งหลักการและเหตุผลที่จะนำไปใช้ในการกำหนดจุดมุ่งหมาย ในการวินิจฉัยการประเมิน บริบท ประกอบด้วย การประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
 - 3.2 การประเมินปัจจัยเบื้องต้น หมายถึง การประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการกำหนดวิธีการของการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานของหลักสูตรสามารถบรรลุจุด มุ่งหมายที่กำหนดไว้ ในการวินิจฉัยการประเมินปัจจัยเบื้องต้น ประกอบด้วย การประเมินโครงสร้าง ของหลักสูตร เนื้อหาชุดวิชา วัสดุการศึกษา เอกสารต่าง ๆ และศูนย์บริการการศึกษา

3.3 การประเมินกระบวนการ หมายถึงการประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องของหลักสูตร ในระหว่างดำเนินการ เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงหลักสูตรให้ดีขึ้น ในการวิจัยนี้การประเมินกระบวนการ ได้แก่ การประเมินกระบวนการเรียนการสอน การประเมินผลการศึกษาและการบริหารหลักสูตร

3.4 การประเมินผลผลิต หมายถึงการประเมินเพื่อตรวจสอบผลผลิตเมื่อได้ ดำเนินการไปแล้วหรือสิ้นสุดโครงการที่ตั้งไว้ ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ ในการวิจัยนี้การประเมินผลผลิต ได้แก่ การประเมินคุณภาพของบัณฑิตในด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย

4. การศึกษาทางไกล หมายถึง การเรียนการสอนที่ผู้เรียนผู้สอนอยู่ไกลกัน ไม่มีชั้นเรียน แต่สามารถมีกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันได้ โดยอาศัยสื่อประสมเป็นสื่อการสอนประกอบด้วยสื่อ สิ่งพิมพ์ในรูปของเอกสารการสอน แบบฝึกปฏิบัติ และเทปเสียงที่ส่งให้นักศึกษาทางไปรษณีย์เป็นสื่อ แยกกลาง มีรายการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ การสอนเสริม ณ ศูนย์บริการการศึกษาทุก จังหวัด

5. อาจารย์ หมายถึง ผู้ส่งสอนวิชาความรู้ คำที่ใช้เรียกชื่อนำหน้านักดลเพื่อแสดง ความยกย่องมีความรู้ในทางใดทางหนึ่ง (ราชบัณฑิตยสถาน. 2530 : 915) ในการวิจัยนี้ หมายถึง ผู้สอนประจำแขนงวิชาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

6. นักศึกษา หมายถึง ผู้ศึกษาเล่าเรียน (ราชบัณฑิตยสถาน. 2530 : 432) ในการ วิจัยนี้ หมายถึง ผู้ศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชหลักสูตรปริญญาตรีต่อเนื่อง (2 ปี) แขนง วิชาบริหารการศึกษา ระหว่าง พ.ศ. 2531 - 2532

7. บัณฑิต หมายถึง ผู้ทรงความรู้ ผู้มีปัญญา นักปราชญ์ ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญา ซึ่ง มี 3 ชั้น คือ ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก (ราชบัณฑิตยสถาน. 2530 : 469) ในการวิจัยนี้ หมายถึง ผู้ที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีต่อเนื่อง (2 ปี) แขนงวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช รุ่นที่ 1-6 ระหว่าง ปี พ.ศ. 2525 - 2530

8. ผู้บังคับบัญชา หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้าของหน่วยงานหรือองค์กร ในการ วิจัยนี้ หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้างานของบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาคำরা เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร โดยจำแนกสาระสำคัญที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้คือ

ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและการประเมินหลักสูตร ประกอบด้วยความหมายของหลักสูตร องค์ประกอบของหลักสูตร ความหมายของการประเมิน ความหมายและความสำคัญของการประเมินหลักสูตร ลักษณะของหลักสูตรที่ดี เกณฑ์การประเมินหลักสูตร รูปแบบการประเมินหลักสูตร การประเมินหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการประเมินซิป และงานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการประเมินซิปทั้งในประเทศและต่างประเทศ

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตแขนงวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ลักษณะพิเศษและหลักสูตรการศึกษาทางไกล ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาทางไกล ประกอบด้วย การดำเนินงาน การจัดการศึกษา ระบบการศึกษาและการประเมินผลการศึกษา

ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและการประเมินหลักสูตร

ความหมายของหลักสูตร

ชมพันธุ์ ฤกษ์ ฌ อุษยา (2530 : 1) ได้กล่าวถึงหลักสูตรในความหมายดั้งเดิมว่า หลักสูตรหรือ Curriculum มีความหมายว่า Racecourse หรือ "สนามแข่ง" และความเป็นจริงแล้วหลักสูตรแต่เดิมนั้น คนส่วนใหญ่คิดว่า หลักสูตรมีลักษณะเป็นสนามแข่งจริง ๆ คือนักศึกษาต้องแข่งขันกันเรียนให้จบ เพื่อที่จะได้รับปริญญา แม้ในปัจจุบัน ความเชื่อเกี่ยวกับหลักสูตรก็ยังยึดอยู่ว่า หลักสูตรคือสนามแข่งที่ประกอบด้วยรายวิชาต่าง ๆ ซึ่งนักศึกษาต้องเรียนให้ประสบผลสำเร็จ สำหรับหลักสูตรในความหมายปัจจุบันมีผู้ให้นิยามไว้ดังนี้ หลักสูตรหมายถึงโครงการให้การศึกษาเพื่อ

พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายทางการศึกษาที่วางไว้ (สมิทร คุณานุกร. 2518 : 2) นอกจากนั้นหลักสูตรยังเป็นกิจกรรม หรือประสบการณ์ทั้งหลายที่มหาวิทยาลัยจัดให้แก่ผู้เรียน (ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล. 2529 : 10) และเป็นระบบของกลุ่มวิชาหรือลำดับของรายวิชาที่ต้องเรียน เพื่อให้สำเร็จการศึกษา เช่น หลักสูตรแขนงวิชา บริหารการศึกษา นอกจากนั้นหลักสูตรยังหมายถึง โครงการทั้งหมดของเนื้อหาวิชา อุปกรณ์การเรียนการสอนมหาวิทยาลัยได้จัดไว้ให้นักศึกษาเรียนเพื่อให้มีคุณสมบัติเพียงพอที่จะจบการศึกษาหรือได้ปริญญาที่จะเข้าสู่อาชีพ หรือหลักสูตรอาจหมายถึงกลุ่มรายวิชาและประสบการณ์ที่นักศึกษาได้เรียนรู้ อย่างจริงจัง หรือประสบการณ์ที่นักศึกษาได้ทั้งหมดจากมหาวิทยาลัย (Good. 1973 : 157) กล่าวโดยย่อ หลักสูตรเป็นโครงการหรือแผนหรือข้อกำหนดอันประกอบด้วยหลักการ จุดหมาย โครงสร้าง กิจกรรม และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอนที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ ความสามารถ โดยส่งเสริมให้เอื้อกันบุคคลไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตนเองและรวมถึงลำดับขั้นของประสบการณ์ที่สถาบันการศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียน (สมหญิง จันทรุไทย. 2530 : 7)

จากคำนิยามทั้งหมดดังกล่าวมาแล้วอาจสรุปได้ว่า หลักสูตรหมายถึงประสบการณ์ที่จัดให้แก่ผู้เรียนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะ ตามความมุ่งหมายของการศึกษาที่วางไว้ โดยสถาบันการศึกษาอาจกำหนดเป็นโครงการหรือแผนประสบการณ์อันประกอบด้วยหลักการจุดหมาย โครงสร้าง เนื้อหา กิจกรรม วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ และการประเมินผล

องค์ประกอบของหลักสูตร

องค์ประกอบของหลักสูตร หมายถึงส่วนประกอบที่สำคัญของหลักสูตร คือ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผล (Taba. 1962 : 422 - 425) ซึ่งสอดคล้องกับบลูม รัตนากร และคนอื่น ๆ (2528 : 22) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตร ประกอบด้วยจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหา วิชา กิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผลและการบริหารหลักสูตร ส่วน สมิทร คุณานุกร (2523 : 9) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของหลักสูตรว่าประกอบด้วย ความมุ่งหมาย เนื้อหา การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินผล

ศุภวัฒน์ เอ็มโอช (2528 : 16 - 17) ได้สรุปไว้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรมี

4 ประการคือ

1. ความมุ่งหมายของหลักสูตร เป็นความมุ่งหวังที่จะให้เกิดผลแก่ผู้เรียนจากการใช้หลักสูตร หรือเป็นสิ่งที่กำหนดคุณลักษณะที่พึงปรารถนาที่จะให้เกิดแก่ผู้เรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามต้องการ ความมุ่งหมายจึงเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ต้องการปลูกฝังให้เกิดแก่ผู้เรียน
2. เนื้อหา เป็นสาระสำคัญของความรู้ที่นำมาใช้เป็นสิ่งเร้า เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนพัฒนาจะบรรลุความมุ่งหมาย เนื้อหาเป็นส่วนที่กำหนดประสบการณ์การเรียนรู้ ทำหน้าที่เชื่อมโยงให้การจัดประสบการณ์นั้น บังเกิดผลตามที่ต้องการ หรืออาจกล่าวได้ว่าเนื้อหาที่กำหนดในหลักสูตรเป็นสาระสำคัญของความรู้ซึ่งเมื่อนำไปใช้สอนแล้วผู้เรียนจะเรียนรู้และเกิดคุณลักษณะที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. กิจกรรมการเรียนการสอน เป็นการจัดประสบการณ์แก่ผู้เรียน โดยมีความมุ่งหมายเป็นจุดหมายปลายทาง และเนื้อหาเป็นสิ่งที่นำมาใช้เป็นเครื่องมือที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนามาซึ่งจะช่วยในการจัดกิจกรรมให้บังเกิดผลมีหลายประการ เช่น อาจารย์ผู้สอน และวิธีการสอน การใช้สื่อการเรียน การบริหารหลักสูตร เป็นต้น
4. การวัดและประเมินผล เป็นวิธีการตรวจสอบและติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการจัดการศึกษาโดยส่วนรวมว่าบังเกิดผลสำเร็จตามความมุ่งหมายในระดับใด มีส่วนใดบ้างที่ควรมีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติให้บังเกิดผลดีขึ้นต่อไป

ความหมายของการประเมิน

การประเมิน หมายความว่า กะ ประมาณค่า หรือราคาเท่าที่ควรจะเป็น เช่น ประเมินราคา ประเมินผลการศึกษา (ราชบัณฑิตยสถาน. 2530 : 502) และได้มีการศึกษาไว้ให้ความหมายของการประเมินว่าเป็นกระบวนการของการตัดสินใจ และตัดสินใจคุณค่า การบรรลุผลของจุดมุ่งหมายทางการศึกษา (Taba. 1962 : 312) ซึ่งการประเมิน เป็นการตัดสินใจคุณค่า

ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเป็นกระบวนการให้ได้มาซึ่งสารสนเทศ สำหรับตัดสินคุณค่าของโปรแกรม การศึกษา ผลผลิตกระบวนการ จุดมุ่งหมายของโครงการหรือทางเลือกต่าง ๆ ที่ออกแบบเพื่อนำไป ปฏิบัติให้บรรลุจุดมุ่งหมาย (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2524 : 3 - 4) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการ ประเมินเป็นการศึกษาหรือตรวจสอบโครงการในระหว่างที่โครงการกำลังดำเนินการอยู่หรือภายหลังที่ โครงการได้สำเร็จเสร็จสิ้นไปแล้ว (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2525 : 43) นอกจากนั้นการประเมินยัง เป็นการตัดสินคุณค่าของวัสดุ เหตุการณ์ หรือบุคคล โดยวิเคราะห์จากข้อมูล (มหาวิทยาลัยสุโขทัย- ธรรมมาธิราช. 2530 : 5)

ความหมายและความสำคัญของการประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตร เป็นขั้นตอนที่สำคัญขั้นหนึ่งของกระบวนการพัฒนาหลักสูตร กล่าวคือ ผลที่ได้จากการประเมินจะเป็นข้อมูลในการตัดสินใจ แก้ไข และปรับปรุงหลักสูตรต่อไป (ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล. 2527 : 258) การประเมินหลักสูตรเป็นการพิจารณาเกี่ยวกับคุณค่าของหลักสูตร โดยใช้ผลจากการวัดในแง่ต่าง ๆ ของสิ่งที่จะประเมิน เพื่อนำมาพิจารณาร่วมกัน และสรุปว่าจะ ให้คุณค่าของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมานั้นมีคุณภาพได้ผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือต้องปรับปรุงแก้ไข โดยมีจุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร 2 ประการคือ ประเมินผลเพื่อปรับปรุงหลักสูตร โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อให้ผลการประเมินนั้นเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร และ ประเมินผลเพื่อสรุปคุณค่าของการพัฒนาหลักสูตรว่าดีหรือควรปรับปรุงแก้ไข ควรใช้ต่อไปหรือยกเลิก ทั้งหมดหรืออาจยกเลิกเพียงบางส่วน (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2527 : 149 - 150) การประเมิน หลักสูตรนั้น อาจมีจุดมุ่งหมายในการประเมินเพื่อหาคุณค่าของหลักสูตร เพื่อตัดสินความถูกต้องในการ วางเค้าโครงและรูปแบบของหลักสูตร การบริหารงานด้านวิชาการและด้านหลักสูตร และเพื่อติดตาม ผลผลิตที่ได้จากหลักสูตร (พิศนา แคมมณี. 2526 : 227, สันต์ ธรรมบำรุง. 2525 : 175) การประเมินหลักสูตรเป็นเรื่องที่ผู้วางแผนประสบการณ์การเรียนรู้จะต้องคำนึงถึง นักพัฒนาหลักสูตร นั้นจะต้องคิดถึงวิธีการที่จะพิจารณาตัดสินว่าหลักสูตรหรือประสบการณ์ที่จัดขึ้นถูกหลักการจัดมากหรือน้อย ถ้าต้องการความเป็นเลิศหรือคุณภาพที่ยอดเยี่ยมของการศึกษา จำเป็นต้องมีการตรวจสอบ

พิจารณาวิเคราะห์ถึงส่วนดีและส่วนบกพร่องของขั้นตอนต่าง ๆ ในการจัดประสบการณ์เพื่อการปรับปรุงแก้ไขให้บรรลุเป้าหมายให้ดีที่สุด ในการประเมินผลหลักสูตรอาจเริ่มศึกษาจากสิ่งต่อไปนี้ คือ ความมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหา หรือสิ่งที่ต้องให้ผู้เรียนคิดและปฏิบัติ กิจกรรม แหล่งวิทยาการ การประเมินผลที่มีผลกระทบต่อคุณภาพของโปรแกรม (เสริมศรี ไชยศรี. 2526 : 151 - 152)

ลักษณะของหลักสูตรที่ดี

สังค อุทรานันท์. (2527 : 221) ได้กล่าวถึงลักษณะของหลักสูตรที่ดีไว้ ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ควรตั้งอยู่บนรากฐานทางการศึกษาอย่างถูกต้อง เช่น พื้นฐานทางปรัชญา จิตวิทยา สังคมวิทยา และธรรมชาติของความรู้ และต้องตั้งอยู่บนรากฐานของความจริงและสามารถนำไปปฏิบัติได้
2. สอดคล้องกับความต้องการของสังคม สามารถสนองความต้องการของสังคมและชาติ โดยมุ่งให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์ของส่วนรวมและเสียสละ มีความรู้ลึกซึ้งในขนบธรรมเนียมในชาติ สามารถที่จะสร้างเสริมและมีศรัทธาในการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีองค์พระมหากษัตริย์เป็นประมุข และเป็นผู้รับผิดชอบในฐานะพลเมืองดีของชาติ
3. สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ตามหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย เช่น ส่งเสริมให้เด็กเป็นคนกล้าแสดงออกในด้านความคิดเห็น สนองความต้องการของเด็กด้านความอบอุ่น การได้รับการยอมรับจากกลุ่ม เมื่อเป็นเช่นนี้จุดมุ่งหมายของหลักสูตรแต่ละระดับจึงแตกต่างกัน นักพัฒนาหลักสูตรควรรู้ว่าอะไรบ้างที่เด็กวัยนั้นจะฝึกได้หรือฝึกไม่ได้ นั่นคือ มุ่งในสิ่งที่เป็นไปได้ เหมาะกับการที่จะฝึกปฏิบัติและส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทุก ๆ ด้าน
4. จุดมุ่งหมายที่ดีของหลักสูตร จะต้องมุ่งสร้างเสริมค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม โดยให้รู้และเข้าใจว่า สิ่งใดควรจะอนุรักษ์ไว้ รู้จักสร้างสรรค์วัฒนธรรมให้เจริญก้าวหน้า
5. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ดี จะต้องเน้นและส่งเสริมคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้เรียน ให้มีความเจริญงอกงามหลายด้าน ตลอดจนส่งเสริมให้เป็นคนคิดเป็น มีความสนใจ มีความกระตือรือร้น มีอาชีพตามความถนัดและจะต้องเน้นหนักในการเสริมสร้างทางเศรษฐกิจส่งเสริมและฝึกอาชีพ

การรวมกลุ่มสหกรณ์ตามกลุ่มอาชีพ รู้จักจับจ่ายใช้สอยและเป็นผู้บริโภคที่ฉลาด

6. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ดี จะต้องช่วยให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการศึกษาให้มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นด้านความรู้ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติ อันจะก่อให้เกิดค่านิยมที่ถูกต้องและมีพฤติกรรมที่พึงปรารถนาของสังคม

7. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ดี จะต้องมีความชัดเจนไม่คลุมเครือ และมีความต่อเนื่องกันทุกข้อ โดยไม่มีความขัดแย้งกัน

8. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ดี ควรจะยืดหยุ่นได้ และเปลี่ยนแปลงได้ ตามความเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

9. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร จะต้องบอกแนวทางที่จะวัด หรือประเมินผลการสอนไว้

เกณฑ์การประเมินหลักสูตร

นีเกลย์และอีแวนส์ (Neagley and Evans. 1967 : 15 - 16) ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินหลักสูตรไว้ 7 ประการคือ

1. หลักสูตรที่ดีจะต้องมีการวางแผนจัดทำ และประเมินผลอย่างเป็นระบบ
2. หลักสูตรที่ดีจะต้องสะท้อนวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาออกมาเด่นชัด
3. หลักสูตรที่ดีจะต้องรักษาคุณภาพของวัตถุประสงค์ด้านต่าง ๆ ไว้โดยตลอด
4. หลักสูตรที่ดีจะต้องส่งเสริมให้ได้ประสบการณ์ที่ต่อเนื่องกัน
5. หลักสูตรที่ดีจะต้องยืดหยุ่นเหมาะสมกับสถานการณ์ และสภาพของผู้เรียน
6. หลักสูตรที่ดีจะต้องใช้ประโยชน์จากประสบการณ์การเรียนรู้ และจากทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้มากที่สุด
7. หลักสูตรที่ดีจะต้องให้ผู้เรียนแต่ละคน มีโอกาสได้พัฒนาตนเองไปให้ถึงขีดสุด

รูปแบบการประเมินหลักสูตร

รูปแบบการประเมินหลักสูตรนั้น นักการศึกษาได้เสนอรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็นประเภทใหญ่ ๆ 3 ประเภทดังนี้

1. รูปแบบที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (Goal-Attainment Model) เป็นรูปแบบที่เน้นจุดมุ่งหมาย เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์เป็นหลัก โดยยึดจุดมุ่งหมายและตัวค่าจุดมุ่งหมาย การประเมินจะให้คุณค่ามากหรือน้อย พิจารณาจากวัตถุประสงค์ที่บรรลุผลสำเร็จ ผู้นำในการประเมินแบบนี้ ได้แก่ ไทเลอร์ (Tyler) และแฮมมอนด์ (Hammond) (อุทุมพร ทองอุไทย. 2520 : 5)

2. รูปแบบที่ยึดเกณฑ์เป็นหลัก (Criterion Model) รูปแบบนี้อาศัยเกณฑ์เป็นหลัก แบ่งได้ 2 ประเภทคือ

2.1 เกณฑ์ภายใน ได้แก่ กระบวนการต่าง ๆ ที่จะช่วยให้วัตถุประสงค์บรรลุผล เช่น การประเมินกระบวนการหรือวิธีการ

2.2 เกณฑ์ภายนอก ได้แก่ ผลของการที่วัตถุประสงค์บรรลุผล เช่น การประเมินผล ผู้นำในการประเมินแบบนี้ ได้แก่ สกริเวน (Scriven) และสแตก (Stake) (เจียรนัย ศิริสวัสดิ์. 2526 : 81)

3. รูปแบบที่ช่วยในการตัดสินใจ (Decision-Making Model) เป็นรูปแบบที่สร้างขึ้นมาเพื่อช่วยในการตัดสินใจ ผู้นำการประเมินแบบนี้ ได้แก่ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) อัลคิน (Alkin) และโพรวัส (Provus) (อุทุมพร จามรมาน. 2528 : 12 - 14)

การประเมินหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการประเมินชิป

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการประเมินชิปของสตัฟเฟิลบีม ซึ่งในปี พ.ศ. 2510 สตัฟเฟิลบีม ได้พัฒนาวิธีการประเมินที่เรียกว่า CIPP (Context Input Process Product) เป็นแนวทางในการประเมิน ทั้งนี้ก็เพราะเหตุว่ารูปแบบการประเมินชิปเป็นลักษณะการประเมินซึ่งไม่เน้น การตัดสินใจคุณค่า ผู้เข้าร่วมการศึกษาจะมีความเห็นในเชิงบวกหรือลบก็ได้ การประเมินหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการประเมินชิป (Suthummaraksa. 1986 : 14 ;citing Stufflebeam, n.d)

ถือว่ามีความทันสมัยกว่ารูปแบบอื่น ๆ รูปแบบการประเมินชีพจะให้แนวทางแก่ผู้ประเมินที่เห็นว่าควรจะมีการตัดสินใจอย่างไรเกี่ยวกับหลักสูตร เช่น จะยุติ ปรับปรุง หรือพัฒนา เมื่อเปรียบเทียบกับรูปแบบการประเมินของสแตก (Stake) และสคริเวน (Scriven) แล้วรูปแบบการประเมินชีพมีความเป็นระบบมากกว่า (Systems Approach) โดยเฉพาะรูปแบบการประเมินของชีพนั้น ไม่เน้นวิเคราะห์จุดใดจุดหนึ่ง หรือประเมินเพียงครั้งเดียวแต่เป็นรูปแบบที่ทำให้มีการประเมินอย่างต่อเนื่อง เพราะทำให้ได้ข้อมูลมากซึ่งจะนำไปสู่การประเมินในรายละเอียดส่วนต่าง ๆ ต่อไป ประโยชน์ของรูปแบบการประเมินชีพที่เด่นชัดมาก คือเป็นรูปแบบที่ประเมินองค์ประกอบทุก ๆ ด้านของหลักสูตรตั้งแต่บริบทปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลผลิต ซึ่งมีเหตุผลและเป็นระบบมากกว่า สามารถประเมินได้ครอบคลุมองค์ประกอบของหลักสูตรทั้งหมด เช่น วัตถุประสงค์ โครงสร้าง เนื้อหา กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการศึกษาตลอดจนทำให้ทราบผลผลิตของสิ่งที่ต้องการตามความมุ่งหมายของการวิจัยที่ผู้วิจัยประสงค์ กล่าวโดยสรุปการประเมินหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการประเมินชีพเป็นการประเมินสภาพข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรได้อย่างครอบคลุมทุกด้าน ซึ่งถือได้ว่าเป็นการประเมินระบบหลักสูตรนั่นเอง (สงัด อุทรานันท์. 2527 : 287)

การประเมินหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการประเมินชีพนั้น มีรายละเอียดของการประเมิน

4 ประการ ดังนี้คือ

1. การประเมินบริบท (Context Evaluation : C) ประเมินวัตถุประสงค์ ส่วนที่ส่วนบทพร้อม ตลอดจนข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการปรับปรุงหลักสูตร โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อการได้มาซึ่งหลักการและเหตุผลที่จะนำไปใช้ในการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร นอกจากนี้ยังช่วยในการกำหนดว่าสภาพแวดล้อมที่ต้องการหรือเกี่ยวข้องเป็นอย่างไร และลักษณะของสภาพที่แท้จริงที่ปรากฏในสภาพแวดล้อมนั้น เป็นอย่างไร ตลอดจนการวินิจฉัยปัญหาต่าง ๆ ที่ทำให้ความต้องการไม่ได้รับการตอบสนอง หรือมีสิ่งใดบ้างที่ไม่ถูกนำมาใช้ ซึ่งการวิเคราะห์ปัญหาเหล่านี้จะช่วยให้สามารถกำหนดจุดมุ่งหมาย แสดงถึงความสำเร็จในการปรับปรุงหลักสูตรได้ การประเมินบริบทประกอบด้วยวิธีการต่าง ๆ 3 วิธี คือ

1.1 เริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์ความคิดหลัก เพื่อการกำหนดขอบเขต

1.2 การใช้การศึกษาจากข้อมูลจริง เพื่อการค้นหาลึกลับที่ยังขาดอยู่

1.3 การใช้การวิเคราะห์ทั้งแนวคิดและข้อมูลจริงร่วมกับการใช้ทฤษฎีและความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อใช้ในการตัดสินใจว่าปัญหาเบื้องต้นที่จะต้องได้รับการแก้ไขอะไรบ้าง

การประเมินบริบทจะช่วยให้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้ คือ หลักสูตรควรจะทำในเวลาใด ต้องการจะบรรลุเป้าหมายอะไร หรือต้องการบรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะอะไร เหล่านี้เป็นต้น

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation : I) ประเมินโครงสร้างของหลักสูตรและเนื้อหาชุดวิชา วัสดุการศึกษาและเอกสารต่าง ๆ และการดำเนินงานศูนย์บริการการศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ข้อมูลที่น่ามาใช้ในการกำหนดวิธีการของการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานของหลักสูตรสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ในทางปฏิบัติมักจะต้องมีการระบุและการประเมินสิ่งต่อไปนี้ คือ

2.1 ความสามารถของหน่วยงานที่รับผิดชอบ

2.2 ยุทธวิธีที่น่ามาใช้ในการบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2.3 วิธีต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินการตามยุทธวิธีที่เลือกสรรไว้แล้ว

สตีเฟนฟิล์ม ได้ให้ข้อคิดเห็นว่า วิธีการประเมินปัจจัยเบื้องต้น มีอยู่มากมายและแตกต่างกันออกไปตามลักษณะของการกำหนดสิ่งที่จะให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และลักษณะของข้อมูลที่มีอยู่ว่ามีอยู่มากมายเท่าไร เพียงใด โดยปกติการประเมินแบบนี้อาจจะทำได้โดยการวิเคราะห์กระบวนการการอาศัยเอกสารหรือการวิจัยที่มีผู้ทำได้ไว้แล้ว หรืออาจจะใช้การจ้างผู้เชี่ยวชาญมาทำงาน ตลอดจนการใช้วิธีการวิจัยนำร่องเชิงทดลอง

อย่างไรก็ดี สิ่งที่สำคัญในการประเมินปัจจัยเบื้องต้น ก็คือ ผลการประเมินจะต้องใช้ข้อมูลที่ทำให้ทราบว่าในการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์จำเป็นที่จะต้องอาศัยความช่วยเหลือจากภายนอกหรือไม่ และจะต้องใช้วิธีการอะไร จะใช้ของเดิมที่มีอยู่หรือใช้วิธีที่คิดค้นขึ้นมาใหม่และจะใช้แบบแผนการดำเนินงานอย่างไร เหล่านี้เป็นต้น

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) ประเมินกระบวนการเรียนการสอน การประเมินผลการศึกษาและการบริหารหลักสูตรเพื่อการวางแผนขั้นต่อไป คือ

การดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ในระหว่างที่กำลังดำเนินการนี้ การประเมินกระบวนการ จะมีบทบาทสำคัญในเรื่องการให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นระยะ ๆ เพื่อการตรวจสอบการดำเนินงานของหลักสูตรโดยทั่วไป การประเมินกระบวนการมีจุดมุ่งหมาย 3 ประการ คือ

3.1 เพื่อการหาข้อบกพร่องของหลักสูตรในระหว่างที่มีการปฏิบัติการหรือการดำเนินการใช้หลักสูตรไปแล้ว

3.2 เพื่อการหาข้อมูลต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของหลักสูตร

3.3 เพื่อการเก็บข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการดำเนินงานของหลักสูตร องค์ประกอบที่สำคัญของวิธีการประเมินกระบวนการมี 4 ประการ คือ

1. การมีนักประเมินที่สามารถทำงานได้เต็มเวลา
2. มีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน
3. มีการร่วมประชุมปรึกษาเกี่ยวกับข้อมูลย้อนกลับที่ได้รับระหว่างนักประเมินกับผู้บริหารหลักสูตรเป็นระยะ ๆ
4. การปรับปรุงหลักสูตรและการประเมินให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา

องค์ประกอบพื้นฐานทั้ง 4 อย่างนี้ มีความจำเป็นมาก โดยเฉพาะในการตัดสินใจจำเป็นต้องอาศัยข้อมูล ถ้ามีข้อมูลเพียงเล็กน้อยหรือไม่เพียงพอการตัดสินใจก็ยากลำบาก ในทางตรงกันข้ามในการตัดสินใจถ้าผู้บริหารมีข้อมูลมากอย่างเพียงพอ การประเมินกระบวนการจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจด้วยตัวเอง โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยนักประเมินแต่อย่างใด

กล่าวโดยสรุป การประเมินกระบวนการ เป็นการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการหาข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจในด้านการดำเนินงานของหลักสูตร

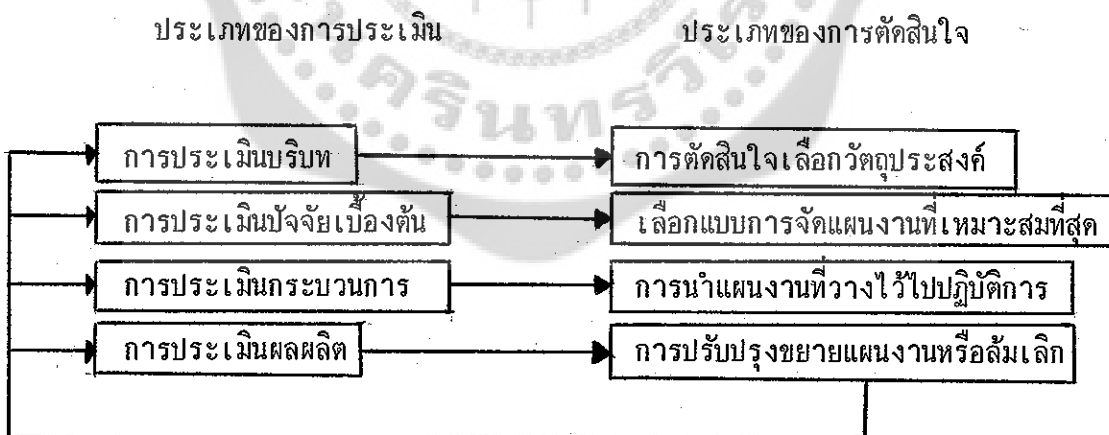
4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P) ประเมินคุณภาพของบัณฑิตในด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย โดยมีจุดมุ่งหมายไม่ใช่แค่เพียงการตรวจสอบว่าผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ แต่ยังรวมทั้งการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้นในระหว่างที่กำลังดำเนินการใช้หลักสูตรด้วย วิธีการของการประเมินผลผลิตมีดังนี้ คือ

- 4.1 กำหนดจุดมุ่งหมายในลักษณะที่เป็นนิยามปฏิบัติการ
- 4.2 ตรวจสอบผลที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ที่กำหนด
- 4.3 เปรียบเทียบผลการวัดที่ได้รับกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ก่อนแล้ว
- 4.4 แปลผลโดยพิจารณาถึงข้อมูลที่ได้จากการประเมินบริษัท ปัจจัยเบื้องต้นและ

กระบวนการ

จะเห็นได้ว่า บทบาทที่สำคัญของการประเมินผลผลิต ได้แก่ การให้ข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรว่าจะทำต่อไป หรือว่าจะหยุดดำเนินการแต่เพียงเท่านี้ หรือว่าควรที่จะได้มีการปรับปรุงในกิจกรรมใด หรือว่าจะนำไปเชื่อมโยงกับขั้นตอนใดของหลักสูตรอื่น เหล่านี้เป็นต้น

การประเมินผลผลิตช่วยให้การตัดสินใจเกี่ยวกับการรับรอง สัมเลิ่ก หรือปรับเปลี่ยนโครงการถ้าจะทำต่อไป (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2524 : 38 - 39) ความสัมพันธ์ของประเภทการประเมินผล และประเภทของการตัดสินใจในรูปแบบการประเมินชิป อาจสรุปได้เป็นแผนภูมิ ดังภาพประกอบ 1 ดังนี้

ภาพประกอบ 1 ความสัมพันธ์ของประเภทการประเมินและประเภทของการตัดสินใจ

(สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2524 : 39)

การประเมินหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการประเมินแบบสามด้าน สามารถสรุปได้ดังตาราง 1

ตาราง 1 ลักษณะของการประเมินหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการประเมินแบบสามด้าน

เรื่อง	การประเมินบริบท	การประเมินปัจจัยเบื้องต้น	การประเมินกระบวนการ	การประเมินผลผลิต
วัตถุประสงค์	1. เพื่อกำหนดสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง 2. เพื่อหาและประเมินความต้องการและโอกาส 3. เพื่อวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับความต้องการและโอกาสในการปรับปรุงหลักสูตร	เพื่อกำหนดแนวการประเมินความสามารถของระบบของปัจจัยและยุทธวิธีที่มีอยู่และการออกแบบ เพื่อการใช้ยุทธวิธีดังกล่าว	เพื่อหาและพยากรณ์เกี่ยวกับกระบวนการซื้อบทเรียนในแบบแผนการดำเนินงานการหาข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานและการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงาน	เพื่อเปรียบเทียบผลผลิตกับวัตถุประสงค์และข้อมูลที่ได้จากบริบทปัจจัยเบื้องต้น และกระบวนการ

ตาราง 1 (ต่อ)

เรื่อง	การประเมินบริบท	การประเมินปัจจัย เบื้องต้น	การประเมิน กระบวนการ	การประเมินผลผลิต
วิธีการ	โดยการ	โดยการ	โดยการ	โดยการ
	1. บรรยายสภาพ แวดล้อม	บรรยายและวิ- เคราะห์ทรัพยากร	ควบคุมปัญหา และอุปสรรค	1. วัดตัวเกณฑ์ที่ สอดคล้องกับ
	2. เปรียบเทียบ ปัจจัยและผลที่ เกิดขึ้นระหว่าง สิ่งที่คาดหวัง กับสิ่งที่เกิด- ขึ้นจริง	มนุษย์และวัสดุ ตลอดจนวิธี แก้ปัญหา การออก แบบและกระบวนการ	ที่จะเกิดใน กิจกรรมโดย การหาข้อมูล ที่เฉพาะที่จะ ใช้ในการตัด- สินการดำเนิน	วัตถุประสงค์ 2. เปรียบเทียบ ผลที่ได้จากการ วัดกับเกณฑ์ มาตรฐานที่ กำหนดไว้
	3. เปรียบเทียบ การปฏิบัติที่ เป็นไปได้		งานและการ บรรยายสิ่งที่ เกิดขึ้นจริง ๆ	3. แปลผลการ เปรียบเทียบ โดยใช้ข้อมูล
	4. วิเคราะห์ สาเหตุที่ทำให้ เกิดความแตก ต่างระหว่าง สิ่งที่คาดหวัง กับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง		ในกระบวนการ การ	อีก 3 ด้าน เป็นพื้นฐาน

ตาราง 1 (ต่อ)

เรื่อง	การประเมินบริบท	การประเมินปัจจัยเบื้องต้น	การประเมินกระบวนการ	การประเมินผลผลิต
ความสัมพันธ์ กับกระบวนการ- การตัดสินใจ	1. เพื่อการตัดสินใจ เลือกที่จะทำ หลักสูตร	เพื่อการเลือก แหล่งทรัพยากรที่ จะใช้ในการสนับสนุนหลักสูตร การ เลือกยุทธวิธี และ การออกแบบการ ดำเนินงาน	เพื่อการปฏิบัติ การหลักสูตร และการตรวจ สอบปรับปรุง หลักสูตรและ กระบวนการ วิธีการ	1. เพื่อการตัดสินใจ เกี่ยวกับหลักสูตร ว่าจะทำต่อไป จะยกเลิก ปรับปรุง หรือเน้นที่จุดใด 2. เพื่อการเชื่อมโยงหลักสูตร กับหลักสูตรอื่น
	2. เพื่อการตัดสินใจ เกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ เกี่ยวกับการ แก้ปัญหา			

งานวิจัยในประเทศ

สำหรับการประเมินหลักสูตรในประเทศไทยที่ใช้รูปแบบการประเมินเช่นนั้น สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคนอื่น ๆ (2522 : 20 - 71) ได้ประเมินหลักสูตรชุมชนบัณฑิต สาขาจิตวิทยา การศึกษา ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยประเมินองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร คือ วัตถุประสงค์และเนื้อหาสาระของหลักสูตร คุณภาพของนิสิต ภาระของอาจารย์ผู้สอน การบริหารหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอนและผลผลิตของหลักสูตร วิธีการประเมินใช้การวิเคราะห์เอกสาร สัมภาษณ์ และการใช้แบบสอบถามกับอาจารย์ นิสิตและชุมชนบัณฑิตของหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า วัตถุประสงค์

ชัดเจน เนื้อหา สาระสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ นิสิตส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถในสาขาจิตวิทยา การศึกษาและการแนะแนวปานกลาง แต่มีความรู้ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษและความถนัดเชิงวิชาการอยู่ในระดับไม่เป็นที่น่าพอใจ อาจารย์ทำการศึกษาค้นคว้าวิจัยในศาสตร์น้อยมาก การบริหารหลักสูตรไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร และขาดแคลนวัสดุที่อำนวยความสะดวกต่อการเรียนการสอน

ประเด็นที่ ๑ ประเด็นที่ ๒ (2521 : 98) ได้วิจัยเชิงประเมินหลักสูตรจิตวิทยาทางการศึกษาใน วิทยาลัยครู โดยแบ่งวิธีการเป็น 2 ตอนคือ ตอนแรกเป็นการแสวงหาแบบจำลองโครงสร้างระบบ หลักสูตรจิตวิทยาการศึกษาที่จะนำมาเป็นหลักสูตรมาตรฐาน และตอนหลังเป็นการวิจัยเพื่อศึกษาเชิง ประเมินระบบหลักสูตรจิตวิทยาการศึกษาในวิทยาลัยครูโดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่เป็น โครงสร้างระบบหลักสูตร โดยใช้แบบการประเมินเชิงประกอบด้วยจุดมุ่งหมาย เนื้อหา กระบวนการ จัดประสบการณ์การศึกษา และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร โดยประเมินจากผลสัมฤทธิ์ ของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ คือด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย จากการศึกษาพบว่า โครงสร้างระบบ หลักสูตรจิตวิทยาการศึกษาในวิทยาลัยครูที่ใช้อยู่ ไม่สอดคล้องกับหลักสูตรที่เป็นมาตรฐาน สำหรับการ ประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร เป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ ซึ่งได้จากการลำดับชั้น คะแนนของนักศึกษา จากผลการเรียนของนักศึกษา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านพุทธิพิสัยบรรลุจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรจิตวิทยาการศึกษาในระดับมาก ผลสัมฤทธิ์ทางด้านจิตพิสัย ได้จากการใช้แบบวัดเจตคติต่อ วิชาชีพครูพบว่า บรรลุวัตถุประสงค์ในระดับมากเช่นกัน สำหรับผลสัมฤทธิ์ทางด้านทักษะพิสัย จาก การทดสอบโดยนักศึกษาสาธิตทักษะการสอนแบบจุลภาค และให้อาจารย์นิเทศก์ประเมินความสามารถ ลงในแบบประเมินพบว่า บรรลุวัตถุประสงค์ในระดับปานกลาง

ต่อมาในปี พ.ศ. 2527 สหพันธ์ วิวัฒนาบุรี (2527 : 64) ประเมินหลักสูตรกายภาพ บำบัดคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล โดยใช้รูปแบบการประเมินเชิง องค์ประกอบเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาวิชา โครงสร้างของหลักสูตร คุณลักษณะของ อาจารย์ นักศึกษา วัสดุอุปกรณ์ การเรียนการสอน กระบวนการเรียนการสอน และคุณภาพในการ ปฏิบัติงานของบัณฑิต โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์กับผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร อาจารย์ นักศึกษา บัณฑิตและผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต ผลการวิจัยพบว่า จุดมุ่งหมายมีความเหมาะสมกับสภาพ

สังคม โดยทั่วไปหลักสูตรอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ขาดการนำไปปฏิบัติจริง เนื้อหาวิชาเน้นด้านทฤษฎีมาก อุปกรณ์การเรียนการสอน ตำรา สถานที่เรียน มีปริมาณไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน การจัด การเรียนการสอนของอาจารย์ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ มีการจัดกิจกรรมน้อยมาก และหัวหน้าผู้รับผิดชอบ นักกายภาพบำบัดเห็นว่า บัณฑิตปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพดี แต่ยังคงต่ำกว่าที่พึงประสงค์

ส่วนสมพันธ์ ทิพย์ระนันท์ และคณะ (2528 : 56) ได้ประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตร- บัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยใช้รูปแบบการประเมินชีพพบว่าการบริหารหลักสูตร ได้กำหนดไว้ชัดเจนดี ผู้ศึกษาที่อยู่ในส่วนภูมิภาคส่วนมากมีความเห็นว่าจุดประสงค์ของหลักสูตรอยู่ใน เกณฑ์ดี ส่วนผู้ศึกษาที่อยู่ในส่วนกลางเห็นว่าอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี การจัดการลงทะเบียนเรียนอยู่ใน เกณฑ์ค่อนข้างดี เอกสารลงทะเบียนเหมาะสม การติดต่อสื่อสารกับคณะพยาบาลศาสตร์ อยู่ในเกณฑ์ ค่อนข้างดี การแจ้งกำหนดปฐมนิเทศและการลงทะเบียนเรียนเหมาะสมดี แต่สถานที่ลงทะเบียนและ ความสะดวกในการจ่ายค่าธรรมเนียมอยู่ในเกณฑ์พอใช้ การจัดระบบการศึกษาด้วยตนเองเอื้อ ประโยชน์ต่อผู้เรียนมากเพราะเงิน เดือนไม่ติดขัด และระบบการศึกษานี้ยังกระตุ้นและส่งเสริมให้รัก วิชาชีพพยาบาลยิ่งขึ้นอยู่ในเกณฑ์ดี แต่อาจารย์พิเศษซึ่งจัดให้เฉพาะผู้ศึกษาส่วนภูมิกานั้น ผู้ศึกษา รุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2 เห็นว่าอยู่ในเกณฑ์พอใช้ ส่วนผู้ศึกษารุ่นที่ 3 เห็นว่าอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี บรรยายภาสในการศึกษาด้วยตนเอง ผู้ศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า ผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานเข้าใจระบบ การศึกษา สนับสนุนและให้กำลังใจการศึกษา รวมทั้งผู้บังคับบัญชาส่งเสริมการเรียนรู้ และเป็นแหล่ง ของความรู้ที่อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี ผู้ศึกษาส่วนกลางทุกรุ่นมีความเห็นว่า ผู้ป่วยและญาติให้ความร่วมมือ และสามารถเลือกศึกษาเฉพาะรายได้ ตามเกณฑ์ที่กำหนดอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ผู้ศึกษาส่วนภูมิภาคเห็น ว่าอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี การจัดการเรียนการสอน จุดประสงค์ของวิชาสัมพันธ์ศาสตร์พื้นฐานอยู่ใน เกณฑ์ดี และได้กำหนดไว้ชัดเจนสอดคล้องกับหลักสูตร เนื้อหาวิชาร่วมของการพยาบาลอยู่ในเกณฑ์ ไม่ค่อยมาก นอกจากนั้นเนื้อหาวิชาของทุกวิชาซ้ำซ้อนกันน้อย การนำไปประยุกต์ใช้ ผู้ศึกษามีความ เห็นว่าวิชาต่าง ๆ นำไปใช้ปฏิบัติการพยาบาลได้มาก วิธีการเรียนการสอนตลอดจนการแนะแนว การศึกษาและเอกสารประกอบการสอนวิชาต่าง ๆ ส่วนมากอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี

จากการศึกษางานวิจัยที่ใช้รูปแบบการประเมินเชิงประเมินหลักสูตรสาขาวิชาต่าง ๆ พบว่า รูปแบบการประเมินเชิงประเมินมีความเหมาะสม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้รูปแบบการประเมินเชิงประเมินหลักสูตรด้วยเหตุผลดังนี้

1. รูปแบบการประเมินเชิงประเมินมีความทันสมัยมากกว่ารูปแบบอื่น ๆ ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตร เช่น จะยุติ ปรับปรุง หรือพัฒนา
2. รูปแบบการประเมินเชิงประเมินเป็นรูปแบบแรกที่ประเมินองค์ประกอบทุก ๆ ด้าน ตั้งแต่บริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลผลิต ซึ่งมีเหตุผลและเป็นระบบมากกว่า (Systems Approach) รูปแบบอื่น ๆ
3. รูปแบบการประเมินเชิงประเมินไม่เน้นการวิเคราะห์จุดใดจุดหนึ่ง หรือประเมินเพียงครั้งเดียว แต่เป็นรูปแบบที่ทำให้มีการประเมินอย่างต่อเนื่อง เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลมากซึ่งจะนำไปสู่การประเมินในรายย่อย ๆ ต่อไป

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตแขนงวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในฐานะที่เป็นมหาวิทยาลัยในระบบเปิดยึดหลักการศึกษาคือ ครอบคลุม มุ่งพัฒนาคุณภาพของประชาชนทั่วไป เพิ่มพูนวิทยฐานะแก่ผู้ประกอบอาชีพและขยายโอกาสทางการศึกษาสำหรับผู้สำเร็จมัธยมศึกษา เพื่อสนองความต้องการของบุคคลและสังคมแก่บุคลากรผู้ทำหน้าที่หรือมีวุฒิทางการศึกษาให้เป็นผู้มีความสมบูรณ์ด้วยวิทยฐานะ ความรู้ในวิชาการ ความคิดในการสร้างสรรค์ และคุณธรรมในวิชาชีพ อันสามารถยังประโยชน์ให้เกิดขึ้นได้ทั้งกับตนเองและส่วนรวม โดยยึดหลักการให้การศึกษาแบบบูรณาการจะเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เล่าเรียนเนื้อหาสาระของวิชาต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับการทำงานและชีวิต ให้เป็นผู้มีสายตาและจิตใจกว้างขวาง เป็นผู้แสวงหาความรู้ให้เท่าทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ และสามารถดำเนินการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาได้อย่างมีคุณภาพโดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อเตรียมและฝึกบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่แล้ว ทั้งในด้านการสอนและทำหน้าที่ทาง

การบริหาร ให้มีความรู้ความสามารถในการจัดและการบริหารการศึกษาในระดับโรงเรียนหรือ
กลุ่มของโรงเรียน

2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจปัญหา วิเคราะห์ปัญหา และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่มีอยู่
ในระบบการศึกษา เพื่อพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ

3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวและพัฒนางานในหน้าที่ของตน ให้สอดคล้องและทันต่อ
สภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม

4. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และผลการศึกษาวิจัยทางการบริหารการศึกษาไป
ประยุกต์ เพื่อพัฒนางานในหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบ

โครงสร้างหลักสูตรแขนงวิชาบริหารการศึกษา

หลักสูตรแขนงวิชาบริหารการศึกษา จัดโครงสร้างการศึกษาและโปรแกรมการศึกษาดังต่อ

ไปนี้

ระดับปริญญาตรีต่อเนื่อง (2 ปี) แขนงวิชาบริหารการศึกษา

ก. ชุดวิชาพื้นฐานทั่วไป 1 ชุดวิชา (6 หน่วยกิต)

ไทยศึกษา

ข. ชุดวิชาชีพ 4 ชุดวิชา (ชุดวิชาละ 6 หน่วยกิต รวม 24 หน่วยกิต)

พัฒนศึกษา เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

วิทยาการการสอน สถิติ วิจัย และประเมินผลการศึกษา

ค. ชุดวิชาเฉพาะ 6 ชุดวิชา (ชุดวิชาละ 6 หน่วยกิต รวม 36 หน่วยกิต)

บังคับ 5 ชุดวิชา

หลักและระบบบริหารการศึกษา ประสบการณ์วิชาชีพบริหารการศึกษา

การวางแผนพัฒนาโรงเรียน และเลือก 1 ชุด จากชุดวิชาต่อไปนี้

การบริหารบุคลากรในโรงเรียน การจัดการโรงเรียนประถมศึกษา

โรงเรียนกับชุมชน การจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษา

ง. ชุดวิชาเลือก 1 ชุดวิชา (6 หน่วยกิต)

เลือก 1 ชุด จากชุดวิชาต่อไปนี้

มนุษยสัมพันธ์

การปกครองไทย

หลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหาร

หลักรัฐศาสตร์และการเมือง

โปรแกรมการศึกษา

ปีที่ 1 ภาคที่ 1	10151	ไทยศึกษา
	20301	เทคโนโลยีและสื่อการศึกษา
	23301	หลักและระบบบริหารการศึกษา
ปีที่ 1 ภาคที่ 2	20201	พัฒนาศึกษา
	20302	สถิติ วิจัย และการประเมินผลการศึกษา
	23302	การวางแผนพัฒนาโรงเรียน
ปีที่ 2 ภาคที่ 1	20202	วิทยาการการสอน
	23303	การบริหารบุคลากรในโรงเรียน
	23304	โรงเรียนกับชุมชน
	23499	ประสบการณ์วิชาชีพบริหารการศึกษาและเลือก 1 ชุดวิชา จากชุดวิชาต่อไปนี้
ปีที่ 2 ภาคที่ 2	23410	การจัดการโรงเรียนประถมศึกษา
	23420	การจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษา
	-----	ชุดวิชาเลือกเสรี 1 ชุดวิชา

สำหรับเนื้อหาชุดวิชานั้นเป็นการศึกษากระบวนการวิชาต่าง ๆ มุ่งเพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้เกี่ยวกับการประยุกต์วิทยาการต่าง ๆ ในสังคม ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ การรู้จักเลือก

เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการดำเนินชีวิต รู้จักวิเคราะห์ปัญหาแนวโน้ม การวางแผนและโครงการ การปฏิบัติงาน การบริหารกิจกรรมชีวิตส่วนตัวและสังคมอย่างมีขั้นตอนและเป็นระบบได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งส่งผลให้ผู้ศึกษาได้เกิดการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงคุณภาพชีวิตส่วนตัว สังคม และมีทักษะ เจตคติที่ดี อันจะทำให้มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีวิจรรย์ญาณที่ชาญฉลาดรอบคอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีคุณธรรม จริยธรรมในวิชาชีพซึ่งจะทำให้ดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างเป็นสุข

ลักษณะพิเศษและหลักสูตรการศึกษาทางไกล

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชมีลักษณะพิเศษและหลักสูตรการศึกษาทางไกลที่แตกต่างไปจากมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ดังนี้

1. ระบบการสอนทางไกลเป็นระบบการสอนที่ผู้สอนและผู้เรียนอยู่ไกลกัน ใช้วิธีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระโดยผ่านสื่อประสมประเภทสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ สื่อ-โสตทัศนและวิธีการอย่างอื่นที่เอื้อต่อการให้ผู้เรียนที่อยู่ต่างถิ่นที่กันสามารถศึกษาหาความรู้ได้ในเวลาเดียวกันหรือต่างเวลากัน ด้วยมาตรฐานที่เท่าเทียมกันกับมหาวิทยาลัยโดยทั่วไป
2. ระบบการสอนทางไกลยึดปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต ที่มุ่งจัดประสบการณ์แบบบูรณาการให้นักศึกษาได้ศึกษาด้วยตนเองจากสื่อประสมในรูปของการสอนทางไกลที่เปิดให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเอง ได้รับคำชี้แนะทันที่ ได้รับแรงเสริมและประสบการณ์ที่เป็นความภาคภูมิใจและเรียนรู้ไปทีละน้อยตามลำดับขั้น ช้าหรือเร็วตามความสามารถ ความสนใจ และความสะดวกของแต่ละบุคคล
3. สื่อสิ่งพิมพ์เป็นส่วนหนึ่งของชุดการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พัฒนาขึ้นจากหลักสูตรแบบบูรณาการ โดยแบ่งเป็น 15 หน่วย แต่ละหน่วยแบ่งเป็นตอนและหัวเรื่องเสนอเนื้อหาสาระในรูปเอกสารการสอน หนังสือชุดแบบฝึกปฏิบัติและเอกสารประกอบการศึกษาค้นคว้า ตามรูปแบบที่มหาวิทยาลัยกำหนดและจัดบริการให้
4. การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ต้องมีการวางแผนเพื่อกำหนดขั้นตอนการผลิตที่จะช่วยให้นักศึกษาสามารถเรียนได้ด้วยตนเองอย่างมีคุณภาพ

5. การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ครอบคลุมเทคนิคพื้นฐาน 9 ประการ ได้แก่

- (1) เทคนิคการเขียนแผนการสอน (2) เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาและเขียนแผนผังความคิด
- (3) เทคนิคการกำหนดหน่วย ตอน และหัวเรื่อง (4) เทคนิคการกำหนดแนวคิด
- (5) เทคนิคการเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (6) เทคนิคการเสนอเนื้อหา
- (7) เทคนิคการกำหนดกิจกรรมและแนวตอบ (8) เทคนิคการเขียนแบบประเมินผลตนเองก่อนและหลังเรียน และ (9) เทคนิคการทดสอบประสิทธิภาพ

6. ในกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะเรียนได้ด้วยตนเอง สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อที่สามารถส่งไปให้นักศึกษาได้ทั่วถึง และสะดวกแก่การใช้ได้ตามลำพังโดยมีสื่ออื่นช่วยน้อยที่สุด สื่อสิ่งพิมพ์จึงเป็นสื่อแกนกลางในระบบการสอนทางไกล แต่โดยที่สื่อสิ่งพิมพ์มีความจำกัดในด้านการถ่ายทอดเนื้อหาสาระและประสบการณ์ จึงจำเป็นต้องมีสื่อประเภทเทปเสียงประจำชุดวิชา รายการวิทยุกระจายเสียง รายการวิทยุโทรทัศน์ สื่อโสตทัศน์ และการสอนเสริมเข้ามาเสริมให้นักศึกษามีความรู้และประสบการณ์กว้างขวางยิ่งขึ้น สื่อโสตทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ จึงมีความสัมพันธ์กับสื่ออื่นอย่างใกล้ชิด

7. เมื่อเปรียบเทียบระบบการสอนทางไกลกับระบบหน่วยกิต จะเห็นว่าในระบบการสอนทางไกล 1 ชุดวิชา เรียนจาก

1. สื่อสิ่งพิมพ์สัปดาห์ละ 15 ชั่วโมง เป็นเวลา 16 สัปดาห์ = 240 ชั่วโมง / ภาค
2. สื่อวิทยุกระจายเสียง 20 นาที 15 รายการ = 5 ชั่วโมง
3. สื่อวิทยุโทรทัศน์ 30 นาที 6 รายการ = 3 ชั่วโมง
4. สื่อเทปเสียง 60 นาที 3 - 10 คลิป = 7 ชั่วโมง
5. การสอนเสริม 3 - 5 ชั่วโมง 3 - 5 ครั้ง = 15 ชั่วโมง

รวม 270 ชั่วโมง/ภาค

ส่วนในระบบหน่วยกิต ระบบเปิด 6 หน่วยกิต เรียนจาก

1. การเข้าฟังการบรรยาย 6 ชั่วโมง 15 สัปดาห์ = 90 ชั่วโมง
2. ทำการบ้านและเรียนเพิ่มเติม 12 ชั่วโมง 15 สัปดาห์ = 180 ชั่วโมง

ตามลำพัง (2 เท่าของการฟังการบรรยาย)

รวม 270 ชั่วโมง/ภาค

จะเห็นได้ว่า ทั้ง 2 ระบบ นักศึกษาต้องใช้เวลาศึกษาใกล้เคียงกัน ข้อแตกต่างสำคัญอยู่ที่ระบบการสอนทางไกล นักศึกษาเรียนจากสื่อประสมหลายสื่อ และลดการเรียนรู้จากผู้สอนลง ในขณะที่การสอนในระบบปิด นักศึกษาเรียนจากผู้สอนมากกว่าสิ่งอื่น

8. ชุดวิชาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ประกอบด้วยเนื้อหาสาระ 15 หน่วย ซึ่งแต่ละหน่วยจำแนกออกเป็น 4 - 6 ตอน และแต่ละตอนแบ่งออกเป็นหัวเรื่องซึ่งมีตั้งแต่ 2 หัวเรื่องขึ้นไป การถ่ายทอดเนื้อหาสาระใช้วิธีการของการสื่อสารประสมประเภท (1) สื่อสิ่งพิมพ์ซึ่งถือเป็นสื่อแกนกลาง ได้แก่ เอกสารการสอน แบบฝึกปฏิบัติ หนังสือชุด และเอกสารประกอบการค้นคว้าต่าง ๆ (2) สื่อวิทยุกระจายเสียง (3) สื่อวิทยุโทรทัศน์ (4) สื่อโสตทัศน์ เช่น เทปเสียง ประจำชุดวิชา เป็นต้น และ (5) การสอนเสริม ณ ศูนย์บริการการศึกษาทั่วประเทศ

9. เอกสารการสอนเป็นตำราแบบโปรแกรมที่ออกแบบให้นักศึกษาเรียนได้ตามลำพัง ด้วยการได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้รับทราบแนวตอบทันทีที่ได้รับการเสริมแรงและประสบการณ์ที่เป็นความภาคภูมิใจให้นักศึกษาได้เรียนรู้ไปทีละน้อยตามลำดับขั้น

10. รูปแบบของเอกสารการสอนเป็นไปตามที่สภาวิชาการของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชกำหนด กล่าวคือ เอกสารการสอนแต่ละเล่มประกอบด้วยหน่วยการสอน 15 หน่วย แต่ละหน่วยประกอบด้วย (1) แผนการสอนประจำหน่วย ซึ่งมีชื่อตอน แนวคิด วัตถุประสงค์ กิจกรรม สื่อการสอนและการประเมินผล (2) แผนตอนประกอบด้วยหัวเรื่อง แนวคิดและวัตถุประสงค์ (3) เนื้อหาสาระที่เสนอ (4) กิจกรรมที่ให้นักศึกษาปฏิบัติ และ (5) แนวตอบที่ให้นักศึกษาได้ตรวจสอบกิจกรรม

11. แบบฝึกปฏิบัติเป็นเอกสารที่จัดเตรียมไว้ให้ ใช้ควบคู่กับเอกสารการสอนสำหรับการเรียน เนื้อหาของชุดวิชาแต่ละหน่วย เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ประเมินผลตนเองก่อนเรียน บันทึกสาระสำคัญของแต่ละหัวเรื่อง ทำกิจกรรมที่กำหนดให้ เขียนรายงานผลกิจกรรม ภาคนิพนธ์ และทำแบบประเมินผลตนเองหลังเรียน

12. รูปแบบ แบบฝึกปฏิบัติเป็นไปตามที่สภาวิชาการของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำหนด กล่าวคือ แบบฝึกปฏิบัติแต่ละเล่มประกอบด้วยเนื้อหาที่ให้นักศึกษาระสำคัญและทำกิจกรรมของ หน่วยการสอนจำนวนหนึ่ง ในแต่ละหน่วยประกอบด้วย (1) แบบประเมินผลตนเองก่อนเรียน จำนวนไม่เกิน 40 ข้อ (2) กระดาษคำตอบสำหรับแบบประเมินผลตนเองก่อนและหลังเรียน ซึ่ง อยู่ในแผนเดียวกัน (3) ที่บันทึกสาระสำคัญและทำกิจกรรมของแต่ละตอน ซึ่งอาจมีหลายหัวเรื่อง และหลายกิจกรรม (4) ที่บันทึกการรับชมรายการวิทยุโทรทัศน์ (5) ที่บันทึกสาระสำคัญของการ เข้ารับการสอนเสริมแต่ละครั้ง และ (6) แบบประเมินผลตนเองหลังเรียน

การจัดโครงสร้างด้านวิชาการของมหาวิทยาลัยเปิดแบบการสอนทางไกล ยึดหลักบูรณาการ วิชา (Integration) เป็นพื้นฐานสำคัญ กล่าวคือ มุ่งผสมผสานวิชาการให้เป็นกลุ่มและหมวดหมู่ ที่เอื้อต่อการที่ผู้เรียนสามารถประมวลและประยุกต์ความรู้ไปใช้ได้และง่ายต่อการที่จะศึกษาด้วย ตนเอง

ด้วยหลักการดังกล่าวข้างต้น โครงสร้างทางวิชาการของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จึงจัดในรูปของ "สาขาวิชา" ตามสายวิชาชีพ ซึ่งในปัจจุบันได้รับอนุมัติให้เปิดสอนได้ 10 สาขาวิชา

เพื่อให้สอดคล้องกับหลักบูรณาการวิชาดังกล่าวมาแล้ว องค์ประกอบสำคัญของหลักสูตรจึง แบ่งออกเป็น "ชุดวิชา" (Block System) ชุดวิชาหนึ่ง ๆ มีค่าไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิตทวิภาค หลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี จะมี 22 - 24 ชุดวิชา (132 - 144 หน่วยกิต) การที่มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราชกำหนดชุดวิชาเป็นมาตรฐานเดียว คือประมาณ 6 หน่วยกิตโดยไม่แตกเป็น รายวิชาย่อยหรือใหญ่กว่านี้ อาศัยหลักการสำคัญ 2 ด้านคือ

1. ด้านวิชาการ การกำหนดชุดวิชาให้มีปริมาณดังกล่าวเอื้อต่อบูรณาการวิชา กล่าวคือ ช่วยให้การผสมผสานเนื้อหาสาระทางวิชาการในรูปของสหวิทยาการเป็นไปได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นกว่าการจัด รายวิชาย่อย ในแง่ของการเรียนรู้เหมาะสำหรับการเรียนการสอนทางไกล เนื่องจากผู้เรียนสามารถ ห่อเหี่ยวความสนใจ (Concentration) ในการเรียนโดยไม่กระจัดกระจายเพราะไม่ต้องเรียนหลายราย วิชาพร้อม ๆ กัน ตัวอย่างเช่น ถ้าเรียนในมหาวิทยาลัยที่ใช้ระบบหน่วยกิตแต่ละภาคการศึกษา นักศึกษา จะต้องลงทะเบียนเรียนไม่น้อยกว่า 18 หน่วยกิต จึงจะสำเร็จการศึกษาได้ใน 4 ปี ถ้ารายวิชาละ 2

3 หน่วยกิต จะต้องเรียนถึง 6 - 9 รายวิชา ในขณะที่นักศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เรียนภาคการศึกษาละ 3 ชุดวิชา ก็จะมีค่าเท่ากัน การจัดเป็นชุดวิชาทำให้การควบคุมดูแลมาตรฐาน และคุณภาพของการเรียนการสอนทำได้ทั่วถึงและรัดกุมขึ้น เพราะการพัฒนาชุดวิชาต้องจัดทำขึ้นเป็นทีม โดยกลุ่มผลิตชุดวิชา มาตรฐานทางวิชาการจึงอยู่ในความรับผิดชอบของกลุ่มคณาจารย์มากกว่าจะขึ้นอยู่กับอาจารย์แต่ละคน นอกจากนี้การจัดเป็นชุดวิชายังเอื้อต่อการจัดสื่อประกอบทางด้านวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ สื่อโสตทัศนอื่น และการสอนเสริมโดยเฉพาะเมื่อมีเวลาจำกัดสามารถจัดรายการให้น่าสนใจและสัมพันธ์กับชุดวิชาได้ดีกว่าการแตกเป็นรายวิชาย่อย ผลดีทางด้านการจัดระบบชุดวิชา เมื่อพิจารณาด้านวิชาการสรุปได้เป็นอย่างน้อย 4 ประการคือ

- 1.1 เอื้อต่อบูรณาการวิชา
- 1.2 เอื้อต่อการเรียนรู้ตามระบบการสอนทางไกล ซึ่งมุ่งให้เรียนได้ด้วยตนเองให้มากที่สุด
- 1.3 ควบคุมดูแลคุณภาพมาตรฐานได้ดีขึ้น
- 1.4 เอื้อต่อการใช้สื่อประสมตามระบบการสอนทางไกล

2. ด้านบริหาร การใช้ระบบ "ชุดวิชา" ลดความซับซ้อนและความยุ่งยากด้านบริหาร ทำให้ประหยัดและมีประสิทธิภาพ ตัวอย่างเช่น การควบคุมภาระการเรียนทำได้ง่าย เพราะนักศึกษาจะเรียนได้ 1 - 3 ชุดวิชาเท่านั้น สะดวกต่อการลงทะเบียนเรียน การจัดสอนและการจัดสอบ ทำให้สามารถลงทะเบียนเรียนได้ทางไปรษณีย์ และจัดสอบได้ทุกจังหวัดทั่วประเทศ นอกจากนี้ ระบบชุดวิชายังช่วยให้หลีกเลี่ยง "ระบบการผูกขาดทางวิชาการ" ที่อาจารย์คนใดคนหนึ่งจะเป็นเจ้าของวิชา เพราะชุดวิชาที่มีปริมาณเนื้อหาสาระและกิจกรรมทางวิชาการเกินกว่าที่อาจารย์จะทำได้ตามลำพังคนเดียว เอื้ออำนวยให้เกิดบูรณาการในการทำงานกล่าวคือ ระบบบังคับให้ต้องทำงานเป็นทีมในลักษณะของกลุ่มผลิตชุดวิชา ซึ่งมีทั้งนักวิชาการด้านเนื้อหา นักเทคโนโลยีการศึกษา และนักวัดผลรับ ผิดชอบผลิตชุดวิชาร่วมกันตั้งแต่ต้น เกิดบูรณาการทางสื่อการสอนด้วย ที่สำคัญที่สุดอีกประการหนึ่งก็คือ ทำให้ระบบการเรียนการสอนเป็นระบบเปิดได้เต็มพื้นที่ในแง่ของการเปิดประตูให้ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกได้เข้ามามีส่วนร่วมได้กว้างขวาง เป็นการใช้ความเป็นเลิศที่มีอยู่ในสังคมไทยให้เกิดประโยชน์สูงสุด

นอกจากนี้ผลจากการทำงานเป็นทีมทางวิชาการช่วยให้เกิดการทำงานเป็นทีมทางด้านบริหารเกิดขึ้นได้ และเป็นผลดีต่อการบริหารงานเป็นอย่างยิ่ง (วิจิตร ศรีสอาน. 2529 : 8 - 9)

ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาทางไกล

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชใช้ระบบการเรียนการสอนที่เลือกอำนวยความสะดวกให้นักศึกษาสามารถใช้เวลาว่าง ศึกษาด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมาเข้าชั้นเรียนตามปกติ ด้วยวิธีการที่เรียกว่า "ระบบการสอนทางไกล" ซึ่งเป็นระบบที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาที่อยู่ในท้องถิ่นต่าง ๆ สามารถศึกษาหาความรู้ได้ตามความพร้อม ความสะดวก และความสนใจของตนเอง โดยอาศัยสื่อการสอนประเภทต่าง ๆ ได้แก่

1. การศึกษาจากวัสดุการศึกษาที่ส่งให้ทางไปรษณีย์ ซึ่งประกอบด้วย เอกสารการสอนแบบฝึกปฏิบัติ เป็นต้น
 2. การศึกษาจากรายการวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ที่จัดทำและออกอากาศประกอบชุดวิชา ซึ่งเป็นสื่อเสริมรวมทั้งบทเรียน (Courseware) ที่เป็นสื่อเสริมทางด้านคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ที่มหาวิทยาลัยกำลังพัฒนาเพื่อให้สามารถจัดเป็นบริการสำหรับนักศึกษาได้
 3. การเข้ารับการสอนเสริม ตามศูนย์บริการการศึกษาของมหาวิทยาลัยที่กระจายอยู่ตามจังหวัดต่าง ๆ ทุกจังหวัดทั่วประเทศ
 4. การศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง จากเอกสารการอ่านประกอบและสื่อการศึกษาประเภทอื่น ๆ ณ "มม มสธ." ที่มหาวิทยาลัยจัดเป็นบริการอยู่ตามห้องสมุดประชาชนในจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ
 5. ในชุดประสบการณ์วิชาชีพ นักศึกษาจะต้องเข้าฝึกทดลองในห้องปฏิบัติการเพื่อศึกษาค้นคว้าและทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย ภายในระยะเวลาและสถานที่กำหนด นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังได้กำหนดให้มีกิจกรรมอบรมเสริมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ สำหรับนักศึกษาทุกคนก่อนจะสำเร็จการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ
- 5.1 เสริมสร้างประสบการณ์ให้แก่นักศึกษาทั้งในด้านความรู้ คุณธรรม จริยธรรมใน

วิชาชีพ

5.2 เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักศึกษา และคณาจารย์และระหว่าง นักศึกษาด้วยกัน

5.3 ให้นักศึกษาได้เรียนรู้การทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ เสริมสร้างความสามัคคี และความเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

การดำเนินงาน

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชได้เปิดสอนทางไกลเป็นครั้งแรกในภาค 2 ปีการศึกษา 2523 - 2524 โดยเปิดรับนักศึกษาที่มีงานทำแล้ว สาขาวิชาที่เปิดสอนมีสามสาขาวิชาคือ สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ ซึ่งเปิดสอนเฉพาะชุดวิชาพื้นฐาน ทั่วไปสำหรับทุกสาขาวิชา ในการเปิดรับนักศึกษารุ่นแรกนั้น มีนักศึกษาลงทะเบียนเรียนทั้งสิ้น ประมาณแปดหมื่นคน

ในปีการศึกษา 2525 มหาวิทยาลัยได้เปิดรับนักศึกษารุ่นที่สอง โดยขยายสาขาวิชาที่ เปิดสอนอีกห้าสาขาวิชา รวมทั้งสาขาวิชาที่เปิดสอนในปีการศึกษา 2525 จำนวนแปดสาขา สาขา วิชาที่เปิดใหม่ได้แก่ สาขาวิชานิติศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ และสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ ในรุ่นที่สองนี้มีนักศึกษา ลงทะเบียนเรียนจำนวนประมาณเจ็ดหมื่นคน (สมคะเน คำจูน. 2528 : 6)

ในปีการศึกษา 2526 มหาวิทยาลัยได้เปิดรับนักศึกษาในรุ่นที่สาม โดยเปิดสาขาวิชาเพิ่มขึ้น อีกหนึ่งสาขา คือ สาขาวิชารัฐศาสตร์ มีนักศึกษาลงทะเบียนประมาณห้าหมื่นคนรวมนักศึกษาทั้งสามรุ่น ประมาณสองแสนคน ในเดือนพฤษภาคม 2526 นักศึกษารุ่นแรกสำเร็จการศึกษาแล้วมีประมาณ หนึ่งหมื่นคน ในปีการศึกษา 2527 และ 2528 มหาวิทยาลัยเปิดรับนักศึกษาเป็นรุ่นที่สี่และรุ่นที่ห้า โดยเปิดสอนสาขาวิชาเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งสาขา คือ สาขาวิชานิติศาสตร์ รวมสาขาที่เปิดสอนในปัจจุบัน ทั้งหมดมี 10 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ สาขาวิชา ศิลปศาสตร์ สาขาวิชานิติศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ สาขาวิชา

คหกรรมศาสตร์ สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ สาขาวิชารัฐศาสตร์ และสาขาวิชา
นิติศาสตร์ (สมคะเน คำจูน. 2528 : 7)

การจัดการศึกษา

มหาวิทยาลัยใช้ระบบการเรียนการสอนทางไกล เพื่อถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์แก่นักศึกษา สารของหลักสูตรจัดเป็นชุดวิชาที่บูรณาการเนื้อหาสาระและประสบการณ์ต่าง ๆ ของวิชาที่มีความสัมพันธ์เข้าด้วยกัน ในรูปของชุดการเรียนการสอนเรียกว่า "ชุดวิชา" ซึ่งแต่ละชุดวิชามีความสมบูรณ์ในตัวเอง มีค่าไม่น้อยกว่าหกหน่วยกิตของหลักสูตรระดับอุดมศึกษา แต่ละชุดวิชาแบ่งออกเป็น 15 หน่วย แต่ละหน่วยใช้เวลาศึกษาสัปดาห์ละ 12 ชั่วโมง

มหาวิทยาลัยจัดหลักสูตรเป็นสามลักษณะคือ หลักสูตรปริญญาตรี (4 ปี) หลักสูตรปริญญาตรีต่อเนื่อง (2 และ 3 ปี) และหลักสูตรประกาศนียบัตร (1 ปี) สำหรับการเรียนในแต่ละภาคการศึกษา นักศึกษาจะต้องลงทะเบียนอย่างน้อยหนึ่งชุดวิชา แต่ไม่เกินสามชุดวิชาจนกว่าจะครบจำนวนชุดวิชาตามหลักสูตรในสาขาวิชาที่ศึกษา ทั้งนี้ภายในระยะเวลาไม่เกินสามเท่าของระยะเวลาการศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

ระบบการศึกษา

มหาวิทยาลัยใช้ระบบการเรียนการสอนที่เอื้ออำนวยให้นักศึกษาสามารถใช้เวลาวางศึกษาด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมาเข้าชั้นเรียนตามปกติ โดยวิธีการให้การศึกษาด้วยระบบการสอนที่เรียกว่า "ระบบการสอนทางไกล" ซึ่งระบบการสอนทางไกลเป็นระบบการศึกษาที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาที่อยู่ในห้องเรียนต่าง ๆ สามารถศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเองตามความพร้อม ความสะดวกและความสนใจ นักศึกษาจะศึกษาสื่อประสมในรูปแบบของเอกสารการสอน แบบฝึกปฏิบัติ เทปเสียงประจำชุดวิชา หนังสืออ่านประกอบต่าง ๆ รายการวิทยุกระจายเสียง รายการวิทยุโทรทัศน์ และการสอนเสริมตามศูนย์บริการการศึกษา

เพื่อช่วยให้นักศึกษาสามารถศึกษาด้วยตนเองได้อย่างมีคุณภาพ โดยอาศัยความช่วยเหลือ

เหลือจากบุคคลอื่นน้อยที่สุด มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชจึงถ่ายทอดความรู้ เนื้อหาสาระ ประสพการณ์ รวมทั้งการประเมินผลการศึกษาโดยให้นักศึกษาใช้ระบบการศึกษาดังต่อไปนี้

การศึกษาจากวัสดุการศึกษาและเอกสารต่าง ๆ ที่ส่งไปให้นักศึกษาทางไปรษณีย์ได้แก่

เอกสารการสอนประจำชุดวิชา ประกอบด้วยคำอธิบายชุดวิชา วัตถุประสงค์ของชุดวิชา รายชื่อหน่วยการสอน วิธีการศึกษา ตลอดจนแผนการสอนหน่วยต่าง ๆ เนื้อหาสาระในเอกสาร การสอนจัดอยู่ในรูปบทเรียนโปรแกรมซึ่งนักศึกษาจะต้องศึกษาเอกสารการสอนทุกหน่วยอย่างละเอียด พร้อมทั้งทำกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ในแต่ละหน่วย

แบบฝึกปฏิบัติประจำชุดวิชา แบบฝึกปฏิบัติประจำชุดวิชาประกอบด้วย คำชี้แจงในการใช้ แบบฝึกปฏิบัติ รายละเอียดเกี่ยวกับการสอนและแบบประเมินผลตนเองก่อนและหลังเรียน ที่ว่าง สำหรับบันทึกสาระสำคัญ ทำกิจกรรมและทำรายงาน รวมทั้งแบบทดสอบ

เทปเสียงประจำชุดวิชา เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจขอบข่ายเนื้อหาสาระของชุดวิชาอย่างถ่องแท้ มหาวิทยาลัยจะส่งเทปเสียงประจำชุดวิชาต่าง ๆ ซึ่งมีความยาวประมาณ 60 นาที เนื้อหา ส่วนใหญ่จะเป็นการแนะนำชุดวิชา สรุปเนื้อหาในประเด็นที่สำคัญของชุดวิชา ตลอดจนแนะนำวิธีการ ศึกษาชุดวิชานั้น ๆ

หนังสือและเอกสารอ่านประกอบ เพื่อเพิ่มเติมและเสริมความเข้าใจของนักศึกษา มหาวิทยาลัยได้ส่งหนังสือ เอกสารหรือบทความตามที่กำหนดไว้ในเอกสารการสอนชุดวิชาหรือแบบ ฝึกปฏิบัติประจำชุดวิชาไปไว้ที่มุม มสธ. ในห้องสมุดประจำจังหวัดทั่วประเทศ

การศึกษาจากสื่อการสอนทางวิทยุกระจายเสียง มหาวิทยาลัยจัดให้มีรายการวิทยุกระจายเสียง ประกอบชุดวิชาประมาณ 9 หรือ 17 รายการ ในแต่ละชุดวิชาใช้เวลาประมาณ 20 นาที มหาวิทยาลัยจะแจ้งตารางออกอากาศวิทยุกระจายเสียงของชุดวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนในแต่ละภาคถึง นักศึกษาโดยตรง

การศึกษาจากสื่อการสอนทางวิทยุโทรทัศน์ มหาวิทยาลัยจัดให้มีรายการวิทยุโทรทัศน์ ประกอบชุดวิชา ๆ ละ 3 - 16 รายการ รายการวิทยุโทรทัศน์นี้มีความยาวรายการละประมาณ 30 นาที มหาวิทยาลัยจะแจ้งตารางออกอากาศวิทยุโทรทัศน์ของชุดวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนในแต่ละ

ภาคถึงนักศึกษาโดยตรง

การศึกษาจากสื่อการสอนประเภทโสตทัศน มหาวิทยาลัยได้ผลิตสื่อการสอนประเภทสื่อโสตทัศน เช่น ภาพถ่าย สื่อสามมิติ แผ่นผัง เทปเสียง สไลด์ประกอบเสียง ภาพยนตร์ และวีดีโอ เพื่อเสริมสื่อการสอนต่าง ๆ มหาวิทยาลัยจัดสื่อเหล่านี้ไว้ตาม "มุม มสธ-" ในห้องสมุดประชาชนประจำจังหวัดทั่วประเทศ

การศึกษาจากการเข้ารับการสอนเสริม มหาวิทยาลัยได้จัดการสอนเสริมขึ้นในรูปของชั้นเรียน ทั้งนี้เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาและอาจารย์ได้พบกัน เป็นการเสริมความรู้และสนับสนุนสื่อการเรียนการสอนทางไกลประเภทต่าง ๆ เพื่อให้ นักศึกษาสามารถศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจัดสอนเสริมให้กับนักศึกษาตามศูนย์บริการการศึกษาทั่วประเทศจำนวน 84 แห่ง ทั้งนี้จัดขึ้นเฉพาะวันเสาร์และวันอาทิตย์ มหาวิทยาลัยจะแจ้งวันและเวลาชุดวิชาที่เปิดสอนเสริมในแต่ละภาคการศึกษาถึงนักศึกษาโดยตรง

กิจกรรมภาคปฏิบัติเสริมประสบการณ์ ในบางชุดวิชา นักศึกษาต้องเข้ารับการฝึก ภาคปฏิบัติเสริมประสบการณ์ โดยใช้เวลาศึกษาประมาณสัปดาห์ละสองชั่วโมงต่อหนึ่งชุดวิชา มหาวิทยาลัยจะจัดแหล่งฝึกงานหรือปฏิบัติโดยมีกิจกรรมที่นักศึกษาต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

การทำชุดทดลองด้วยตนเอง ในบางชุดวิชา มหาวิทยาลัยจะจัดส่งชุดทดลองมาให้ นักศึกษาฝึกทดลอง ตามวิธีการที่แนะนำไว้ในเอกสารการสอนหรือสาธิตให้ดูทางวิทยุ โทรทัศน์ ชุดทดลองด้วยตนเองนี้ นักศึกษาต้องเสียค่ามัดจำซึ่งได้รับคืนเมื่อส่งชุดทดลองคืนมหาวิทยาลัยในสภาพเรียบร้อย เมื่อสิ้นภาคการศึกษามหาวิทยาลัยอาจถือเอกสารส่งคืนชุดทดลองนี้ เป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาผลการเรียนของชุดวิชา กล่าวคือ นักศึกษาที่ไม่ส่งชุดทดลองคืนจะถือว่ายังไม่ผ่านชุดวิชานั้น

การปฏิบัติการในห้องทดลอง ในชุดประสบการณ์วิชาชีพ นักศึกษาจะได้รับมอบหมายให้เข้าห้องปฏิบัติการของสถาบันการศึกษา หรือ หน่วยงาน เช่น วิทยาลัย โรงพยาบาล โรงงาน เป็นต้น โดยมหาวิทยาลัยจะแต่งตั้งบุคลากรในหน่วยงานนั้นเป็นผู้นิเทศก์และประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาตามความเหมาะสม

การฝึกงาน ชุติวิชาบางชุติวิชา มีลักษณะเนื้อหาที่นักศึกษาจะต้องฝึกงานและดูงานในสถาบันวิชาการ และวิชาชีพต่าง ๆ นักศึกษาจะต้องทำรายงานส่งให้มหาวิทยาลัยเพื่อประกอบการประเมินผลทุกครั้ง

การร่วมประชุมสัมมนา ในบางชุติวิชานักศึกษาจะได้รับมอบหมายให้เข้าประชุมและสัมมนาทางวิชาการตามเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับชุติวิชา

การเข้าร่วมประสบการณ์วิชาชีพในบางชุติวิชา เช่น ชุติวิชาในสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ หรือสาขาวิชานิติศาสตร์ นักศึกษาจะต้องเข้าร่วมในประสบการณ์วิชาชีพเพื่อฝึกทักษะความชำนาญในการแก้ปัญหาและการดำเนินงาน

การประเมินผลการศึกษา

ในการวัดผลและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. การวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยแบ่งลักษณะเนื้อหาของชุติวิชาออกเป็นสองลักษณะคือ ชุติวิชาเชิงทฤษฎีและชุติวิชาเชิงปฏิบัติ ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของแต่ละสาขาวิชา เพื่อให้การวัดผลการศึกษาสอดคล้องกับลักษณะของชุติวิชา มหาวิทยาลัยจึงได้กำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนสำหรับการฝึกปฏิบัติและการสอบไล่ประจำภาคการศึกษาดังนี้

1.1 ชุติวิชาเชิงทฤษฎี มีคะแนนฝึกการปฏิบัติไม่เกินร้อยละ 20 และให้คะแนนสอบไล่ประจำภาคการศึกษาไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม

1.2 ชุติวิชาเชิงปฏิบัติ กำหนดการวัดผลการศึกษาโดยถือคะแนนภาคปฏิบัติเป็นสำคัญ และคะแนนสอบไล่ประจำภาคการศึกษา เป็นส่วนประกอบ โดยสาขาวิชาจะกำหนดสัดส่วนของคะแนนตามความเหมาะสมของแต่ละชุติวิชา

2. การประเมินผลการศึกษา

มหาวิทยาลัยได้ลำดับชั้นการแสดงความสามารถในการเรียนของนักศึกษาในแต่ละชุติวิชา ดังนี้

ลำดับชั้น

ความหมาย

H (ได้คะแนนร้อยละ 76 ขึ้นไป)

เกียรตินิยม (Honour)

S (ได้คะแนนร้อยละ 60 - 75)

ผ่าน (Satisfactory)

U (ได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 60)

ไม่ผ่าน (Unsatisfactory)

I

ไม่สมบูรณ์ (Incomplete)

มหาวิทยาลัยจะให้ลำดับชั้น I ในกรณีที่นักศึกษาไม่ได้เข้าสอบไล่ประจำภาคครั้งแรก เมื่อเข้าสอบซ่อมก็จะได้ลำดับชั้นตามผลการสอบ แต่ถ้าไม่ได้เข้าสอบซ่อม I จะเปลี่ยนเป็น U โดยอัตโนมัติ หรือในกรณีที่การดำเนินการที่กำหนดตามหลักสูตรไม่เสร็จสมบูรณ์ ในภาคการศึกษาที่ลงทะเบียน และในการนับชั่วโมงสะสม เพื่อให้ครบตามหลักสูตรมหาวิทยาลัยจะนับเฉพาะชั่วโมงที่นักศึกษาสอบได้ลำดับชั้น H และ S เท่านั้น (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2531 : 2)

สำหรับแขนงวิชาการศึกษาศาสตร์ ได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนทางไกลโดยยึดปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต และได้ดำเนินการบริหารแขนงวิชาการศึกษาศาสตร์ตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะแขนงวิชาการศึกษาศาสตร์ได้มุ่งเน้นให้บัณฑิตมีความเป็นเลิศทางวิชาการ มีคุณธรรมจริยธรรมในวิชาชีพ และเป็นผู้นำของสังคมโดยได้ดำเนินการจัดการ การสอนทางไกล ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช พ.ศ. 2523 ผู้วิจัยศึกษาโดยใช้รูปแบบการประเมินเชิง เป็นแนวทางในการประเมิน
หลักสูตร และเพื่อให้การศึกษาค้นคว้าเป็นไปตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตาม
ตามลำดับ คือ การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตร
บัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชจำนวน 7 คน นักศึกษา แขนง
วิชาบริหารการศึกษาที่ศึกษาระหว่าง พ.ศ. 2531 - 2532 จำนวน 2,041 คน บัณฑิต แขนงวิชา
บริหารการศึกษาที่สำเร็จการศึกษารุ่นที่ 1 - 6 ระหว่าง พ.ศ. 2525 - 2530 จำนวน 15,554
คน และผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต จำนวน 15,554 คน รวมประชากรทั้งสิ้นจำนวน 33,156 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์ประจำหลักสูตรซึ่งผู้วิจัยศึกษาจากจำนวนประชากรทั้งหมด
ทั้ง 7 คน นักศึกษา บัณฑิตและผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตรวมจำนวน 380 คน โดยกำหนดขนาดของ
กลุ่มตัวอย่างตามตาราง เกรจีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) ที่ระดับ
ความเชื่อมั่น .05 จากนั้น จึงเทียบสัดส่วนจำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่าง
ที่เป็นตัวแทนของประชากรที่แท้จริง แล้วจึงดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย
(Simple Random Sampling) ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
อาจารย์	7	7
นักศึกษา	2,041	24
บัณฑิต	15,554	178
ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต	15,554	178
รวม	33,156	387

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

แบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม โดยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์เอกสารตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร การวิเคราะห์หลักสูตร และการประเมินหลักสูตร เพื่อเป็นพื้นฐานในการสร้างเกณฑ์การประเมินหลักสูตร และแบบสอบถาม
2. นำเกณฑ์การประเมินหลักสูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 6 คน พิจารณาแก้ไข เกณฑ์ที่ผ่านการพิจารณาแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ผู้วิจัย จะได้ปรับปรุงและใช้เป็น

แนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งประกอบด้วยอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านศึกษาศาสตร์ จำนวน 6 คน ตรวจสอบพิจารณาหาความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา และปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - out) กับอาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ที่มีส่วนร่วมในการผลิตชุดวิชาแขนงวิชาการบริหารการศึกษา จำนวน 5 คน นักศึกษาแขนงวิชาการบริหารการศึกษา จำนวน 10 คน บัณฑิตแขนงวิชาการบริหารการศึกษา จำนวน 20 คน และผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตจำนวน 15 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ เพื่อนำผลการวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบสอบถามโดยการ ตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าความสอดคล้องภายใน และสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต = 0.979 สำหรับแบบสอบถามผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตได้ค่าความเชื่อมั่น = 0.988

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า

(Rating Scale) สร้างตามแนวของลิเคิร์ท (Likert) ประเมินหลักสูตรในด้านต่าง ๆ 8 ด้าน ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร
2. โครงสร้างของหลักสูตร
3. เนื้อหาชุดวิชา
4. วัสดุการศึกษา เอกสารต่าง ๆ และศูนย์บริการการศึกษา
5. กระบวนการเรียนการสอน
6. การประเมินผลการศึกษา

7. การบริหารหลักสูตร

8. คุณภาพของบัณฑิต

ตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิด (Open Ended Questions) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะ
และความคิดเห็นทั่วไปของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิตแขนงวิชาการบริหารการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร

การกำหนดค่าลำดับความสำคัญของตัวเลือก

ในการกำหนดค่าลำดับความสำคัญตัวเลือกแต่ละข้อ ผู้วิจัยกำหนดค่าลำดับความสำคัญ
เอาไว้ โดยให้ผู้ประเมินแบบสอบถาม ประเมินในแต่ละข้อคำถาม โดยกำหนดค่าลำดับความสำคัญ
ตามเกณฑ์ต่อไปนี้

5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง เหมาะสมมาก

3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง เหมาะสมน้อย

1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการพิจารณาค่าเฉลี่ยนั้น ผู้วิจัยได้พิจารณาลักษณะความต่อเนื่องของคะแนนกำหนด
เป็นแนวเทียบผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยดังรายละเอียดต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.21 - 5.00 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41 - 4.20 หมายถึง เหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61 - 3.40 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81 - 2.60 หมายถึง เหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.80 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

การจัดทำแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถาม 2 ชุด คือ

1. แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ประจำแขนงวิชาบริหารการศึกษา นักศึกษาและบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ประเมินหลักสูตรในด้าน

1. บริบท ประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
2. ปัจจัยเบื้องต้น ประเมินโครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาชุดวิชา วัสดุ
การศึกษา เอกสารต่าง ๆ และศูนย์บริการการศึกษา
3. กระบวนการ ประเมินกระบวนการเรียนการสอน การประเมินผล
การศึกษา และการบริหารหลักสูตร
4. ผลผลิต ประเมินคุณภาพของบัณฑิตในด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และ
ทักษะพิสัย

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตร

2. แบบสอบถามสำหรับผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ประเมินคุณภาพของบัณฑิต

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตร

แบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์อาจารย์ประจำแขนงวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
จำนวน 5 คน นักศึกษาแขนงวิชาบริหารการศึกษา จำนวน 10 คน บัณฑิตแขนงวิชาบริหารการศึกษา
จำนวน 20 คน และผู้บังคับบัญชาจำนวน 15 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบ
เจาะจงและเป็นกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการใช้ในการวิจัยนี้

ลักษณะของแบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์เป็นแบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยสัมภาษณ์อาจารย์ประจำแขนงวิชาการบริหารการศึกษา นักศึกษา บัณฑิตในสาระสำคัญเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาชุดวิชา วัสดุการศึกษา เอกสารต่าง ๆ และศูนย์บริการการศึกษา กระบวนการเรียนการสอน การประเมินผลการศึกษา การบริหารหลักสูตรและคุณภาพของบัณฑิตในด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย สำหรับการสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตสัมภาษณ์ในสาระสำคัญเกี่ยวกับคุณภาพของบัณฑิต

เกณฑ์ในการเลือกผู้เชี่ยวชาญ

1. เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตรที่มีคุณวุฒิในระดับปริญญาเอกทางด้านหลักสูตร หรือ
2. เป็นอาจารย์ในสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตรของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือ
3. เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ความรู้ความสามารถทางด้านการประเมินหลักสูตรมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือ
4. เป็นอาจารย์ในแขนงวิชาการบริหารการศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

เกณฑ์ในการประเมินหลักสูตร

ในการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตแขนงวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2523 ผู้วิจัยได้ประเมินตามเกณฑ์ต่อไปนี้คือ

- 1) ด้านบริบท ประกอบด้วย การประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
 - 1.1 วัตถุประสงค์
 - 1.1.1 ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของแขนงวิชาการบริหารการศึกษา
 - 1.1.2 ความเหมาะสมในการนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน
- 2) ด้านปัจจัยเบื้องต้น ประกอบด้วย การประเมินโครงสร้างของหลักสูตร

เนื้อหาชุดวิชา วัสดุการศึกษาเอกสารต่าง ๆ และศูนย์บริการการศึกษา

2.1 โครงสร้างของหลักสูตร

- 2.1.1 ความเหมาะสมของชุดวิชาที่เรียนตลอดหลักสูตร
- 2.1.2 ความเหมาะสมของชุดวิชาเฉพาะและชุดวิชาเลือก
- 2.1.3 ความเหมาะสมของสัดส่วนชุดวิชาในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของ
แขนงวิชาบริหารการศึกษา

2.2 เนื้อหาชุดวิชา

- 2.2.1. ความสอดคล้องของเนื้อหาชุดวิชากับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
- 2.2.2 ความทันสมัยของเนื้อหาชุดวิชาของภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของ
แขนงวิชาบริหารการศึกษา
- 2.2.3 ความสอดคล้องของเนื้อหาชุดวิชากับความต้องการและความสนใจ
ของผู้เรียน
- 2.2.4 ความสมดุลของเนื้อหาชุดวิชากับเวลาที่กำหนดให้เรียน
- 2.2.5 ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาในชุดวิชาต่าง ๆ ของแขนงวิชา
บริหารการศึกษา

2.3 วัสดุการศึกษาเอกสารต่าง ๆ และศูนย์บริการการศึกษา

- 2.3.1 ความเหมาะสมของสื่อสิ่งพิมพ์
- 2.3.2 ความเหมาะสมของสื่อวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ สื่อเทปเสียง
- 2.3.3 ประสิทธิภาพของการใช้สื่อประสม
- 2.3.4 การให้บริการของศูนย์บริการการศึกษา
- 2.3.5 การให้บริการปรึกษาและการแนะแนวของศูนย์บริการการศึกษา
- 2.3.6 การประชาสัมพันธ์และการบริการสนเทศของศูนย์บริการการศึกษา

3) ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย การประเมินกระบวนการเรียนการสอน การประเมินผล
การศึกษาและการบริหารหลักสูตร

3.1 กระบวนการเรียนการสอน

- 3.1.1 ความสอดคล้องของการจัดการเรียนการสอนกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
- 3.1.2 ความสอดคล้องระหว่างรูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพบริหารการศึกษา กับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
- 3.1.3 ความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนการสอนเสริม

3.2 การประเมินผลการศึกษา

- 3.2.1 การวัดและการประเมินผลศึกษามีมาตรฐานชัดเจน
- 3.2.2 ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับการวัดและการประเมินผลการศึกษา
- 3.2.3 การวัดและการประเมินผลมุ่งส่งเสริมความสามารถในเชิงบริหาร การศึกษา

3.3 การบริหารหลักสูตร

- 3.3.1 ความเหมาะสมระหว่างปัจจัยทางการบริหารและการดำเนินการ
- 3.3.2 ความเหมาะสมของการนำหลักสูตรไปใช้
- 3.3.3 ความเหมาะสมของวัสดุอุปกรณ์ในการบริหารกับการปฏิบัติงาน
- 3.3.4 การวางแผนในการบริหารของแผนงวิชาบริหารการศึกษา
- 3.3.5 การจัดองค์กรในการบริหารของแผนงวิชาบริหารการศึกษา
- 3.3.6 การประสานงานของแผนงวิชาบริหารการศึกษากับแผนงวิชาอื่น ๆ
- 3.3.7 การจัดทาระบบข้อมูลของแผนงวิชาบริหารการศึกษา

4) ด้านผลผลิต ประเมินคุณภาพของบัณฑิตในด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และ ทักษะพิสัย ตามแนวคิดทฤษฎีของบลูม (Bloom) (ธวัชชัย ชัยจิรฉายกุล. 2529 : 144 - 145) ประกอบด้วยด้านต่าง ๆ คือ

4.1 ด้านพุทธิพิสัย ประกอบด้วยความสามารถทางสติปัญญา ดังนี้

- 4.1.1 ความรู้ความสามารถในวิชาการด้านการบริหารการศึกษา

- 4.1.2 ความรู้ความสามารถในการจัดการบริหารการศึกษาในระดับ
โรงเรียน
- 4.1.3 ความรู้ความสามารถในการวางแผนด้านการบริหารการศึกษา
- 4.1.4 ความรู้ความสามารถในการเป็นผู้นำของสังคม
- 4.2 ด้านจิตพิสัย ประกอบด้วยลักษณะทางอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดและเจตคติ ดังนี้
 - 4.2.1 ความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย
 - 4.2.2 เจตคติที่ดีต่อวิชาชีพทางการบริหารการศึกษา
 - 4.2.3 การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
 - 4.2.4 คุณธรรมจริยธรรมในวิชาชีพทางการบริหารการศึกษา
- 4.3 ด้านทักษะพิสัย ประกอบด้วยความสามารถในการปฏิบัติภารกิจจากการกระทำ
 - 4.3.1 ความสามารถในการดำเนินการและการจัดองค์กรหรือหน่วยงาน
 - 4.3.2 ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการบริหารการศึกษา
 - 4.3.3 ความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์เพื่อพัฒนางานในหน้าที่
 - 4.3.4 ความสามารถในการปรับตัวให้ทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม
 - 4.3.5 ความสามารถในการเป็นผู้นำทางการบริหารการศึกษาและการ
ดำเนินการตามกระบวนการบริหารการศึกษา

ดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอหนังสือแนะนำตัวจากมหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช เพื่อขอความอนุเคราะห์จากอาจารย์ นักศึกษา บัณฑิต และผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต
ในการตอบแบบสอบถามและส่งกลับคืนให้ผู้วิจัย ในการแจกแบบสอบถามนั้น สำหรับอาจารย์ประจำ
แขนงวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จำนวน 7 คน ผู้วิจัยได้จัดส่งด้วย

ตนเอง และรวบรวมคืนด้วยตนเอง สำหรับนักศึกษา จำนวน 24 คน บัณฑิต จำนวน 178 คน และผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต จำนวน 178 คน ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือแนะนำตัวทางไปรษณีย์ตามที่อยู่ทำเนียบที่ทำงานของนักศึกษา บัณฑิตและผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต ซึ่งในแต่ละหน่วยงาน ได้เก็บข้อมูลจากบัณฑิตหนึ่งคนและผู้บังคับบัญชาหนึ่งคนเท่านั้นที่อยู่ในที่ทำงานเดียวกันและขอความอนุเคราะห์จากนักศึกษา บัณฑิตและผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตให้ส่งกลับคืนให้ผู้วิจัยทางไปรษณีย์โดยผู้วิจัยมอบซองติดแสตมป์เจ้าหน้าที่ของผู้วิจัยไว้ให้เรียบร้อยแล้ว และได้แบบสอบถามกลับคืนที่สมบูรณ์ จำนวน 370 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.61 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม และการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด ผู้วิจัยใช้วิธีการทางสถิติ โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSSX (Statistical Package for Social Sciences - X) สำหรับแบบสอบถามปลายเปิด ผู้วิจัยใช้วิธีการจัดหมวดหมู่ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปจากกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มแจกแจงความถี่ แล้วนำเสนอตามลำดับความถี่ในแต่ละเรื่อง

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยการจัดหมวดหมู่ของคำสัมภาษณ์ แจกแจงความถี่และนำเสนอตามลำดับความถี่ของแต่ละเรื่อง

การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช สรุปได้ดังตาราง 3

ตาราง 3 สรุปการประเมินหลักสูตร

การประเมิน ประเด็นการ ประเด็นย่อย	การสร้าง เครื่องมือ ประเมิน	เกณฑ์การ ประเมิน	แหล่งข้อมูล	การเก็บข้อมูล เปรียบเกณฑ์ ผลการ การประเมิน ประเมิน
CIPP ประเมิน				
1. บริบท วัตถุประสงค์ ของหลักสูตร (Context)	-ความชัดเจน ของวัตถุประสงค์ของ หลักสูตร -ประสังคมของ แผนกวิชาการ -การศึกษา -ความเหมาะสม ในการนำไปใช้ ในการปฏิบัติงาน	-สร้างแบบ สอบถาม -สร้างแบบ สัมภาษณ์ โดยกำหนดลำดับ ความสำคัญตาม แนวของลิเคิร์ท ต้องมัลดีกับความ สำคัญตั้งแต่ 3 ขึ้นไป หรือค่า เฉลี่ยระหว่าง 2.61 - 3.40 ขึ้นไปจึงจะถือ ว่ามีความ เหมาะสม	-ตำราและ เอกสาร อ้างอิง -ผู้เชี่ยวชาญ ด้านหลักสูตร -อาจารย์ นักศึกษา -บัณฑิต แบบสอบถาม ตามที่อยู่หรือ ที่ทำงานและ ให้ส่งกลับคืน ให้ผู้วิจัย -การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยไป สัมภาษณ์ด้วย	-อาจารย์ ผู้วิจัย จัดส่งและรวบรวมด้วยตนเอง -นักศึกษาและ -บัณฑิตส่ง แบบสอบถาม ตามที่อยู่หรือ ที่ทำงานและ ให้ส่งกลับคืน ให้ผู้วิจัย -การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยไป สัมภาษณ์ด้วย

ตาราง 3 (ต่อ)

การประเมิน ประเด็นการ ประเด็นย่อย	การสร้าง เกณฑ์การ	แหล่งข้อมูล	การเก็บข้อมูล	เทียบเกณฑ์	ผลการ
CIPP ประเมิน	เครื่องมือ ประเมิน			การประเมิน	ประเมิน

ตนเองตามที่อยู่
หรือทำงาน
ของอาจารย์
นักศึกษาและ
บัณฑิต

ตาราง 3 (ต่อ)

การประเมิน ประเด็นการ ประเด็นย่อย	การสร้าง เครื่องมือ	เกณฑ์การ ประเมิน	แหล่งข้อมูล	การเก็บข้อมูล	เทียบเกณฑ์ ผลการ การประเมิน ประเมิน
CIPP ประเมิน					
2.ปัจจัย โครงสร้าง	-ความเหมาะสม	-สร้างแบบ การประเมิน	-ตำราและ เอกสาร	-อาจารย์ ผู้วิจัย	
๕ เบื้องต้น ของหลักสูตร	สมของชุดวิชา	สอบถาม ในแต่ละข้อ	เอกสาร	จัดส่งและรวบรวม	
(Input) เนื้อหา ชุดวิชา ที่เรียนตลอด	-สร้างแบบ	คำถามโดย	อ้างอิง	ด้วยตนเอง	
วัตถุประสงค์ การศึกษา	หลักสูตร	สัมภาษณ์	-ผู้เชี่ยวชาญ ด้านหลักสูตร	-นักศึกษาและ บัณฑิตส่ง	
เอกสารต่าง ๆ	-ความเหมาะสม	กำหนดค่า	-อาจารย์	แบบสอบถาม	
และศูนย์บริการ	ของชุดวิชาเฉพาะ	สำคัญตามแนว	-นักศึกษา	ตามที่อยู่หรือ ที่ทำงานและ	
การศึกษา	และชุดวิชาเลือก	ของลิเคิร์ทต้อง	-บัณฑิต	ให้ส่งกลับคืน	
	-ความเหมาะสม	มีลำดับความ		ให้ผู้วิจัย	
	ของสัดส่วนชุดวิชา	สำคัญตั้งแต่ 3			
	ในภาคทฤษฎีและ	ขึ้นไปหรือค่าเฉลี่ย			
	ภาคปฏิบัติของแขนง	ระหว่าง 2.61-			
		3.40 ขึ้นไปจึงจะถือว่ามีความเหมาะสม			

ตาราง (3) ต่อ

การประเมิน ประเด็นการ ประเด็นย่อย	การสร้าง เครื่องมือ	เกณฑ์การ ประเมิน	แหล่งข้อมูล	การเก็บข้อมูล เทียบเกณฑ์ ผลการ การประเมิน ประเมิน
CIPP ประเมิน				

-ความสอดคล้อง
ของเนื้อหาชุด
วิทยากับวัตถุประสงค์
ประสงค์ของ
หลักสูตร
-ความทันสมัยของ
เนื้อหาของภาค
ทฤษฎีและภาค
ปฏิบัติของแขนง
วิชาบริหารการ
ศึกษา
-ความสอดคล้อง
ของเนื้อหาชุด
วิทยากับความต้องการ

-การสัมภาษณ์
ผู้วิจัยไป
สัมภาษณ์ด้วย
ตนเองตาม
ผู้ให้ข้อมูลหรือทำ
งานของอาจารย์
นักศึกษาและบัณฑิต

ตาราง 3 (ต่อ)

การประเมิน ประเด็นการ ประเด็นย่อย	การสำรวจ เกณฑ์การ เครื่องมือ ประเมิน	แหล่งข้อมูล	การเก็บข้อมูล	เทียบเกณฑ์ ผลการ การประเมิน ประเมิน
CIPP ประเมิน				
และความสนใจ ของผู้เรียน				
-ความสมดุลของ เนื้อหาชุดวิชากับ เวลาที่กำหนด ให้เรียน				
-ความเหมาะสมของ เนื้อหาวิชาในชุดวิชา ต่าง ๆ ของแขนง วิชาการการศึกษา				
-ความเหมาะสม ของสื่อสิ่งพิมพ์				
-ความเหมาะสม ของสื่อวิทยุกระจาย				

ตาราง 3 (ต่อ)

การประเมิน ประเด็นการ ประเด็นย่อย	การสร้าง เกณฑ์การ เปรียบเทียบ	แหล่งข้อมูล	การเก็บข้อมูล	เทียบเกณฑ์ ผลการ
CIPP ประเมิน ประเมิน	เครื่องมือ ประเมิน			การประเมิน ประเมิน
เสียง วิชยุทธ์ทัศน์				
สื่อ เทปเสียง				
-ประสิทธิภาพของ				
การใช้สื่อประสม				
-การให้บริการ				
ของศูนย์บริการ				
การศึกษา				
-การให้บริการปรึกษา				
และการแนะแนว				
ของศูนย์บริการ				
การศึกษา				
-การประชาสัมพันธ์				
และการบริการ				
สนเทศของศูนย์				

ตาราง 3 (ต่อ)

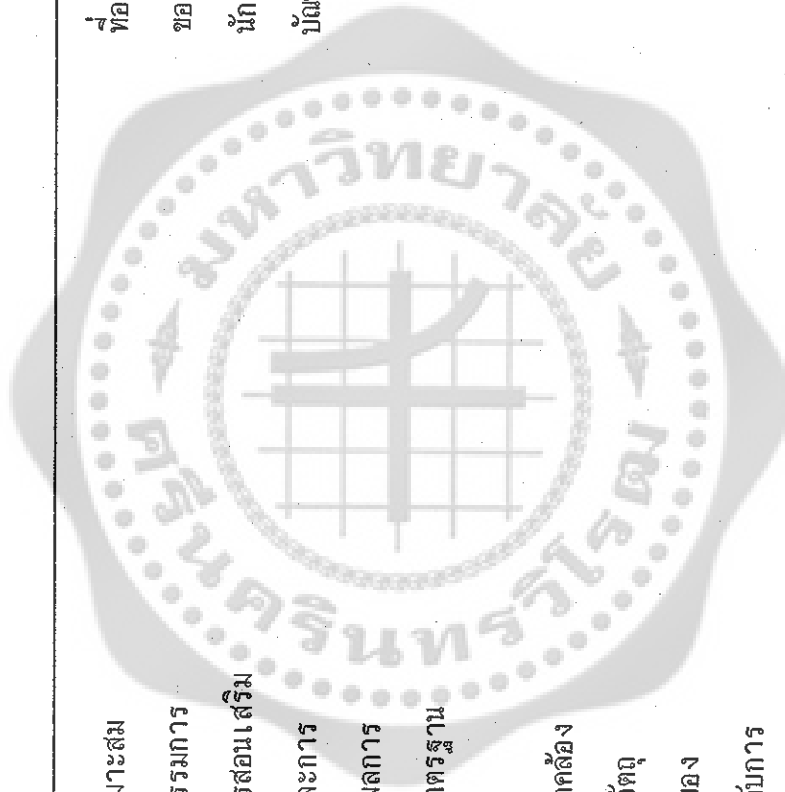
การประเมิน CIPP	ประเด็นการ ประเมิน	ประเด็นย่อย	การสร้าง เครื่องมือ	เกณฑ์การ ประเมิน	แหล่งข้อมูล	การเก็บข้อมูล เพื่อเกิด ผลการ ประเมิน
3.กระบวนการ (Process)	กระบวนการเรียนการสอน	-ความสอดคล้องของการจัดการเรียนการสอนกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	-สร้างแบบสอบถาม	การประเมินในแต่ละข้อคำถาม	-ตำรา เอกสารอ้างอิง	-อาจารย์ ผู้วิจัย จัดส่งและรวบรวมด้วยตนเอง
	การประเมินผลการศึกษาและการบริหารหลักสูตร	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	-สร้างแบบสัมภาษณ์	โดยกำหนดคำถามวัดความ	-ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร	-นักศึกษาและบัณฑิตส่งแบบสอบถามตามที่อยู่หรือที่ทำงานและให้ส่งกลับคืนให้ผู้วิจัย
		-ความสอดคล้องระหว่างรูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพกับการศึกษากับวัตถุประสงค์	สัมภาษณ์	สำคัญตามแนวของเลขาธิการ มีลำดับความสำคัญตั้งแต่ 3 ขึ้นไปหรือค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61 - 3.40	-อาจารย์ -นักศึกษา -บัณฑิต	-การสัมภาษณ์ผู้วิจัยไปสัมภาษณ์ด้วยตนเองตาม

ตาราง (3) ต่อ

การประเมิน ประเด็นการ ประเด็นย่อย	การสร้าง เกณฑ์การ	แหล่งข้อมูล	การเก็บข้อมูล	เทียบเกณฑ์	ผลการ
CIPP ประเมิน ประเมิน	เครื่องมือ ประเมิน			การประเมิน	ประเมิน

- ความเหมาะสม
- ของกิจกรรมการ
- เรียนการสอนเสริม
- การวัดและการ
- ประเมินผลการ
- ศึกษามีมาตรฐาน
- ชัดเจน
- ความสอดคล้อง
- ระหว่างวัตถุประสงค์ของ
- หลักสูตรกับการ
- วัดและการประเมิน
- ผลการศึกษา
- การวัดและการ

ผู้ที่อยู่หรือทำงาน
ของอาจารย์
นักศึกษาและ
บัณฑิต

ตาราง (3) ต่อ

การประเมิน	ประเด็นการ	ประเด็นย่อย	การสร้าง	เกณฑ์การ	แหล่งข้อมูล	การเก็บข้อมูล	เทียบเกณฑ์	ผลการ
CIPP	ประเมิน		เครื่องมือ	ประเมิน			การประเมิน	ประเมิน
		ประเมินผลมุ่ง						
		ส่งเสริมความ						
		สามารถในเชิง						
		การบริหารการ						
		ศึกษา						
		-ความเหมาะสม						
		ระหว่างปัจจัยทาง						
		การบริหารและ						
		การดำเนินการ						
		-ความเหมาะสม						
		ของการนำหลักสูตร						
		ไปใช้						
		-ความเหมาะสม						
		ของวัสดุอุปกรณ์						

ตาราง (3) ต่อ

การประเมิน ประเด็นการ ประเด็นย่อย	การสร้าง เกณฑ์การ เปรียบเทียบ	แหล่งข้อมูล	การเก็บข้อมูล	เทียบเกณฑ์	ผลการ ประเมิน
CIPP ประเมิน ประเมิน	เครื่องมือ ประเมิน			การประเมิน	ประเมิน

ในการบริหาร
กับการปฏิบัติงาน
-การวางแผนใน
การบริหารของ
แผนกวิชาการ
การศึกษา
-การจัดองค์กรใน
การบริหารของ
แผนกวิชาการ
การศึกษา
-การประสานงานของ
แผนกวิชาการอื่น ๆ การจัด
ทำระบบข้อมูลของแผนก
วิชาการบริหารการศึกษา

ตาราง 3 (ต่อ)

การประเมิน ประเด็นการ ประเด็นย่อย	การสร้าง เครื่องมือ	เกณฑ์การ ประเมิน	แหล่งข้อมูล	การเก็บข้อมูล	ประเภท ผลการ ประเมิน
CIPP ประเมิน					
4. ผลผลิต (Product)					
คุณภาพของ บัณฑิตในด้าน พุทธิพิสัย จิต พิสัย และ ทักษะพิสัย	- ความรู้ความ สามารถใน วิชาการด้าน การบริหาร การศึกษา	- สร้างแบบ สอบถาม - สร้างแบบ สัมภาษณ์	- การประเมินใน แต่ละข้อคำถาม โดยกำหนดค่า อ้างอิง - ผู้เชี่ยวชาญ ด้านหลัก	- อาจารย์ ผู้วิจัย จัดส่งและรวบรวม ด้วยตนเอง - นักศึกษา บัณฑิต และผู้บังคับบัญชา ของบัณฑิตส่ง แบบสอบถามตาม ที่อยู่ หรือที่ทำงานและ ให้ส่งกลับคืนให้ ผู้วิจัย	
- ความรู้ความ สามารถใน การจัดและ การบริหาร การศึกษาใน ระดับโรงเรียน		มีลำดับความ สำคัญตั้งแต่ 3 ขึ้นไป หรือค่า เฉลี่ยระหว่าง 2.61 - 3.40 ขึ้นไปจึงจะถือว่า มีความเหมาะสม	- อาจารย์ - นักศึกษา - บัณฑิต - ผู้บังคับบัญชา		

ตาราง 3 (ต่อ)

การประเมิน ประเด็นการ ประเด็นย่อย	การสร้าง เครื่องมือ	เกณฑ์การ ประเมิน	แหล่งข้อมูล	การเก็บข้อมูล	เทียบเกณฑ์ ผลการ ประเมิน
CIPP ประเมิน					การประเมิน ประเมิน

-ความรู้	-การสัมภาษณ์
ความสามารถใน	ผู้วิจัยไปสัมภาษณ์
การวางแผน	ด้วยตนเอง
ด้านการบริหาร	ตามที่อยู่หรือ
การศึกษา	ที่ทำงานของ
-ความรู้	อาจารย์ นักศึกษา
ความสามารถ	บัณฑิต และ
ในการเป็นผู้นำ	ผู้บังคับบัญชาของ
ของสังคม	บัณฑิต
-ความรับผิดชอบ	
ในงานที่ได้รับ	
มอบหมาย	
-เจตคติที่ดีต่อ	
วิชาชีพทาง	

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัย
 ธรรมชาติการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ใช้วิธีการทางสถิติโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ
 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยจำแนกออกเป็นรายข้อและรายด้าน ดังจะได้จำแนกเป็น
 ด้าน ๆ ดังนี้

1. ด้านบริบท ประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม
 และแบบสัมภาษณ์ ดังรายละเอียดในตาราง 4, 5 และ 6

1.1 แบบสอบถาม

ตาราง 4 ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เกณฑ์ในการ		อาจารย์		นักศึกษา		บัณฑิต		
ประเมินหลักสูตร	ข้อที่	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	N = 7	N = 24	N = 178			
			$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
1.ความชัดเจนของ	1	ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของ						
วัตถุประสงค์ของ		ประสงค์ของแขนงวิชา						
แขนงวิชาบริหาร		บริหารการศึกษาใน						
การศึกษา		การนำไปปฏิบัติ	3.83	.41	4.25	.61	4.09	.68

ตาราง 4 (ต่อ)

เกณฑ์ในการ ประเมินหลักสูตร	ข้อที่	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	อาจารย์		นักศึกษา		บัณฑิต	
			N = 7		N = 24		N = 178	
			$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
2.ความเหมาะสม	2	ความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	3.50	.55	4.16	.64	4.04	.68
ในการนำไปใช้								
ในการปฏิบัติงาน	3	ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะความสามารถในการบริหารการศึกษาระดับโรงเรียนหรือกลุ่มของโรงเรียน	3.83	.41	4.16	.82	3.90	.74
	4	ส่งเสริมให้ผู้เรียนแก้ไขปัญหาดัง ๆ ที่มีอยู่ในระบบการศึกษา	3.83	.75	4.04	.81	3.90	.73
	5	ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม	3.50	.55	4.12	.90	3.85	.73

ตาราง 4 (ต่อ)

เกณฑ์ในการ ประเมินหลักสูตร	ข้อที่	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	อาจารย์		นักศึกษา		บัณฑิต	
			N = 7		N = 24		N = 178	
			$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
	6	ส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถนำความรู้ทาง การบริหารการศึกษาไป ประยุกต์เพื่อพัฒนางานใน หน้าที่ที่ตนรับผิดชอบ	4.00	.63	4.50	.59	4.17	.67
	7	ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรัก และศรัทธาในอาชีพของ นักบริหารการศึกษา	3.67	.82	4.25	.74	4.02	.75
	8	ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความ คิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.00	.63	4.00	.83	3.95	.64
	9	ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จัก รับผิดชอบร่วมกันในการ เรียน	3.50	.84	4.00	.78	3.84	.76
รวม			3.74	.30	4.17	.52	3.97	.48

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต มีความเห็นว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรโดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74, 4.17, 3.97$ ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อาจารย์มีความเห็นว่าความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของแขนงวิชาบริหารการศึกษาในการนำไปปฏิบัติมีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.83$) สำหรับความเหมาะสมในการนำวัตถุประสงค์ของหลักสูตรไปใช้ในการปฏิบัติงานนั้น อาจารย์มีความเห็นว่าเหมาะสมมากทุกข้อ โดยข้อที่ 6 ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ทางการบริหารการศึกษาไปประยุกต์เพื่อพัฒนางานในหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบ และข้อที่ 8 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเหมาะสมมากเป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 4.00$)

นักศึกษามีความเห็นว่า ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของแขนงวิชาบริหารการศึกษาในการนำไปปฏิบัติ มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.25$) สำหรับความเหมาะสมในการนำวัตถุประสงค์ของหลักสูตรไปใช้ในการปฏิบัติงานนั้น นักศึกษามีความเห็นว่ามีความเหมาะสมมากที่สุดโดยข้อที่ 6 ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ทางการบริหารการศึกษาไปประยุกต์ เพื่อพัฒนางานในหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบ มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 4.50$) รองลงมาคือข้อ 7 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรักและศรัทธาในอาชีพของนักบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.25$)

บัณฑิตมีความเห็นว่า ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของแขนงวิชาบริหารการศึกษาในการนำไปปฏิบัติ มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.09$) สำหรับความเหมาะสมในการนำวัตถุประสงค์ของหลักสูตรไปใช้ในการปฏิบัติงานนั้น บัณฑิตมีความเห็นว่ามีความเหมาะสมมากทุกข้อ โดยข้อที่ 6 ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ทางการบริหารการศึกษาไปประยุกต์เพื่อพัฒนางานในหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบมีความเหมาะสมมากเป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 4.17$) รองลงมาคือข้อ 2 ความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนมีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.04$)

1.2 แบบสอบถามปลายเปิด

ตาราง 5 ความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิตเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรจากแบบสอบถามปลายเปิด

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
<u>อาจารย์ (N = 7)</u>		
1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรดีแล้ว	5	71.42
2. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรควรมีประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติมากยิ่งขึ้น	4	57.14
3. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรควรมุ่งให้นักบริหารการศึกษาและเป็นผู้นำของชุมชนและสังคมมากยิ่งขึ้น	3	42.86
<u>นักศึกษา (N = 24)</u>		
1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรดีแล้ว	20	83.33
2. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรควรปรับให้เป็นปัจจุบันอยู่ตลอดเวลา	18	75.00
3. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรควรเพิ่มให้มีภาคปฏิบัติมากยิ่งขึ้น	15	62.50
4. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรควรให้มีทักษะทางการบริหารมากยิ่งขึ้น	10	41.67

ตาราง 5 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
<u>บัณฑิต</u> (N = 178)		
1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรคือแล้ว	165	92.70
2. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรควรปรับให้เป็นปัจจุบัน อยู่ตลอดเวลา	160	89.89
3. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรควรมุ่งให้เป็นผู้นำทาง บริหารการศึกษามากยิ่งขึ้น	153	85.96
4. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรควรให้สามารถนำไปสู่ การปฏิบัติ การแก้ปัญหา และการนำไปประยุกต์ ในการปฏิบัติงานให้มากยิ่งขึ้น	147	82.58

จากตาราง 5 แบบสอบถามปลายเปิด อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรคือแล้ว นอกจากนั้นวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ควรจะมุ่งให้มีประโยชน์ต่อชุมชน และสังคมมากยิ่งขึ้น และโดยเฉพาะวัตถุประสงค์ของหลักสูตรควรมุ่งส่งเสริมให้บัณฑิตเป็นผู้นำทางการบริหารการศึกษา เป็นผู้นำของสังคมและชุมชน ตลอดจนสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติในการทำงานได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้นหลักสูตรควรปรับปรุงให้มีความเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

1.3 แบบสัมภาษณ์

ตาราง 6 ความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
จากการสัมภาษณ์

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
<u>อาจารย์ (N = 5)</u>		
1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรชัดเจนและสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ดี	5	100
2. หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา ควรจะดำเนินการต่อไป	5	100
3. หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา ไม่มีอุปสรรค และไม่มีปัญหาในการดำเนินการ	5	100
<u>นักศึกษา (N = 10)</u>		
1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรชัดเจนและสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ดี	10	100
2. หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา ควรจะดำเนินการต่อไป	10	100
3. หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา ไม่มีอุปสรรคและไม่มีปัญหาในการดำเนินการ	10	100

ตาราง 6 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
<u>บัณฑิต (N = 20)</u>		
1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรชัดเจนและสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ดี	20	100
2. หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา ควรจะดำเนินการต่อไป	20	100
3. หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษาไม่มีอุปสรรคและไม่มีปัญหาในการดำเนินการ	20	100

จากตาราง 6 การสัมภาษณ์ อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิตส่วนใหญ่มีความเห็นว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความชัดเจนและสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ดี สมควรดำเนินการต่อไป ตลอดจนไม่มีอุปสรรคและไม่มีปัญหาในการดำเนินการ

สรุป ด้านบริบท จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม แบบสอบถามปลายเปิด และแบบสัมภาษณ์ พบว่าอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิตเห็นว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความชัดเจนและสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น ประเมินโครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาชุดวิชา วัสดุการศึกษา เอกสารต่าง ๆ และศูนย์บริการการศึกษา โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ดังรายละเอียดในตาราง 7 ถึงตาราง 15

2.1 แบบสอบถาม

ตาราง 7 ความเหมาะสมของโครงสร้างของหลักสูตร

เกณฑ์ในการ ประเมินหลักสูตร	ข้อที่	โครงสร้างของหลักสูตร	อาจารย์		นักศึกษา		บัณฑิต	
			N = 7		N = 24		N = 178	
			$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
1. ความเหมาะสม ของสาขาวิชาที่ เรียนตลอดหลักสูตร	2	จำนวนสาขาวิชาที่เรียนตลอด หลักสูตรในแขนงวิชาบริหาร การศึกษามีความเหมาะสม	4.17	.41	4.29	.62	4.01	.71
	3	สาขาวิชาในหมวดวิชาพื้นฐาน มีความเหมาะสม	4.00	.63	3.95	.91	3.74	.73
	4	สาขาวิชาต่าง ๆ ในหมวด วิชาชีพมีความเหมาะสม	4.17	.41	4.08	.88	3.99	.76
	7	สาขาวิชาหนึ่งมีค่าเท่ากับ 6 หน่วยกิตมีความเหมาะสม	4.17	.41	4.08	1.14	4.15	.73
	8	การแบ่งสาขาวิชาเป็น 4 หมวดใหญ่ ๆ คือพื้นฐาน วิชาชีพ วิชาเฉพาะและ วิชาเลือกมีความเหมาะสม	4.00	.00	4.45	.66	4.14	.67

ตาราง 7 (ต่อ)

เกณฑ์ในการ ประเมินหลักสูตร	ข้อที่	โครงสร้างของหลักสูตร	อาจารย์		นักศึกษา		บัณฑิต	
			N = 7		N = 24		N = 178	
			$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
2. ความเหมาะสม	5	ชุดวิชาต่าง ๆ ในหมวด						
ของชุดวิชา		วิชาเฉพาะมีความเหมาะสม	4.33	.52	4.25	.74	3.99	.78
เฉพาะและชุด	6	ชุดวิชาเลือกในหมวดวิชา						
วิชาเลือก		เลือกแขนงวิชาบริหาร						
		การศึกษามีความเหมาะสม	3.83	.41	3.83	1.01	3.84	.80
3. ความเหมาะสม	1	ความเหมาะสมของสัดส่วน						
ของสัดส่วนชุด		ชุดวิชาในภาคทฤษฎีและ						
วิชาในภาค		ภาคปฏิบัติของแขนงวิชา						
ทฤษฎีและภาค		บริหารการศึกษา	3.83	.41	4.00	.72	3.93	.72
ปฏิบัติของแขนง								
วิชาบริหารการศึกษา								
รวม			4.06	.19	4.12	.59	3.93	.52

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต มีความเห็นว่าโครงสร้างของหลักสูตรโดยส่วนรวม มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06, 4.12, 3.98$ ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อาจารย์มีความเห็นว่าชุดวิชาที่เรียนตลอดหลักสูตร มีความเหมาะสมมากทุกข้อ สำหรับความเหมาะสมของชุดวิชาเฉพาะและชุดวิชาเลือก ข้อที่ 5 ชุดวิชาต่าง ๆ ในหมวดวิชาเฉพาะมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.33$) และความเหมาะสมของสัดส่วนชุดวิชาในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของแขนงวิชาบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.83$)

นักศึกษา มีความเห็นว่า ชุดวิชาที่เรียนตลอดหลักสูตร มีความเหมาะสมมากทุกข้อ โดยข้อที่ 8 การแบ่งชุดวิชาเป็น 4 หมวดใหญ่ ๆ คือ พื้นฐาน วิชาชีพ วิชาเฉพาะ และวิชาเลือกมีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 4.45$) รองลงมาคือข้อที่ 2 จำนวนชุดวิชาที่เรียนตลอดหลักสูตรในแขนงวิชาบริหารการศึกษามีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$) สำหรับความเหมาะสมของชุดวิชาเฉพาะและชุดวิชาเลือกมีความเหมาะสมมากถึงมากที่สุด โดยข้อที่ 5 ชุดวิชาต่าง ๆ ในหมวดวิชาเฉพาะมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.25$) และความเหมาะสมของสัดส่วนชุดวิชาในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของแขนงวิชาบริหารการศึกษามีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.00$)

บัณฑิต มีความเห็นว่าชุดวิชาที่เรียนตลอดหลักสูตรมีความเหมาะสมมากทุกข้อ สำหรับความเหมาะสมของชุดวิชาเฉพาะและชุดวิชาเลือก และความเหมาะสมของสัดส่วนชุดวิชาในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของแขนงวิชาบริหารการศึกษามีความเหมาะสมมากทุกข้อ

2.2 แบบสอบถามปลายเปิด

ตาราง 8 ความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิตเกี่ยวกับ โครงสร้างของหลักสูตร จากแบบสอบถามปลายเปิด

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
<u>อาจารย์ (N = 7)</u>		
1. โครงสร้างของหลักสูตรที่จัดไว้ดีแล้ว	5	71.42
2. โครงสร้างของหลักสูตรแขนงบริหารการศึกษาคควร จัดทำให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและให้ เป็นปัจจุบันอยู่ตลอดเวลา	4	57.14
<u>นักศึกษา (N = 24)</u>		
1. โครงสร้างของหลักสูตรที่จัดไว้ดีแล้ว	18	75.00
2. โครงสร้างของหลักสูตรในหมวดวิชาเฉพาะน้อยเกินไป	16	66.66
3. ความเหมาะสมของสัดส่วนชุดวิชาในภาคทฤษฎีและภาค ปฏิบัติมีความเหมาะสม	16	66.66
<u>บัณฑิต (N = 178)</u>		
1. โครงสร้างของหลักสูตรที่จัดไว้เหมาะสมแล้ว	160	89.88
2. โครงสร้างของหลักสูตรควรเพิ่มวิชาเฉพาะและวิชาชีพ	157	88.20
3. โครงสร้างของหลักสูตรควรให้มีวิชาเลือกเรียนได้ โดยเสรี (วิชาใดก็ได้ที่นอกเหนือจากวิชาเฉพาะและวิชาชีพ)	154	86.52

ตาราง 8 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
4. โครงสร้างของหลักสูตรควรให้มีภาคปฏิบัติมากยิ่งขึ้น	147	82.58
5. โครงสร้างของหลักสูตรควรปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน อยู่ตลอดเวลา	135	75.84

จากตาราง 8 แบบสอบถามปลายเปิด อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า โครงสร้างของหลักสูตรที่จัดไว้ดีแล้ว และโครงสร้างของหลักสูตรควรปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอยู่ตลอดเวลา นอกจากนั้นโครงสร้างของหลักสูตรควรเพิ่มวิชาเฉพาะและวิชาชีพให้มากยิ่งขึ้น ตลอดจนการให้วิชาเลือกเรียนได้โดยเสรีและมีภาคปฏิบัติมากยิ่งขึ้น

2.3 แบบสัมภาษณ์

ตาราง 9 ความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตร
จากการสัมภาษณ์

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
<u>อาจารย์ (N = 5)</u>		
1. โครงสร้างของหลักสูตรที่จัดไว้มีความเหมาะสมมาก	5	100
2. โครงสร้างของหลักสูตรชุดวิชาเฉพาะและชุดวิชาเลือก มีความเหมาะสมมาก	4	80
3. โครงสร้างของหลักสูตรในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติมี ความเหมาะสมมาก	4	80
<u>นักศึกษา (N = 10)</u>		
1. โครงสร้างของหลักสูตรที่จัดไว้มีความเหมาะสมมาก	10	100
2. โครงสร้างของหลักสูตรชุดวิชาเฉพาะและชุดวิชาเลือก มีความเหมาะสมมาก	9	90
3. โครงสร้างของหลักสูตรในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติมี ความเหมาะสมมาก	8	80

ตาราง 9 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
<u>บัณฑิต (N = 20)</u>		
1. โครงสร้างของหลักสูตรที่จัดไว้มีความเหมาะสมมาก	20	100
2. โครงสร้างของหลักสูตรชุดวิชาเฉพาะและชุดวิชาเลือก มีความเหมาะสมมาก	18	90
3. โครงสร้างของหลักสูตรในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ มีความเหมาะสมมาก	18	90

จากตาราง 9 การสัมภาษณ์ อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต ส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าโครงสร้างของหลักสูตรของแขนงวิชาบริหารการศึกษา ที่เรียนตลอดหลักสูตรมีความเหมาะสมมาก

สรุป ด้านปัจจัยเบื้องต้น จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม แบบสอบถามปลายเปิด และแบบสัมภาษณ์ พบว่า อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เห็นว่าโครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสมมาก สักส่วนของชุดวิชาเฉพาะและชุดวิชาเลือก และสัดส่วนชุดวิชาในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของแขนงวิชาบริหารการศึกษามีความเหมาะสมมาก

2.4 แบบสอบถาม

ตาราง 10 ความเหมาะสมของเนื้อหาชุดวิชา

เกณฑ์ในการ ประเมินหลักสูตร	ข้อที่	เนื้อหาชุดวิชา	อาจารย์		นักศึกษา		บัณฑิต	
			N = 7		N = 24		N = 178	
			$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
1. ความสอดคล้อง ของเนื้อหาชุด วิชากับวัตถุประสงค์ ของหลักสูตร	1	ความสอดคล้องของเนื้อหา ชุดวิชากับวัตถุประสงค์ของ หลักสูตร	4.00	.63	4.25	.61	4.15	.68
	6	เนื้อหาวิชาส่งเสริมและ ปลูกฝังให้มีทักษะทางการ บริหาร	4.00	.00	4.13	.80	3.80	.77
	7	เนื้อหาวิชาส่งเสริมให้ผู้ เรียนมีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์	3.33	.52	3.88	.74	3.93	.74
	8	เนื้อหาวิชาสามารถนำไป ถ่ายทอดและบริการสังคม	4.00	.63	4.00	.83	3.87	.73

ตาราง 10 (ต่อ)

เกณฑ์ในการ ประเมินหลักสูตร	ข้อที่	เนื้อหาวิชา	อาจารย์		นักศึกษา		บัณฑิต	
			N = 7		N = 24		N = 178	
			$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
	9	เนื้อหาวิชาส่งเสริมให้ ผู้เรียนมีความรู้ความ สามารถในการจัดและ การบริหารการศึกษา ในระดับโรงเรียนหรือ กลุ่มของโรงเรียน	4.00	.63	4.38	.65	3.94	.80
	10	เนื้อหาวิชาส่งเสริมให้ ผู้เรียนสามารถเข้าใจ ปัญหาวิเคราะห์ปัญหา และแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ ที่มีอยู่ในระบบการศึกษา	3.80	.75	3.96	.91	3.95	.74
	11	เนื้อหาวิชาส่งเสริมให้ผู้ เรียนสามารถปรับตัวให้ เข้ากับการเปลี่ยนแปลง ทางสังคมได้	3.17	.41	4.13	.85	3.90	.70

ตาราง 10 (ต่อ)

เกณฑ์ในการ		อาจารย์		นักศึกษา		บัณฑิต			
ประเมินหลักสูตร	ข้อที่	เนื้อหาชุดวิชา		N = 7		N = 24		N = 178	
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
	12	เนื้อหาวิชาส่งเสริมให้ ผู้เรียนสามารถพัฒนางาน ในหน้าที่ของตนให้ทันต่อ สภาพการเปลี่ยนแปลง ของสังคม							
		3.50	.84	4.13	.85	4.06	.73		
	13	เนื้อหาวิชาช่วยให้ผู้เรียน สามารถนำความรู้และ ผลการวิจัยทางการบริหาร ศึกษาไปประยุกต์เพื่อ พัฒนางานในหน้าที่ที่ ตนรับผิดชอบ							
		3.17	.75	4.21	.83	3.91	.78		
2. ความทันสมัย	2	ความทันสมัยในเนื้อหา ของเนื้อหาชุด วิชาของภาค ทฤษฎีและภาค ปฏิบัติของแขนง วิชาบริหารการ ศึกษา							
		3.17	.75	3.92	.88	3.92	.78		

ตาราง 10 (ต่อ)

เกณฑ์ในการ ประเมินหลักสูตร	ข้อที่	เนื้อหาชุดวิชา	อาจารย์		นักศึกษา		บัณฑิต	
			N = 7		N = 24		N = 178	
			$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
	3	ความทันสมัยในเนื้อหา ของชุดวิชาภาคปฏิบัติ ของแขนงวิชาบริหาร การศึกษา	3.17	.74	4.00	.78	3.86	.86
3. ความสอดคล้อง ของเนื้อหาชุด วิชากับความ ต้องการและ ความสนใจ ของผู้เรียน	4	ความสอดคล้องของ เนื้อหาชุดวิชากับความ ต้องการของผู้เรียน	3.50	.55	3.92	.78	3.94	.72
4. ความสมดุลของ เนื้อหาชุดวิชากับ เวลาที่กำหนดให้เรียน	5	ความสมดุลของเนื้อหาชุด วิชากับเวลาที่กำหนดให้ เรียน	3.83	.41	3.79	.72	3.92	.76
5. ความเหมาะสม ของเนื้อหาวิชา ในชุดวิชาต่าง ๆ	14	ความเหมาะสมของเนื้อหา วิชาชุดวิชาไทยศึกษา	3.67	.52	4.08	.72	3.80	.81
ของแขนงวิชา บริหารการศึกษา	15	ความเหมาะสมของเนื้อหา วิชาชุดวิชาพัฒนศึกษา	3.33	.52	4.21	.59	3.93	.82

ตาราง 10 (ต่อ)

เกณฑ์ในการ ประเมินหลักสูตร	ข้อที่	เนื้อหาชุดวิชา	อาจารย์		นักศึกษา		บัณฑิต	
			N = 7		N = 24		N = 178	
			$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
	16	ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา ชุดวิชาวิทยาการการสอน	3.50	.55	4.21	.59	3.96	.78
	17	ความเหมาะสมของเนื้อหา วิชาชุดวิชาเทคโนโลยี และสื่อสารการศึกษา	3.50	.55	4.33	.76	3.88	.81
	18	ความเหมาะสมของเนื้อหา วิชาชุดวิชาสถิติวิจัยและ การประเมินผลการศึกษา	3.50	.84	4.04	.99	3.86	.87
	19	ความเหมาะสมของเนื้อหา วิชาชุดวิชาหลักและ ระบบบริหารการศึกษา	4.17	1.17	4.46	.66	4.13	.76
	20	ความเหมาะสมของเนื้อหา หาวิชาชุดวิชาการวางแผน พัฒนาโรงเรียน	4.17	.75	4.46	.59	4.09	.77
	21	ความเหมาะสมของเนื้อหา วิชาชุดวิชาโรงเรียน กับชุมชน	3.83	.98	4.33	.76	3.96	.82

ตาราง 10 (ต่อ)

เกณฑ์ในการ ประเมินหลักสูตร	ข้อที่	เนื้อหาชุดวิชา	อาจารย์		นักศึกษา		บัณฑิต	
			N = 7		N = 24		N = 178	
			$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
22		ความเหมาะสมของเนื้อหา						
		วิชาชุดวิชาประสบการณ์						
		วิชาชีพบริหารการศึกษา	4.33	.82	4.38	.82	3.91	.84
23		ความเหมาะสมของเนื้อหา						
		วิชาชุดวิชาการจัด						
		โรงเรียนประถมศึกษา	4.00	.63	4.29	.86	3.81	.77
24		ความเหมาะสมของเนื้อหา						
		วิชาชุดวิชาการจัด						
		โรงเรียนมัธยมศึกษา	4.00	.63	4.21	.66	3.73	.71
25		ความเหมาะสมของเนื้อหา						
		วิชาชุดวิชามนุษยสัมพันธ์	3.17	.41	4.21	.66	3.67	.73
26		ความเหมาะสมของเนื้อหา						
		วิชาชุดวิชาหลักเศรษฐ						
		ศาสตร์ป้องกัน	3.33	.52	4.17	.82	3.53	.72
27		ความเหมาะสมของเนื้อหา						
		วิชาชุดวิชาหลักรัฐ						
		ศาสตร์และการเมือง	3.33	.52	4.04	.81	3.60	.76

จากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิตมีความเห็นว่าเนื้อหาชุดวิชา โดยส่วนรวม มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63, 4.15, 3.88$ ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อาจารย์มีความเห็นว่า ความสอดคล้องของเนื้อหาชุดวิชากับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมปานกลางถึงเหมาะสมมาก โดยข้อที่ 1 ความสอดคล้องของเนื้อหาชุดวิชากับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ข้อที่ 6 เนื้อหาวิชาส่งเสริมและปลูกฝังให้มีทักษะทางการบริหาร ข้อที่ 8 เนื้อหาวิชาสามารถนำไปถ่ายทอดและบริการสังคม ข้อที่ 9 เนื้อหาวิชาส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการจัดและการบริหารการศึกษาในระดับโรงเรียนหรือกลุ่มของโรงเรียน มีความเหมาะสมมาก เป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 4.00$) ความทันสมัยของเนื้อหาชุดวิชาของภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของแขนงวิชาบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมปานกลาง ($\bar{X} = 3.17$) ความสอดคล้องของเนื้อหาชุดวิชากับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.50$) ความสมดุลของเนื้อหาชุดวิชากับเวลาที่กำหนดให้เรียนมีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.83$) ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาในชุดวิชาต่าง ๆ ของแขนงวิชาบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมปานกลางถึงเหมาะสมมากที่สุด โดยข้อที่ 22 ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมมากที่สุด เป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 4.33$) รองลงมาเป็นข้อ 19 ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาชุดวิชาหลักและระบบบริหารการศึกษาและข้อ 20 ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาชุดวิชาการวางแผนพัฒนาโรงเรียน มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.17$)

นักศึกษา มีความเห็นว่า ความสอดคล้องของเนื้อหาชุดวิชากับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด โดยข้อที่ 9 เนื้อหาวิชาส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการจัดและการบริหารการศึกษา ในระดับโรงเรียนหรือกลุ่มของโรงเรียน มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 4.38$) รองลงมาเป็นข้อที่ 1 ความสอดคล้องของเนื้อหาชุดวิชา กับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.25$) ความทันสมัยของเนื้อหาชุดวิชาของภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของแขนงวิชาบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมมาก ความสอดคล้องของเนื้อหาชุดวิชากับความต้องการ และความสนใจของผู้เรียนมีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.92$) ความสมดุลของเนื้อหาชุดวิชากับเวลาที่กำหนดให้เรียน มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.79$) ความ

เหมาะสมของเนื้อหาวิชาในชุดวิชาต่าง ๆ ของแขนงวิชาบริหารการศึกษามีความเหมาะสมมากถึง
เหมาะสมมากที่สุด โดยข้อที่ 19 ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา ชุดวิชาหลักและระบบบริหารการ
ศึกษา และข้อที่ 20 ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาชุดวิชาการวางแผนพัฒนาโรงเรียนมีความ
เหมาะสมมากที่สุด เป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 4.46$) รองลงมาเป็นข้อ 17 ความเหมาะสมของเนื้อหา
วิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา และข้อ 21 ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา ชุดวิชาโรงเรียน
กับชุมชน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.33$)

บัณฑิต มีความเห็นว่า ความสอดคล้องของเนื้อหาชุดวิชากับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มี
ความเหมาะสมมาก โดยข้อที่ 1 ความสอดคล้องของเนื้อหาชุดวิชากับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
มีความเหมาะสมมาก เป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 4.15$) รองลงมาเป็นข้อ 12 เนื้อหาวิชาส่งเสริมให้
ผู้เรียนสามารถพัฒนางานในหน้าที่ของตนให้ทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม มีความเหมาะสม
มาก ($\bar{X} = 4.06$) ความทันสมัยของเนื้อหาชุดวิชาของภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของแขนงวิชาบริหาร
การศึกษา มีความเหมาะสมมาก ความสอดคล้องของเนื้อหาชุดวิชากับความต้องการและความสนใจ
ของผู้เรียน มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.94$) ความสมดุลของเนื้อหาชุดวิชากับเวลาที่กำหนดให้
เรียน มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.92$) ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาในชุดวิชาต่าง ๆ ของ
แขนงวิชาบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมมาก โดยข้อที่ 19 ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา ชุด
วิชาหลักและระบบบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมมาก เป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 4.13$) รองลงมา
เป็นข้อ 20 ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา ชุดวิชาการวางแผนพัฒนาโรงเรียน มีความเหมาะสม
มาก ($\bar{X} = 4.09$)

2.5 แบบสอบถามปลายเปิด

ตาราง 11 ความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิตเกี่ยวกับเนื้อหาชุดวิชาจากแบบสอบถามปลายเปิด

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
<u>อาจารย์ (N = 7)</u>		
1. เนื้อหาชุดวิชาผลิตมานานแล้วสมควรปรับปรุงชุดวิชาต่าง ๆ โดยเร็ว	5	71.42
2. ควรจัดให้คณะกรรมการปรับปรุงชุดวิชาจัดทำแผนการปรับปรุงให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น	4	57.14
<u>นักศึกษา (N = 24)</u>		
1. เนื้อหาชุดวิชามีความเหมาะสมแล้ว	20	83.33
2. เนื้อหาชุดวิชาควรมีการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันมากยิ่งขึ้น	18	75.00
3. เนื้อหาชุดวิชาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมาก	18	75.00
4. เนื้อหาชุดวิชาควรเน้นให้มีภาคปฏิบัติมากยิ่งขึ้น	15	62.50
<u>บัณฑิต (N = 178)</u>		
1. ควรปรับปรุงเนื้อหาชุดวิชาให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ	160	89.88
2. เนื้อหาชุดวิชามีความเหมาะสมแล้ว	157	88.20
3. เนื้อหาชุดวิชาควรเน้นให้มีภาคปฏิบัติมากยิ่งขึ้น	157	88.20
4. เนื้อหาชุดวิชาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมาก	153	85.96

จากตาราง 11 แบบสอบถามปลายเปิด โดยสรุป อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต ส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่า เนื้อหาชุดวิชา ของแขนงวิชาบริหารการศึกษามีความเหมาะสม แต่ควรจะได้มีการปรับปรุงเนื้อหาชุดวิชาให้มีความเป็นปัจจุบันมากยิ่งขึ้น ตลอดจนเนื้อหาชุดวิชาควรเน้นให้มีภาคปฏิบัติมากยิ่งขึ้น

2.6 แบบสัมภาษณ์

ตาราง 12 ความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับเนื้อหาชุดวิชา จากการ สัมภาษณ์

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
<u>อาจารย์ (N = 5)</u>		
1. เนื้อหาชุดวิชามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ของหลักสูตรมาก	4	80
2. เนื้อหาชุดวิชาของภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของแขนง วิชาบริหารการศึกษาคควรปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอยู่ ตลอดเวลา	3	60
3. เนื้อหาชุดวิชาสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจ ของผู้เรียนมาก	3	60
4. เนื้อหาชุดวิชาใช้เวลาที่กำหนดให้เรียนมีความสมดุลมาก	3	60
5. เนื้อหาวิชาในชุดวิชาต่าง ๆ ของแขนงวิชาบริหารการ ศึกษามีความเหมาะสมมาก	3	60

ตาราง 12 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
<u>นักศึกษา (N = 10)</u>		
1. เนื้อหาชุดวิชาที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ของหลักสูตร	8	80
2. เนื้อหาชุดวิชาของภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของ แขนงวิชาบริหารการศึกษาคงปรับปรุงให้เป็น ปัจจุบันอยู่ตลอดเวลา	8	80
3. เนื้อหาชุดวิชาสอดคล้องกับความต้องการและความ สนใจของผู้เรียนมาก	8	80
4. เนื้อหาชุดวิชาใช้เวลาที่กำหนดให้เรียนมีความสมดุลมาก	8	80
5. เนื้อหาวิชาในชุดวิชาต่าง ๆ ของแขนงวิชาบริหารการ ศึกษามีความเหมาะสมมาก	8	80
<u>บัณฑิต (N = 20)</u>		
1. เนื้อหาชุดวิชาที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ของหลักสูตร	18	90
2. เนื้อหาชุดวิชาของภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของแขนง วิชาบริหารการศึกษาคงปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน อยู่ตลอดเวลา	18	90
3. เนื้อหาชุดวิชาสอดคล้องกับความต้องการและความ สนใจของผู้เรียนมาก	18	90

ตาราง 12 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
4. เนื้อหาชุดวิชาใช้เวลาที่กำหนดให้เรียนมีความสมดุลมาก	18	90
5. เนื้อหาวิชาในชุดวิชาต่าง ๆ ของแขนงวิชาการศึกษามีความเหมาะสมมาก	18	90

จากตาราง 12 จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต โดยส่วนรวมมีความเห็นว่า เนื้อหาชุดวิชาของแขนงวิชาการศึกษาคำจัดให้เรียนตลอดหลักสูตรของแขนงวิชาการศึกษามีความเหมาะสมมาก

สรุป ด้านปัจจัยเบื้องต้น จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม แบบสอบถามปลายเปิด และแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับเนื้อหาชุดวิชา พบว่า

1. ความสอดคล้องของเนื้อหาชุดวิชากับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมปานกลาง ถึงเหมาะสมมากที่สุด
2. ความทันสมัยของเนื้อหาชุดวิชาของภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของแขนงวิชาการศึกษา มีความเหมาะสมปานกลาง ถึงเหมาะสมมาก
3. ความสอดคล้องของเนื้อหาชุดวิชากับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน มีความเหมาะสมมาก
4. ความสมดุลของเนื้อหาชุดวิชาใช้เวลาที่กำหนดให้เรียน มีความเหมาะสมมาก
5. ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาในชุดวิชาต่าง ๆ ของแขนงวิชาการศึกษาคำจัดให้เรียน

ตาราง 13 ความเหมาะสมของวัสดุการศึกษา เอกสารต่าง ๆ และศูนย์บริการการศึกษา

เกณฑ์ในการ ประเมิน หลักสูตร	วัสดุการศึกษา เอกสารต่าง ๆ และศูนย์บริการการศึกษา	อาจารย์ N = 7		นักศึกษา N = 24		บัณฑิต N = 178	
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
1.ความเหมาะสม ของสื่อสิ่งพิมพ์	1 ความเหมาะสมของสื่อสิ่งพิมพ์	3.67	.52	3.92	1.02	3.83	.86
2.ความเหมาะสม ของสื่อวิทยุ กระจายเสียง วิทยุ โทรทัศน์ สื่อ เทปเสียง	2 ความเหมาะสมของสื่อวิทยุ กระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ สื่อเทปเสียง	3.50	.55	3.75	.90	3.54	.83
3.ประสิทธิภาพ ของการใช้ สื่อประสม	3 การใช้สื่อประสมมีประสิทธิภาพ 4 คุณภาพของวัสดุการศึกษา เช่น เทปคัลป วีซีดี และอื่น ๆ	3.83	.75	3.71	.91	3.54	.80
4.การให้บริการ ของศูนย์บริการ การศึกษา	5 การให้บริการของศูนย์ บริการการศึกษา 8 มุม มสธ.มีหนังสือทางค่าน บริหารการศึกษาที่ทันสมัย 9 มุม มสธ.มีหนังสือทางค่าน บริหารการศึกษาเพียงพอ	3.50	.55	3.38	1.01	3.34	.85
		2.83	.98	3.30	.92	3.44	.83
		2.83	.98	3.38	1.01	3.40	.84

ตาราง 13 (ต่อ)

เกณฑ์ในการ ประเมิน หลักสูตร	ข้อที่	วัสดุการศึกษา เอกสารต่าง ๆ และศูนย์บริการการศึกษา	อาจารย์		นักศึกษา		บัณฑิต	
			N = 7		N = 24		N = 178	
			$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
	10	มม. มสธ. มีหนังสือทางด้าน บริหารการศึกษาสอดคล้อง กับความต้องการของผู้เรียน	3.17	.75	3.63	.82	3.53	.87
	11	สถานที่จัดอบรมประสบการณ์ วิชาชีพบริหารการศึกษามี ความเหมาะสม	3.67	.52	4.00	1.02	3.64	.93
	12	สถานที่สำหรับการจัดการสอน เสริมมีความเหมาะสม	3.67	.52	3.75	1.19	3.59	.76
	13	มสธ. มีสถานที่ในการจัดสอบ ในจังหวัดต่าง ๆ อย่าง เหมาะสม	4.00	.63	4.29	.86	3.86	.85
5. การให้บริการ ปรึกษาและ การแนะแนว ของศูนย์ บริการการศึกษา	6	การให้บริการปรึกษาและการ แนะแนวของศูนย์บริการการ ศึกษา	2.83	.98	3.13	.99	3.33	.86

ตาราง 13 (ต่อ)

เกณฑ์ในการ	วัสดุการศึกษา เอกสารต่าง ๆ	อาจารย์	นักศึกษา	บัณฑิต
ประเมิน	ข้อที่ และศูนย์บริการการศึกษา	N = 7	N = 24	N = 178
หลักสูตร		$\bar{X}$ S.D	$\bar{X}$ S.D	$\bar{X}$ S.D
6.การประชาสัมพันธ์และบริการ	7 การประชาสัมพันธ์และบริการ			
สัมพันธ์และ	สันทะของศูนย์บริการการศึกษา			
การบริการ	ศึกษา	3.00 .89	3.04 1.12	3.40 .89
สันทะของ				
ศูนย์บริการ				
การศึกษา				
รวม		3.39 .54	3.61 .73	3.54 .61

จากตาราง 13 แสดงให้เห็นว่าอาจารย์มีความเห็นโดยส่วนรวมว่าวัสดุการศึกษา เอกสารต่าง ๆ และศูนย์บริการการศึกษามีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$) สำหรับนักศึกษาและบัณฑิต มีความเห็นโดยส่วนรวมว่า วัสดุการศึกษา เอกสารต่าง ๆ และศูนย์บริการการศึกษา มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61, 3.54$ ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อาจารย์มีความเห็นว่า ความเหมาะสมของสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ สื่อเทปเสียง มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.67, 3.50$ ตามลำดับ) การใช้สื่อประสมมีประสิทธิภาพรวมทั้งคุณภาพของวัสดุการศึกษา เช่น เทปตลับ วี.ดี.ทัศน์ และอื่น ๆ มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.83, 3.50$ ตามลำดับ) สำหรับการให้บริการของ

ศูนย์บริการการศึกษานั้น อาจารย์ มีความเห็นว่าข้อที่ 13 มสธ. มีสถานที่ในการจัดสอบในการจัดสอบในจังหวัดต่าง ๆ อย่างเหมาะสม มีความเหมาะสมมากเป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 4.00$) รองลงมาคือข้อที่ 11 สถานที่จัดอบรมประสบการณ์วิชาชีพ บริหารการศึกษา และข้อที่ 12 สถานที่สำหรับการจัดการสอนเสริมมีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.67$) แต่ในข้อที่ 8 มุม มสธ. มีหนังสือทางด้านบริหารการศึกษาทันสมัย และข้อที่ 9 มุม มสธ. มีหนังสือทางด้านบริหารการศึกษาเพียงพออาจารย์มีความเห็นว่ามีความเหมาะสมปานกลาง ($\bar{X} = 2.83$) สำหรับการให้บริการปรึกษาและการแนะแนวของศูนย์บริการการศึกษา อาจารย์เห็นว่ามีความเหมาะสมปานกลาง ($\bar{X} = 2.83$) ส่วนการประชาสัมพันธ์และการบริการสนเทศของศูนย์บริการการศึกษา มีความเหมาะสมปานกลาง ($\bar{X} = 3.00$)

นักศึกษา มีความเห็นว่า ความเหมาะสมของสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ สื่อเทปเสียง มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.92, 3.75$ ตามลำดับ) การใช้สื่อประสมมีประสิทธิภาพ รวมทั้งคุณภาพของวัสดุการศึกษา เช่น เทปคัลป วี.ดี.ทัศน์ และอื่น ๆ มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.71, 3.63$ ตามลำดับ) สำหรับการให้บริการของศูนย์บริการการศึกษา มีความเหมาะสมปานกลางถึงเหมาะสม โดยข้อที่ 13 มสธ. มีสถานที่ในการจัดสอบในจังหวัดต่าง ๆ อย่างเหมาะสม มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 4.29$) รองลงมาคือข้อที่ 11 สถานที่จัดอบรมประสบการณ์วิชาชีพบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.00$) แต่ในข้อที่ 5 การให้บริการของศูนย์บริการการศึกษาข้อที่ 8 มุม มสธ. มีหนังสือทางด้านบริหารการศึกษาที่ทันสมัย และข้อที่ 9 มุม มสธ. มีหนังสือทางด้านบริหารการศึกษาเพียงพอ นักศึกษามีความเห็นว่ามีความเหมาะสมปานกลาง ($\bar{X} = 3.38, 3.30, 3.38$ ตามลำดับ) สำหรับการให้บริการปรึกษาและการแนะแนวของศูนย์บริการการศึกษา และการประชาสัมพันธ์ และการบริการสนเทศของศูนย์บริการการศึกษา มีความเหมาะสมปานกลาง ($\bar{X} = 3.13$ และ 3.04 ตามลำดับ)

บัณฑิต มีความเห็นว่า ความเหมาะสมของสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ สื่อเทปเสียง มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.83, 3.54$ ตามลำดับ) การใช้สื่อประสมมีประสิทธิภาพรวมทั้งคุณภาพของวัสดุการศึกษา เช่น เทปคัลป วี.ดี.ทัศน์ และอื่น ๆ มีความเหมาะสมมาก

($\bar{X} = 3.54, 3.64$ ตามลำดับ) สำหรับการให้บริการของศูนย์บริการการศึกษา มีความเหมาะสมปานกลางถึงเหมาะสมมาก โดยข้อที่ 13 มสธ. มีสถานที่ในการจัดสอบในจังหวัดต่าง ๆ อย่างเหมาะสม มีความเหมาะสมมากเป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 3.86$) รองลงมาคือข้อที่ 11 สถานที่จัดอบรมประสบการณ์วิชาชีพบริหารการศึกษามีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.64$) แต่ในข้อที่ 5 การให้บริการของศูนย์บริการการศึกษา และข้อที่ 9 มุม มสธ. มีหนังสือทางคํานับบริหารการศึกษาเพียงพอ มีความเหมาะสมปานกลาง ($\bar{X} = 3.34, 3.40$ ตามลำดับ) สำหรับการให้บริการปรึกษาและการแนะแนวของศูนย์บริการการศึกษา และการประชาสัมพันธ์และการบริการสนเทศของศูนย์บริการการศึกษามีความเหมาะสมปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$ และ 3.40 ตามลำดับ)

2.7 แบบสอบถามปลายเปิด

ตาราง 14 ความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับวัสดุการศึกษา เอกสารต่าง ๆ และศูนย์บริการการศึกษา จากแบบสอบถามปลายเปิด

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
อาจารย์ (N = 7)		
1. เอกสารสื่อสิ่งพิมพ์มีความเหมาะสม	5	71.42
2. สื่อวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และสื่อเทปเสียงมีความเหมาะสมเสียง	5	71.42
3. ควรจะมีหนังสือและเอกสารอ้างอิงที่มุม มสธ. เพิ่มมากขึ้น	4	57.14
4. การใช้สื่อประสมมีประสิทธิภาพ	4	57.14

ตาราง 14 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
5. การให้บริการของศูนย์บริการการศึกษามี		
ความเหมาะสม	4	57.14
6. การประชาสัมพันธ์และการบริการสนเทศของศูนย์บริการ		
การศึกษาเหมาะสม	4	57.14
<u>นักศึกษา (N = 24)</u>		
1. เอกสารสื่อสิ่งพิมพ์มีความเหมาะสม	20	83.33
2. ควรจะส่งแบบการเรียนรู้ไปพร้อมกับเอกสารสื่อสิ่งพิมพ์	18	75.00
3. การจัดส่งวัสดุการศึกษา เอกสารต่าง ๆ ล่าช้า	17	70.83
4. การให้บริการของศูนย์บริการการศึกษามีความเหมาะสม	17	70.83
<u>บัณฑิต (N = 178)</u>		
1. จัดการส่งวัสดุการศึกษา เอกสารต่าง ๆ ล่าช้า	165	92.70
2. เอกสารสื่อสิ่งพิมพ์มีความเหมาะสม	160	89.88
3. เอกสารสื่อสิ่งพิมพ์ควรมีการปรับปรุงให้รูปเล่ม		
กระทัดรัดน่าอ่านมากกว่าปัจจุบัน	157	88.20
4. การจัดมุม มสธ. ควรให้ทันสมัยและมีการประชาสัมพันธ์		
ที่ดี	153	85.96
5. ควรเพิ่มศูนย์บริการการศึกษาในทุกจังหวัดและมี		
เจ้าหน้าที่ มสธ. ประจำอยู่ด้วย	150	84.27

จากตาราง 14 แบบสอบถามปลายเปิด อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า วัสดุการศึกษา เอกสารต่าง ๆ และศูนย์บริการการศึกษามีความเหมาะสม

2.8 แบบสัมภาษณ์

ตาราง 15 ความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับวัสดุการศึกษา เอกสารต่าง ๆ และศูนย์บริการการศึกษาจากการสัมภาษณ์

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
<u>อาจารย์ (N = 5)</u>		
1. เอกสารและสื่อสิ่งพิมพ์มีความเหมาะสม	5	100
2. สื่อวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์		
สื่อเทปเสียงมีความเหมาะสม	5	100
3. การใช้สื่อประสมมีประสิทธิภาพ	5	100
4. การให้บริการของศูนย์บริการการศึกษาเหมาะสม	4	80
5. การให้บริการปรึกษาและการแนะแนวของศูนย์บริการการศึกษาเหมาะสม	4	80
6. การประชาสัมพันธ์และการบริการสนเทศของศูนย์บริการการศึกษาเหมาะสม	4	60
<u>นักศึกษา (N = 10)</u>		
1. เอกสารและสื่อสิ่งพิมพ์มีความเหมาะสม	9	90
2. สื่อวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์		
สื่อเทปเสียงมีความเหมาะสม	9	90

ตาราง 15 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
3. การใช้สื่อประสมมีประสิทธิภาพ	9	90
4. การให้บริการของศูนย์บริการการศึกษาเหมาะสม	8	80
5. การให้บริการปรึกษาและการแนะแนวของศูนย์บริการ การศึกษาเหมาะสม	8	80
6. การประชาสัมพันธ์และการบริการสนเทศของศูนย์ บริการการศึกษาเหมาะสม	8	80
<u>บัณฑิต</u> (N = 20)		
1. เอกสารและสื่อสิ่งพิมพ์มีความเหมาะสม	19	95
2. สื่อวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ สื่อเทปเสียงมีความเหมาะสม	19	95
3. การใช้สื่อประสมมีประสิทธิภาพ	19	95
4. การให้บริการของศูนย์บริการการศึกษาเหมาะสม	17	85
5. การให้บริการปรึกษาและการแนะแนวของศูนย์บริการ การศึกษาเหมาะสม	17	85
6. การประชาสัมพันธ์และการบริการสนเทศของศูนย์ บริการการศึกษาเหมาะสม	17	85

จากตาราง 15 การสัมภาษณ์ อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า
วัสดุการศึกษา เอกสารต่าง ๆ และศูนย์บริการการศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ในปัจจุบันมีความเหมาะสม

สรุป ด้านปัจจัยเบื้องต้น จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม แบบสอบถามปลายเปิด และแบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับวัสดุการศึกษา เอกสารต่าง ๆ และศูนย์บริการการศึกษา พบว่า

1. ความเหมาะสมของสื่อสิ่งพิมพ์ มีความเหมาะสมมาก
2. ความเหมาะสมของสื่อวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ สื่อเทปเสียงมีความเหมาะสมมาก
3. ประสิทธิภาพของการใช้สื่อประสมมีความเหมาะสมมาก
4. การให้บริการของศูนย์บริการการศึกษา มีความเหมาะสมปานกลางถึงเหมาะสมมาก

ที่สุด

5. การให้บริการปรึกษาและการแนะแนวของศูนย์บริการการศึกษามีความเหมาะสม

ปานกลาง

6. การประชาสัมพันธ์และการบริการสนเทศของศูนย์บริการการศึกษามีความเหมาะสม

ปานกลาง

3. ด้านกระบวนการ ประเมินกระบวนการเรียนการสอน การประเมินผลการศึกษาและการบริหารหลักสูตร โดยการวิเคราะห์ ข้อมูลจากแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ดังรายละเอียดในตาราง 16 ถึง ตาราง 24

3.1 แบบสอบถาม

ตาราง 16 ความเหมาะสมของกระบวนการเรียนการสอน

เกณฑ์ในการ		อาจารย์		นักศึกษา		บัณฑิต	
ประเมิน	ข้อที่	กระบวนการเรียนการสอน					
หลักสูตร		N = 7	N = 24	N = 178			
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
1.ความสอดคล้อง ของการจัดการ เรียนการสอน กับวัตถุประสงค์ ของหลักสูตร	1	ความสอดคล้องของการจัดการเรียนการสอนกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
		3.50	.55	4.08	.78	3.97	.66
	8	กระบวนการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการจัดและบริหารการศึกษาในระดับโรงเรียนหรือกลุ่มของโรงเรียน					
		3.50	.55	3.72	.86	3.76	.74
	9	กระบวนการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจปัญหาวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่มีอยู่ในระบบการศึกษา					
		3.67	.42	4.02	.91	3.88	.74
	10	กระบวนการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ					
		3.50	.55	4.17	.82	3.90	.72

ตาราง 16 (ต่อ)

เกณฑ์ในการ		อาจารย์		นักศึกษา		บัณฑิต	
ประเมิน	ข้อที่	กระบวนการเรียนการสอน					
หลักสูตร		N = 7	N = 24	N = 178			
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
	11	กระบวนการเรียนการสอน					
		ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ					
		ปรับตัวให้เข้ากับการ					
		เปลี่ยนแปลงทางสังคมได้					
		3.17	.75	4.08	.88	3.82	.76
	12	กระบวนการเรียนการสอน					
		ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ					
		พัฒนางานในหน้าที่ของตน					
		ให้ทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลง					
		แปลงของสังคม					
		3.33	.82	4.13	.74	3.95	.72
	13	กระบวนการเรียนการสอน					
		ช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำ					
		ความรู้และผลการวิจัยทาง					
		การบริหารการศึกษาไป					
		ประยุกต์ เพื่อพัฒนางานใน					
		หน้าที่ที่ตนรับผิดชอบ					
		3.50	.55	4.21	.72	3.85	.73

ตาราง 16 (ต่อ)

เกณฑ์ในการ		อาจารย์		นักศึกษา		บัณฑิต	
ประเมิน	ข้อที่	N = 7		N = 24		N = 178	
หลักสูตร	กระบวนการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
2. ความสอดคล้อง							
ระหว่างรูปแบบ		2 ความสอดคล้องระหว่างรูปแบบการจัดการประสมการณืวิชาชีพ					
การจัดการประสม		บริหารการศึกษากับวัตถุประสงค์					
การณืวิชาชีพ		ของหลักสูตร					
บริหารการ		4.00	.00	4.08	.72	3.82	.76
ศึกษากับวัตถุประสงค์							
ประสงค์ของ							
หลักสูตร							
3. ความเหมาะสม							
ของกิจกรรม		3 ความเหมาะสมของการสอนเสริมในปัจจุบัน					
การเรียน		3.30	.82	3.67	1.05	3.48	.84
การสอนเสริม		4 อาจารย์สอนเสริมมีการเตรียมการสอนอย่างดี					
		3.33	.82	3.71	.91	3.54	.80
		5 การใช้สื่อสารเรียนการสอนเสริมมีความเหมาะสม					
		3.33	.52	3.50	.98	3.48	.72
		6 อาจารย์สอนเสริมมีความรู้ในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี					
		3.50	.55	3.67	1.09	3.66	.73

ตาราง 16 (ต่อ)

เกณฑ์ในการ		อาจารย์		นักศึกษา		บัณฑิต	
ประเมิน	ข้อที่	กระบวนการเรียนการสอน					
หลักสูตร		N = 7	N = 24	N = 178			
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
7. คำเนิการจัดการเรียน							
การสอนเสริมครบถ้วนตาม							
ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร							
		3.17	.75	3.71	1.12	3.72	.71
รวม							
		3.45	.39	3.90	.71	3.76	.51

จากตาราง 16 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต มีความเห็นว่าการเรียนการสอน โดยส่วนรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.45, 3.90, 3.76$ ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อาจารย์มีความเห็นว่า ความสอดคล้องของการจัดการเรียนการสอนกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.50$) และเมื่อพิจารณาความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เป็นรายข้อ อาจารย์มีความเห็นว่าเหมาะสมมาก เกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อที่ 11 กระบวนการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ และข้อที่ 12 กระบวนการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนางานในหน้าที่ของตนให้ทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม มีความเหมาะสมปานกลาง สำหรับความสอดคล้องระหว่างรูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพบริหารการศึกษากับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.00$) แต่ความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนการสอนเสริมมีความเหมาะสมปานกลาง ยกเว้นในข้อที่ 6 อาจารย์สอนเสริมมีความรู้ในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี มีความเหมาะสมมาก

$$(\bar{X} = 3.50)$$

นักศึกษา มีความเห็นว่า ความสอดคล้องของการจัดการเรียนการสอนกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.08$) และเมื่อพิจารณาความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เป็นรายข้อ นักศึกษามีความเห็นว่า ในข้อที่ 13 กระบวนการเรียนการสอนช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และผลการวิจัยทางการบริหารการศึกษาไปประยุกต์ เพื่อพัฒนางานในหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบ มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.21$) สำหรับความสอดคล้องระหว่างรูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพบริหารการศึกษากับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนการสอนเสริมมีความเหมาะสมมาก

บัณฑิต มีความเห็นว่า ความสอดคล้องของการจัดการเรียนการสอนกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมมากทุกข้อ สำหรับความสอดคล้องระหว่างรูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพบริหารการศึกษากับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.82$) และความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนการสอนเสริมมีความเหมาะสมมากทุกข้อ

3.2 แบบสอบถามปลายเปิด

ตาราง 17 ความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนจากแบบสอบถามปลายเปิด

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
-------------	---------	--------

อาจารย์ (N = 7)

1. การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ

หลักสูตรมาก

5

71.42

2. รูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพบริหารการศึกษากับ

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความสอดคล้องกันมาก

5

71.42

ตาราง 17 (ต่อ)

ความกึกเห็น	ความถี่	ร้อยละ
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเสริมมีความเหมาะสม		
มาก	4	57.14
4. การจัดการสอนเสริมควรจัดผู้ที่มีคุณวุฒิตรงกับสาขา ที่สอนไม่ควรใช้ประสบการณ์	4	57.14
5. ควรปรับปรุงการสอนเสริมโดยจัดให้ทุกคนที่เข้ารับ การสอนเสริมส่งรายงาน	4	57.14
<u>นักศึกษา (N = 24)</u>		
1. การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ หลักสูตรมาก	18	75.00
2. รูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพบริหารการศึกษากับ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความสอดคล้องกันมาก	17	70.83
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเสริมมี มีความเหมาะสมมาก	14	58.33
<u>บัณฑิต (N = 178)</u>		
1. การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ หลักสูตรมาก	160	89.88
2. รูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพบริหารการศึกษากับ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความสอดคล้องกันมาก	160	89.88

ตาราง 17 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน		
มีความเหมาะสมมาก	153	85.96
4. การจัดการสอนเสริมควรเป็นอาจารย์จาก มสธ.	147	82.58

จากตาราง 17 แบบสอบถามปลายเปิด อาจารย์ นักศึกษา บัณฑิต ส่วนใหญ่
มีความเห็นว่า กระบวนการเรียนการสอน ที่แขนงวิชาการบริหารการศึกษาคำเนินอยู่ในปัจจุบัน
มีความเหมาะสมมาก

3.3 แบบสัมภาษณ์

ตาราง 18 ความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับการดำเนินการจัดกระบวนการ
เรียนการสอน จากการสัมภาษณ์

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
-------------	---------	--------

อาจารย์ (N = 5)

1. การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ

หลักสูตรมาก 5 100

2. รูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพบริหารการศึกษากับ

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความสอดคล้องกันมาก 5 100

ตาราง 18 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเสริมมีความเหมาะสม		
มาก	4	80
<u>นักศึกษา (N = 10)</u>		
1. การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ของหลักสูตรมาก	10	100
2. รูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพบริหารการศึกษา กับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความสอดคล้องกันมาก	9	90
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเสริมมีความเหมาะสมมาก	8	80
<u>บัณฑิต (N = 20)</u>		
1. การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ หลักสูตรมาก	20	100
2. รูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพบริหารการศึกษา กับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความสอดคล้องกันมาก	20	100
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเสริมมีความเหมาะสม มาก	18	90

จากตาราง 18 การสัมภาษณ์อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต ส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าการจัดกระบวนการเรียนการสอนของแขนงวิชาการบริหารการศึกษาที่ดำเนินอยู่มีความเหมาะสมมาก

สรุป ด้านกระบวนการเรียนการสอน จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม แบบสอบถามปลายเปิด และแบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนพบว่า

1. ความสอดคล้องของการจัดการเรียนการสอนกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมปานกลางถึงเหมาะสมมากที่สุด
2. ความสอดคล้องระหว่างรูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพบริหารการศึกษากับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมมาก
3. ความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนการสอนเสริมมีความเหมาะสมปานกลางถึงเหมาะสมมาก

ตาราง 19 ความเหมาะสมของการประเมินผลการศึกษา

เกณฑ์ในการประเมินหลักสูตร		อาจารย์		นักศึกษา		บัณฑิต	
ข้อที่	การประเมินผลการศึกษา	N = 7		N = 24		N = 178	
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
1.การวัดและ	1 การวัดและการประเมิน						
การประเมิน	ผลการศึกษาที่มีมาตรฐาน						
ผลการศึกษา	ชัดเจน	4.00	.63	4.29	.75	4.17	.69
มีมาตรฐาน	5 ผู้เรียนมีโอกาสได้						
ชัดเจน	ประเมินตนเองก่อน						
	เรียน	4.00	.63	4.29	.75	3.93	.81

ตาราง 19 (ต่อ)

เกณฑ์ในการ		อาจารย์		นักศึกษา		บัณฑิต	
ประเมิน	ข้อที่	การประเมินผลการศึกษา		N = 24		N = 178	
หลักสูตร		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
6	ผู้เรียนมีโอกาสได้						
	ประเมินตนเองหลัง						
	เรียน	4.00	.63	4.17	.76	3.87	.81
7	ผู้เรียนมีโอกาสได้						
	ประเมินการสอนเสริม						
	ของอาจารย์	3.67	.82	3.40	1.02	3.32	.85
8	การประเมินผลการ						
	สอนเสริมมีประสิทธิภาพ						
	ภาพ	3.33	.52	3.50	.98	3.41	.79
2.ความสอดคล้อง	2	ความสอดคล้องระหว่าง					
	ระหว่างวัตถุประสงค์	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
	ของหลักสูตรกับการ	กับการวัดและประเมินผล		4.17	.41	4.21	.72
	วัดและการประเมินผล					4.03	.69
3.การวัดและการ	3	การวัดและการประเมินผล					
	ประเมินผลมุ่งส่งเสริม	มุ่งส่งเสริมความสามารถ					
	ความสามารถในเชิง	ในเชิงการบริหารการศึกษา		3.50	.55	4.13	.74
	การบริหารการศึกษา					3.96	.69

ตาราง 19 (ต่อ)

เกณฑ์ในการ		อาจารย์		นักศึกษา		บัณฑิต	
ประเมิน	ข้อที่	การประเมินผลการศึกษา					
หลักสูตร		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
4 การวัดและประเมินผลมุ่ง							
ส่งเสริมการวิเคราะห์และ							
แก้ปัญหาต่าง ๆ ที่มีอยู่							
ในระบบการศึกษา							
		3.67	.82	4.33	.64	3.96	.68
รวม							
		3.79	.41	4.05	.60	3.83	.49

จากตาราง 19 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต มีความเห็นว่าการประเมินผลการศึกษา โดยส่วนรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79, 4.05, 3.83$ ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อาจารย์ มีความเห็นว่าการวัดและการประเมินผลการศึกษา มีมาตรฐานชัดเจน มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) แต่ในข้อที่ 8 การประเมินผล การสอนเสริมมีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสมปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$) สำหรับความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับการวัดและการประเมินผล และการวัดและการประเมินผล ส่งเสริมความสามารถในการบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมมาก

นักศึกษา มีความเห็นว่าการวัดและการประเมินผลการศึกษามีมาตรฐานชัดเจนมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$) โดยเฉพาะผู้เรียนมีโอกาสดำเนินการประเมินตนเองก่อนเรียนมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$) ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับการวัด

และการประเมินผล มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.21$) การวัดและการประเมินผลมุ่งส่งเสริมความสามารถในการบริหารการศึกษามีความเหมาะสมมาก โดยเฉพาะข้อที่ 4 การวัดและประเมินผลมุ่งส่งเสริมการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่มีอยู่ในระบบการศึกษา มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 4.33$)

บัณฑิต มีความเห็นว่า การวัดและการประเมินผลการศึกษาที่มีมาตรฐานชัดเจนมีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.17$) แต่ในข้อที่ 7 ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินการสอนเสริมของอาจารย์มีความเหมาะสมปานกลาง ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับการวัดและการประเมินผล และการวัดและการประเมินผลส่งเสริมความสามารถในเชิงบริหารการศึกษามีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03, 3.96$ ตามลำดับ)

3.4 แบบสอบถามปลายเปิด

ตาราง 20 ความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิตเกี่ยวกับการประเมินผลการศึกษาจากแบบสอบถามปลายเปิด

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
อาจารย์ (N = 7)		
1. การวัดและการประเมินผลการศึกษาที่มีมาตรฐานชัดเจน	5	71.42
2. ควรจะมีการออกข้อสอบอัตรนัย	4	57.14
3. ควรจะมีการเก็บคะแนนฝึกปฏิบัติทางสาขาวิชา	4	57.14
นักศึกษา (N = 24)		
1. การวัดและการประเมินผลการศึกษาที่มีมาตรฐานชัดเจน และมีความเหมาะสมดีแล้ว	23	95.83

ตาราง 20 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
<u>บัณฑิต</u> (N = 178)		
1. การวัดและการประเมินผลการศึกษาที่มีมาตรฐานชัดเจน และมีความเหมาะสมดีแล้ว	168	94.38
2. ควรจะมีข้อสอบทั้งปรนัยและอัตนัย	157	88.20
3. ข้อสอบควรเน้นการนำไปใช้มากกว่าความจำ	140	78.65
4. ควรแจ้งผลการสอบโดยเร็วปัจจุบันยังช้ามาก	135	75.84

จากตาราง 20 แบบสอบถามปลายเปิด อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการประเมินผลการศึกษาของแขนงวิชาบริหารการศึกษา ที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันมีมาตรฐาน

3.5 แบบสัมภาษณ์

ตาราง 21 ความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิตเกี่ยวกับการประเมินผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์

	ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
<u>อาจารย์ (N = 5)</u>			
การวัดและการประเมินผลการศึกษาที่มีมาตรฐาน			
ชัดเจน		5	100
<u>นักศึกษา (N = 10)</u>			
การวัดและการประเมินผลการศึกษาที่มีมาตรฐาน			
ชัดเจน		10	100
<u>บัณฑิต (N = 20)</u>			
การวัดและการประเมินผลการศึกษาที่มีมาตรฐาน			
ชัดเจน		20	100

จากตาราง 21 การสัมภาษณ์ อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการประเมินผลการศึกษาที่มีมาตรฐานชัดเจนมาก

สรุป ด้านกระบวนการเรียนการสอน จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม แบบสอบถามปลายเปิด และแบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการประเมินผลการศึกษา ของแขนงวิชาบริหารการศึกษาที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน พบว่า

1. การวัดและการประเมินผลการศึกษาที่มีมาตรฐานชัดเจน มีความเหมาะสมปานกลางถึงเหมาะสมมากที่สุด
2. ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับการวัดและการประเมินผลมีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด
3. การวัดและการประเมินผลมุ่งส่งเสริมความสามารถในเชิงการบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด

ตาราง 22 ความเหมาะสมของการบริหารหลักสูตร

เกณฑ์ในการประเมิน		อาจารย์		นักศึกษา		บัณฑิต	
ข้อที่	การบริหารหลักสูตร	N = 7		N = 24		N =178	
หลักสูตร		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
1.ความเหมาะสมระหว่างปัจจัยทางการบริหารและการดำเนินการ	1 ความเหมาะสมระหว่างปัจจัยทางการบริหารและการดำเนินการ	3.50	.55	3.71	.69	3.86	.71
2.ความเหมาะสมของการนำหลักสูตรไปใช้	2 ความเหมาะสมของการนำหลักสูตรไปใช้	4.17	.41	3.67	.76	3.93	.79
3.ความเหมาะสมของวัสดุอุปกรณ์ในการบริหารกับการปฏิบัติงาน	3 ความเหมาะสมของวัสดุอุปกรณ์ในการบริหารกับการปฏิบัติงาน	3.67	.52	3.92	.78	3.74	.80

ตาราง 22 (ต่อ)

เกณฑ์ในการ			อาจารย์		นักศึกษา		บัณฑิต	
ประเมิน	ข้อที่	การบริหารหลักสูตร	N = 7		N = 24		N =178	
หลักสูตร			$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
4.การวางแผนใน	4	การวางแผนการบริหาร						
การบริหารของ		ของแขนงวิชาบริหารการ						
แขนงวิชาบริหาร		ศึกษา	3.33	1.03	4.00	.78	4.00	.69
การศึกษา								
5.การจัดองค์กรใน	5	การจัดองค์กรในการ						
การบริหารของ		บริหารของแขนงวิชา						
แขนงวิชาบริหาร		บริหารการศึกษา	3.50	.84	4.02	.86	3.90	.72
การศึกษา								
6.การประสานงาน	6	การประสานงานของ						
ของแขนงวิชา		แขนงวิชาบริหารการศึกษา						
บริหารการศึกษา		กับแขนงวิชาอื่นๆ	3.83	.41	3.96	.75	3.78	.78
กับแขนงวิชาอื่น ๆ								
7.การจัดทำระบบ	7	การจัดทำระบบข้อมูล						
ข้อมูลของแขนง		ของแขนงวิชาบริหาร						
วิชาบริหารการ		การศึกษา	3.17	.75	3.96	.81	3.82	.76
ศึกษา								
รวม			3.60	.55	3.89	.65	3.86	.61

จากตาราง 22 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต มีความเห็นว่าการบริหารหลักสูตร ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช โดยส่วนรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60, 3.89, 3.86$ ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อาจารย์ มีความเห็นว่า ความเหมาะสมระหว่างปัจจัยทางการบริหารและการดำเนินการ ความเหมาะสมของการนำหลักสูตรไปใช้ ความเหมาะสมของวัสดุอุปกรณ์ ในการบริหารกับการปฏิบัติงาน การจัดองค์กรในการบริหารของแขนงวิชาบริหารการศึกษา และการ ประสานงานของแขนงวิชาบริหารการศึกษากับแขนงวิชาอื่น ๆ มีความเหมาะสมมาก โดยข้อที่ 2 ความเหมาะสมของการนำหลักสูตรไปใช้มีความเหมาะสมมากเป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 4.17$) ส่วน การวางแผนในการบริหารของแขนงวิชาบริหารการศึกษา และการจัดทำระบบข้อมูลของแขนงวิชา บริหารการศึกษา มีความเหมาะสมปานกลาง

นักศึกษา มีความเห็นว่า การบริหารหลักสูตร ตามเกณฑ์การประเมินทุกข้อมีความเหมาะสม มากโดยข้อที่ 5 การจัดองค์กรในการบริหารของแขนงวิชาบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมมาก เป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 4.02$) รองลงมาคือข้อ 4 การวางแผนการบริหารของแขนงวิชาบริหารการ ศึกษาที่มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.00$)

บัณฑิต มีความเห็นว่า การบริหารหลักสูตร ตามเกณฑ์การประเมินทุกข้อมีความเหมาะสมมาก โดยข้อที่ 4 การวางแผนการบริหารของแขนงวิชาบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมมากเป็นอันดับ หนึ่ง ($\bar{X} = 4.00$) รองลงมาคือข้อที่ 2 ความเหมาะสมของการนำหลักสูตรไปใช้ มีความเหมาะสม มาก ($\bar{X} = 3.93$)

3.6 แบบสอบถามปลายเปิด

ตาราง 23 ความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิตเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรจากแบบสอบถามปลายเปิด

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
<u>อาจารย์ (N = 7)</u>		
1. การนำหลักสูตรไปใช้มีความเหมาะสมมาก	5	71.42
2. วัสดุอุปกรณ์ในการบริหารกับการปฏิบัติงานมีความเหมาะสมมาก	5	71.42
3. การวางแผนในการบริหารของแขนงวิชาบริหารการศึกษามีความเหมาะสมมาก	5	71.42
4. การจัดองค์กรในการบริหารของแขนงวิชาบริหารการศึกษามีความเหมาะสมมาก	5	71.42
5. การประสานงานของแขนงวิชาบริหารการศึกษากับแขนงวิชาอื่น ๆ ดีมาก	5	71.42
6. การจัดทำระบบข้อมูลของแขนงวิชาบริหารการศึกษาคือมาก	4	57.14
<u>นักศึกษา (N =24)</u>		
1. การนำหลักสูตรไปใช้มีความเหมาะสมมาก	23	95.83
2. วัสดุอุปกรณ์ในการบริหารกับการปฏิบัติงานมีความเหมาะสม	23	95.83
3. การวางแผนในการบริหารของแขนงวิชาบริหารการศึกษามีความเหมาะสมมาก	23	95.83

ตาราง 23 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
4.การจัดองค์กรในการบริหารของแขนงวิชาบริหาร		
การศึกษามีความเหมาะสมมาก	23	95.83
5.การประสานงานของแขนงวิชาบริหาร		
การศึกษาเกี่ยวกับแขนงวิชาอื่น ๆ ดีมาก	22	91.67
6.การจัดทำระบบข้อมูลของแขนงวิชาบริหาร		
การศึกษามาก	21	87.50
<u>บัณฑิต (N = 178)</u>		
1.การนำหลักสูตรไปใช้มีความเหมาะสมมาก	168	94.38
2.วัสดุอุปกรณ์ในการบริหารกับการปฏิบัติงาน		
มีความเหมาะสม	168	94.38
3.การวางแผนในการบริหารของแขนงวิชา		
บริหารการศึกษามีความเหมาะสมมาก	168	94.38
4.การจัดองค์กรในการบริหารของแขนงวิชา		
บริหารการศึกษามีความเหมาะสมมาก	167	93.82
5.การประสานงานของแขนงวิชาบริหารการศึกษา		
กับแขนงวิชาอื่น ๆ ดีมาก	167	93.82
6.การจัดทำระบบข้อมูลของแขนงวิชาบริหารการ		
ศึกษามาก	163	91.57

จากตาราง 23 แบบสอบถามปลายเปิด อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิตส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการบริหารหลักสูตรของแขนงวิชาการบริหารการศึกษา ที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันมีความเหมาะสมมาก

3.7 แบบสัมภาษณ์

ตาราง 24 ความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิตเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรจากการสัมภาษณ์

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
<u>อาจารย์ (N = 5)</u>		
1.การนำหลักสูตรไปใช้มีความเหมาะสมมาก	5	100
2.วัสดุอุปกรณ์ในการบริหารกับการปฏิบัติงานมีความเหมาะสมมาก	5	100
3.การวางแผนในการบริหารของแขนงวิชาการบริหารการศึกษามีความเหมาะสมมาก	5	100
4.การจัดองค์กรในการบริหารของแขนงวิชาการบริหารการศึกษามีความเหมาะสมมาก	5	100
5.การประสานงานของแขนงวิชาการบริหารการศึกษากับแขนงวิชาอื่น ๆ ดีมาก	4	80
6.การจัดทำระบบข้อมูลของแขนงวิชาการบริหารการศึกษามีดีมาก	4	80

ตาราง 24 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
<u>นักศึกษา (N =10)</u>		
1.การนำหลักสูตรไปใช้มีความเหมาะสมมาก	10	100
2.วัสดุอุปกรณ์ในการบริหารกับการปฏิบัติงานมีความเหมาะสมมาก	10	100
3.การวางแผนในการบริหารของแขนงวิชาบริหารการศึกษา มีความเหมาะสม	10	100
4.การจัดองค์กรในการบริหารของแขนงวิชาบริหารการศึกษา มีความเหมาะสม	10	100
5.การประสานงานของแขนงวิชาบริหารการศึกษากับแขนงวิชาอื่น ๆ ดีมาก	8	80
6.การจัดทำระบบข้อมูลของแขนงวิชาบริหารการศึกษา ดีมาก	8	80
<u>บัณฑิต (N =20)</u>		
1.การนำหลักสูตรไปใช้มีความเหมาะสมมาก	20	100
2.วัสดุอุปกรณ์ในการบริหารกับการปฏิบัติงานมีความเหมาะสมมาก	20	100
3.การวางแผนในการบริหารของแขนงวิชาบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมมาก	20	100

ตาราง 24 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
4.การจัดองค์กรในการบริหารของแขนงวิชาบริหารการศึกษา		
มีความเหมาะสมมาก	20	100
5.การประสานงานของแขนงวิชาบริหารการศึกษากับแขนงวิชาอื่น ๆ ที่มาก	18	90
6.การจัดทำระบบข้อมูลของแขนงวิชาบริหารการศึกษาคือมาก	18	90

จากตาราง 24 การสัมภาษณ์ อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการบริหารหลักสูตร ของแขนงวิชาบริหารการศึกษา ที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันมีความเหมาะสมมาก สรุป ด้านกระบวนการเรียนการสอน จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม แบบสอบถามปลายเปิด และแบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรพบว่า

1. ความเหมาะสมระหว่างปัจจัยทางการบริหารและการดำเนินการ มีความเหมาะสมมาก
2. ความเหมาะสมของการนำหลักสูตรไปใช้ มีความเหมาะสมมาก
3. ความเหมาะสมของวัสดุอุปกรณ์ในการบริหารกับการปฏิบัติงานมีความเหมาะสมมาก
4. การวางแผนในการบริหารของแขนงวิชาบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมปานกลางถึงเหมาะสมมาก
5. การจัดองค์กรในการบริหารของแขนงวิชาบริหารการศึกษามีความเหมาะสมมาก
6. การประสานงานของแขนงวิชาบริหารการศึกษากับแขนงวิชาอื่น ๆ มีความเหมาะสมมาก
7. การจัดทำระบบข้อมูลของแขนงวิชาบริหารการศึกษามีความเหมาะสมปานกลางถึงเหมาะสมมาก

4. ด้านผลผลิต ประเมินคุณภาพของบัณฑิตในด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย โดย
การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ทั้งรายละเอียดในตาราง 25 ถึงตาราง 29

4.1 แบบสอบถาม

ตาราง 25 ความเหมาะสมของคุณภาพของบัณฑิต

เกณฑ์ในการ		อาจารย์		นักศึกษา		บัณฑิต	
ประเมิน	ข้อที่	คุณภาพของบัณฑิต	N = 7	N = 24	N = 178		
หลักสูตร			$\bar{X}$ S.D	$\bar{X}$ S.D	$\bar{X}$ S.D		
ด้านพุทธิพิสัย							
1. ความรู้ความ	1	ความรู้ความสามารถใน					
สามารถใน		วิชาการด้านการบริหาร					
วิชาการด้าน		การศึกษา	3.83 .41	4.21 .72	4.07 .67		
การบริหาร							
การศึกษา							
2. ความรู้ความ	2	ความรู้ความสามารถใน					
สามารถใน		การจัดการบริหารการ					
การจัดการ		ศึกษาในระดับโรงเรียน	3.67 .52	4.21 .66	3.97 .66		
บริหารการ							
ศึกษาในระดับ							
โรงเรียน							

ตาราง 25 (ต่อ)

เกณฑ์ในการประเมิน		อาจารย์		นักศึกษา		บัณฑิต	
ข้อที่	คุณภาพของบัณฑิต	N = 7		N = 24		N = 178	
หลักสูตร		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
3. ความรู้ความสามารถในการวางแผนด้านการบริหารการศึกษา	3 ความรู้ความสามารถในการวางแผนด้านการบริหารการศึกษา	3.67	.52	4.17	.76	3.95	.73
4. ความรู้ความสามารถในการเป็นผู้นำของสังคม	4 ความรู้ความสามารถในการเป็นผู้นำของสังคม	3.67	.82	4.21	.72	3.96	.65
	13 ความสนใจในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม	3.83	.75	4.29	.62	4.21	.69
<u>ด้านจิตพิสัย</u>							
1. ความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย	5 ความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย	3.83	.75	4.37	.58	4.10	.67
2. เจตคติที่ดีต่อวิชาชีพทางการบริหารการศึกษา	6 มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพทางการบริหารการศึกษา	3.67	.52	4.33	.72	4.10	.66

ตาราง 25 (ต่อ)

เกณฑ์ในการ ประเมิน หลักสูตร	ข้อที่	คุณภาพของบัณฑิต	อาจารย์		นักศึกษา		บัณฑิต	
			N = 7		N = 24		N = 178	
			$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
3.การยอมรับฟัง ความคิดเห็น ผู้อื่น	7	การยอมรับฟังความคิดเห็น ของผู้อื่น	3.67	.52	4.29	.55	4.09	.69
	14	การเป็นผู้ยอมรับคำวิพากษ์ วิจารณ์เพื่อปรับปรุงตัวเอง	3.62	.52	4.21	.66	4.12	.67
4.คุณธรรม จริยธรรม ในวิชาชีพ ทางบริหาร การศึกษา ด้านทักษะพิสัย	8	มีคุณธรรมจริยธรรมในวิชา ชีพทางการบริหารการศึกษา	3.83	.75	4.21	.66	4.01	.63
1.ความสามารถ ในการดำเนิน การและการจัด การองค์กร หรือหน่วยงาน	12	ความสามารถในการดำเนิน การและการจัดการองค์กร หรือหน่วยงาน	3.50	.55	4.25	.67	3.96	.73

ตาราง 25 (ต่อ)

เกณฑ์ในการ		อาจารย์		นักศึกษา		บัณฑิต			
ประเมิน	ข้อที่	คุณภาพของบัณฑิต		N = 7		N = 24		N =178	
หลักสูตร		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
2.ความสามารถใน	11	ความสามารถในการเป็นผู้							
การปฏิบัติงาน		นำทางบริหารการศึกษาและ							
ด้านการบริหาร		การดำเนินการตาม							
การศึกษา		กระบวนการบริหารการ							
		ศึกษา	3.50	.55	4.16	.70	4.01	.63	
3.ความสามารถ	9	ความสามารถในการนำ							
ในการนำ		ความรู้ไปประยุกต์เพื่อ							
ความรู้ไป		พัฒนางานในหน้าที่	3.83	.41	4.25	.61	4.09	.71	
ประยุกต์เพื่อ									
พัฒนางานใน									
หน้าที่									
4.ความสามารถ	10	ความสามารถในการปรับ							
ในการปรับตัว		ตัวให้ทันต่อสภาพการ							
ให้ทันต่อสภาพ		เปลี่ยนแปลงของสังคม	3.67	.82	4.21	.66	4.11	.74	
การเปลี่ยนแปลง									
ของสังคม									
รวม		3.70	.53	4.24	.56	4.05	.51		

จากตาราง 25 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์มีความเห็นว่า คุณภาพของบัณฑิตโดยส่วนรวม มีคุณภาพเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.70$) นักศึกษามีความเห็นว่าคุณภาพของบัณฑิตโดยส่วนรวมมีคุณภาพเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$) และบัณฑิตมีความเห็นว่าบัณฑิตแขนงวิชาการบริหารการศึกษาของ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชมีคุณภาพเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.05$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อาจารย์มีความเห็นว่าคุณภาพของบัณฑิตแขนงวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในด้านพุทธิพิสัยตามเกณฑ์การประเมินทุกข้อมีความเหมาะสมมาก โดยในข้อที่ 1 ความรู้ความสามารถในวิชาการด้านการบริหารการศึกษาและข้อที่ 13 ความสนใจในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม มีความเหมาะสมมากเป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 3.83$) ด้านจิตพิสัย ตามเกณฑ์การประเมินทุกข้อมีความเหมาะสมมาก โดยข้อที่ 5 ความรับผิดชอบในงานที่ได้รับ มอบหมายและข้อที่ 8 มีคุณธรรมจริยธรรมในวิชาชีพทางการบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมมากเป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 3.83$) ด้านทักษะพิสัยตามเกณฑ์การประเมินทุกข้อมีความเหมาะสมมาก โดยข้อที่ 9 ความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์เพื่อพัฒนางานในหน้าที่ มีความเหมาะสมมากเป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 3.83$)

นักศึกษา มีความเห็นว่าคุณภาพของบัณฑิตแขนงวิชาการบริหารศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในด้านพุทธิพิสัยตามเกณฑ์การประเมินเกือบทุกข้อมีความเหมาะสมมากที่สุด ยกเว้นข้อที่ 3 ความรู้ความสามารถในการวางแผนด้านการบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.17$) ด้านจิตพิสัย ตามเกณฑ์การประเมินทุกข้อมีความเหมาะสมมากที่สุด โดยข้อที่ 5 ความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายมีความเหมาะสมมากที่สุด เป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 4.37$) ด้านทักษะพิสัย ตามเกณฑ์การประเมินทุกข้อมีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด โดยข้อที่ 9 ความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์เพื่อพัฒนางานในหน้าที่ และข้อ 12 ความสามารถในการดำเนินการและการจัดการองค์กรหรือหน่วยงาน มีความเหมาะสมมากที่สุด เป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 4.25$)

บัณฑิต มีความเห็นว่าคุณภาพของบัณฑิตแขนงวิชาการบริหารศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในด้านพุทธิพิสัยตามเกณฑ์การประเมินทุกข้อมีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด โดยข้อที่ 13 ความสนใจในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม มีความเหมาะสมมากที่สุด เป็นอันดับหนึ่ง

($\bar{X} = 4.21$) ด้านจิตพิสัยตามเกณฑ์การประเมินทุกข้อมีความเหมาะสมมาก โดยข้อที่ 14 การเป็นผู้ยอมรับคำวิพากษ์วิจารณ์เพื่อปรับปรุงตัวเอง มีความเหมาะสมมาก เป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 4.12$) ด้านทักษะพิสัย ตามเกณฑ์การประเมินทุกข้อมีความเหมาะสมมาก โดยข้อที่ 10 ความสามารถในการปรับตัวให้ทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม มีความเหมาะสมมาก เป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 4.11$)

4.2 แบบสอบถามปลายเปิด

ตาราง 26 ความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิตเกี่ยวกับคุณภาพของบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จากแบบสอบถามปลายเปิด

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
<u>อาจารย์ (N : 7)</u>		
<u>ด้านพุทธิพิสัย</u>		
1. มีความรู้ความสามารถในวิชาการด้านการบริหารการศึกษา	6	85.71
2. มีความรู้ความสามารถในการจัดการบริหารการศึกษาในระดับโรงเรียน	5	71.42
3. มีความรู้ความสามารถในการวางแผนด้านการบริหารการศึกษา	5	71.42
4. มีความรู้ความสามารถในการเป็นผู้นำของสังคม	4	57.14
5. ควรเพิ่มคุณภาพเชิงการค้นคว้าและเขียนรายงาน	3	42.86
<u>ด้านจิตพิสัย</u>		
1. มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย	5	71.42

ตาราง 26 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
2. มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพทางการศึกษา	5	71.42
3. ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	5	71.42
4. มีคุณธรรมจริยธรรมในวิชาชีพทางการศึกษา	5	71.42
<u>ด้านทักษะพิสัย</u>		
1. มีความสามารถในการดำเนินการและการจัดการองค์กร หรือหน่วยงาน	5	71.42
2. มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพทางการศึกษา	5	71.42
3. ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	5	71.42
4. มีคุณธรรมจริยธรรมในวิชาชีพทางการศึกษา	5	71.42
<u>นักศึกษา (N = 24)</u>		
<u>ด้านพุทธิพิสัย</u>		
1. มีความรู้ความสามารถในวิชาการด้านการบริหารการศึกษา	20	83.33
2. มีความรู้ความสามารถในการจัดการบริหารการศึกษาใน ระดับโรงเรียน	19	79.17
3. มีความรู้ความสามารถในการวางแผนด้านการบริหารการ ศึกษา	18	75.00
4. มีความรู้ความสามารถในการเป็นผู้นำของสังคม	18	75.00

ตาราง 26 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
<u>ด้านจิตพิสัย</u>		
1. มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย	20	83.33
2. มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพทางการศึกษา	20	83.33
3. ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	20	83.33
4. มีคุณธรรมจริยธรรมในวิชาชีพทางการศึกษา	20	83.33
<u>ด้านทักษะพิสัย</u>		
1. มีความสามารถในการดำเนินการและการจัดการองค์กรหรือหน่วยงาน	20	83.33
2. มีความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการบริหารการศึกษา	20	83.33
3. มีความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์เพื่อพัฒนางานในหน้าที่	20	83.33
4. มีความสามารถในการปรับตัวให้ทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม	20	83.33

บันทึก (N = 178)

ด้านพหุพิสัย

1. มีความรู้ความสามารถในวิชาการด้านการบริหารการศึกษา	165	92.70
--	-----	-------

ตาราง 26 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
2. มีความรู้ความสามารถในการจัดการบริหารการศึกษาใน ระดับโรงเรียน	163	91.57
3. มีความรู้ความสามารถในการวางแผนด้านการบริหารการ ศึกษา	164	92.13
4. มีความรู้ความสามารถในการเป็นผู้นำของสังคม	163	91.57
<u>ด้านจิตพิสัย</u>		
1. มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย	164	92.13
2. มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพทางการศึกษา	165	92.70
3. มีการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	161	90.44
4. มีคุณธรรมจริยธรรมในวิชาชีพทางการศึกษา	165	92.70
<u>ด้านทักษะพิสัย</u>		
1. มีความสามารถในการดำเนินการและการจัดองค์กร หรือหน่วยงาน	158	88.76
2. มีความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการบริหารการศึกษา	162	91.01
3. มีความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์เพื่อพัฒนา งานในหน้าที่	164	92.70
4. มีความสามารถในการปรับตัวให้ทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลง ของสังคม	165	92.70

จากตาราง 26 แบบสอบถามปลายเปิด อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิตส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า บัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช มีคุณภาพทั้งในด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย

ตาราง 27 คุณสมบัตินักบัณฑิตตามคุณสมบัตินี้เป็นจริงและคุณสมบัติตามความต้องการของผู้บังคับบัญชา

เกณฑ์ในการประเมินหลักสูตร	ข้อที่	คุณสมบัติของบัณฑิต	คุณสมบัติที่เป็นจริง		คุณสมบัติตามความต้องการ	
			N = 178		N = 178	
			$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
<u>ด้านพุทธิพิสัย</u>						
1. ความรู้ความสามารถในวิชาการด้านการบริหารการศึกษา	1	ความรู้ความสามารถในวิชาการด้านการบริหารการศึกษา	3.75	.78	4.47	.68
2. ความรู้ความสามารถในการจัดการบริหารการศึกษาในระดับโรงเรียน	2	ความรู้ความสามารถในการจัดการบริหารการศึกษาในระดับโรงเรียน	3.72	.91	4.53	.64

ตาราง 27 (ต่อ)

เกณฑ์ในการ ประเมิน หลักสูตร	ข้อที่	คุณสมบัติที่เป็นจริง	คุณสมบัติตามความ ต้องการ		
				คุณสมบัติของบัณฑิต	
				N = 178	N = 178
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
3. ความรู้ความ สามารถในการ วางแผนด้านการ บริหารการศึกษา	3	ความรู้ความสามารถ ในการวางแผนด้าน การบริหารการศึกษา	3.65 .89	4.58 .57	
4. ความรู้ความ สามารถในการ เป็นผู้นำของ สังคม	4	ความรู้ความสามารถ ในการเป็นผู้นำของ สังคม	3.72 .89	4.52 .69	
	13	ความสนใจในการ แสวงหาความรู้ เพิ่มเติม	3.84 .90	4.56 .57	
<u>ด้านจิตพิสัย</u>					
1. ความรับผิดชอบใน งานที่ได้รับมอบหมาย	5	ความรับผิดชอบใน งานที่ได้รับมอบหมาย	4.06 .89	4.68 .55	
2. เจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ ทางบริหารการ ศึกษา	6	มีเจตคติที่ดีต่อวิชา ทางบริหารการ ศึกษา	3.96 .91	4.65 .56	

ตาราง 27 (ต่อ)

เกณฑ์ในการ ประเมิน หลักสูตร	ข้อที่	คุณสมบัติของบัณฑิต	คุณสมบัติที่เป็นจริง		คุณสมบัติตามความ ต้องการ	
			N = 178		N = 178	
			$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
3. การยอมรับฟัง ความคิดเห็น ของผู้เรียน	7	การยอมรับฟังความ คิดเห็นของผู้เรียน	3.88	.85	4.60	.61
	14	การเป็นผู้ยอมรับคำ วิพากษ์วิจารณ์เพื่อ ปรับปรุงตนเอง	3.80	.99	4.53	.65
4. คุณธรรมจริยธรรม ในวิชาชีพทาง บริหารการศึกษา	8	มีคุณธรรมจริยธรรม ในวิชาชีพทางการ บริหารการศึกษา	3.87	.88	4.53	.60
<u>ด้านทักษะพิสัย</u>						
1. ความสามารถในการ การดำเนินการ และการจัดการ องค์กรหรือ หน่วยงาน	12	ความสามารถในการ ดำเนินการและการ จัดการองค์กรหรือ หน่วยงาน	3.56	.87	4.48	.63

ตาราง 27 (ต่อ)

เกณฑ์ในการ ประเมิน หลักสูตร	ข้อที่	คุณสมบัติของบัณฑิต	คุณสมบัติที่เป็นจริง		คุณสมบัติตามความ ต้องการ	
			N = 178		N = 178	
			$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
2. ความสามารถในการ ปฏิบัติงาน ด้านการบริหาร การศึกษา	11	ความสามารถในการ เป็นผู้นำทางบริหาร การศึกษาและการ ดำเนินการตาม กระบวนการบริหาร การศึกษา	3.62	.90	4.53	.60
3. ความสามารถในการ นำความรู้ไป ประยุกต์เพื่อพัฒนา งานในหน้าที่	9	ความสามารถในการ นำความรู้ไปประยุกต์ เพื่อพัฒนางานใน หน้าที่	3.62	.90	4.53	.60
4. ความสามารถในการ ปรับตัวให้ทัน ต่อสภาพการ เปลี่ยนแปลงของ สังคม	10	ความสามารถในการ ปรับตัวให้ทันต่อสภาพ การเปลี่ยนแปลงของ สังคม	3.76	.79	4.53	.56
รวม			3.79	.68	4.56	.42

จากตาราง 27 แสดงให้เห็นว่า ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตมีความเห็นโดยส่วนรวมว่าคุณสมบัติที่เป็นจริงของบัณฑิตแขนงวิชาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) แต่ผู้บังคับบัญชามีความต้องการคุณสมบัติดังกล่าวมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตมีความเห็นว่า บัณฑิตแขนงวิชาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชตามคุณสมบัตินั้น ในด้านพุทธิพิสัยตามเกณฑ์การประเมินทุกข้อมีความเหมาะสมมาก โดยข้อที่ 13 ความสนใจในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมมีความเหมาะสมมากเป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 3.84$) ด้านจิตพิสัยตามเกณฑ์การประเมินทุกข้อมีความเหมาะสมมาก โดยข้อที่ 5 ความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย มีความเหมาะสมมากเป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 4.06$) ด้านทักษะพิสัยตามเกณฑ์การประเมินทุกข้อมีความเหมาะสมมากโดยข้อที่ 9 ความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์เพื่อพัฒนางานในหน้าที่ มีความเหมาะสมมากเป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 3.81$) สำหรับคุณสมบัตินี้ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตต้องการในด้านพุทธิพิสัยต้องการมากที่สุด โดยข้อที่ 3 ความรู้ความสามารถในการวางแผนด้านการบริหารการศึกษามีความต้องการมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 4.58$) ด้านจิตพิสัยต้องการมากที่สุด โดยข้อที่ 5 ความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย ต้องการมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 4.68$) ด้านทักษะพิสัยต้องการมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่ 9 ความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์เพื่อพัฒนางานในหน้าที่ต้องการมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 4.69$)

4.3 แบบสอบถามปลายเปิด

ตาราง 28 ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต เกี่ยวกับคุณภาพของบัณฑิตของมหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช จากแบบสอบถามปลายเปิด

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
<u>ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต (N = 178)</u>		
<u>ด้านพุทธิพิสัย</u>		
1. มีความรู้ความสามารถในวิชาการด้านการบริหารการ ศึกษา	165	92.70
2. มีความรู้ความสามารถในการจัดการบริหารการศึกษา ในระดับโรงเรียน	159	89.33
3. มีความรู้ความสามารถในการวางแผนด้านการบริหาร การศึกษา	159	89.33
4. มีความรู้ความสามารถในการเป็นผู้นำของสังคม	151	84.83
<u>ด้านจิตพิสัย</u>		
1. มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย	165	92.70
2. มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพทางการศึกษา	163	91.57
3. ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	160	89.89
4. มีคุณธรรมจริยธรรมในวิชาชีพทางการศึกษา	164	92.13

ตาราง 28 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
<u>ด้านทักษะพิสัย</u>		
1. มีความสามารถในการดำเนินการและการจัดการองค์กรหรือหน่วยงาน	153	85.96
2. มีความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการบริหารการศึกษา	152	85.93
3. มีความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์เพื่อพัฒนางานในหน้าที่	151	84.83
4. มีความสามารถในการปรับตัวให้ทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม	161	90.45

จากตาราง 28 แบบสอบถามปลายเปิด ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช แขนงวิชาบริหารการศึกษามีคุณภาพทั้งในด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย

4.4 แบบสัมภาษณ์

ตาราง 29 ความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา บัณฑิตและผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตเกี่ยวกับคุณภาพ
ของบัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชจากการสัมภาษณ์

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
<u>อาจารย์ (N = 5)</u>		
<u>ด้านพุทธิพิสัย</u>		
1. บัณฑิตมีความรู้ความสามารถในวิชาการด้านการบริหาร การศึกษา	5	100
2. บัณฑิตมีความรู้ความสามารถในการจัดการบริหารการศึกษา ในระดับโรงเรียน	4	100
3. บัณฑิตมีความรู้ความสามารถในการวางแผนด้านการบริหาร การศึกษา	5	100
4. บัณฑิตมีความรู้ความสามารถในการเป็นผู้นำของสังคม	4	80
<u>ด้านจิตพิสัย</u>		
1. บัณฑิตมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย	5	100
2. บัณฑิตมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพทางการศึกษา	5	100
3. บัณฑิตมีการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4	80
4. บัณฑิตมีคุณธรรมจริยธรรมในวิชาชีพทางการศึกษา	4	80

ตาราง 29 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
<u>ด้านทักษะพิสัย</u>		
1. บัณฑิตมีความสามารถในการดำเนินการและการจัดการองค์กรหรือหน่วยงาน	5	100
2. บัณฑิตมีความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการบริหารการศึกษา	5	100
3. บัณฑิตมีความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์เพื่อพัฒนางานในหน้าที่	5	100
4. บัณฑิตมีความสามารถในการปรับตัวให้ทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม	5	100
<u>นักศึกษา (N = 10)</u>		
<u>ด้านพุทธิพิสัย</u>		
1. บัณฑิตมีความรู้ความสามารถในวิชาการด้านการบริหารการศึกษา	10	100
2. บัณฑิตมีความรู้ความสามารถในการจัดการบริหารการศึกษาในระดับโรงเรียน	10	100
3. บัณฑิตมีความรู้ความสามารถในการวางแผนด้านการบริหารการศึกษา	10	100
4. บัณฑิตมีความรู้ความสามารถในการเป็นผู้นำของสังคม	8	80

ตาราง 29 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
<u>ด้านจิตพิสัย</u>		
1. บัณฑิตมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย	8	80
2. บัณฑิตมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพทางการศึกษา	8	80
3. บัณฑิตมีการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	8	80
4. บัณฑิตมีคุณธรรมจริยธรรมในวิชาชีพทางการศึกษา	8	80
<u>ด้านทักษะพิสัย</u>		
1. บัณฑิตมีความสามารถในการดำเนินการและการจัดการองค์กรหรือหน่วยงาน	10	100
2. บัณฑิตมีความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการบริหารบริหารการศึกษา	10	100
3. บัณฑิตมีความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์เพื่อพัฒนางานในหน้าที่	10	100
4. บัณฑิตมีความสามารถในการปรับตัวให้ทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม	8	80
<u>บัณฑิต (N = 20)</u>		
<u>ด้านพุทธิพิสัย</u>		
1. บัณฑิตมีความรู้ความสามารถในวิชาการด้านการบริหารการศึกษา	20	100

ตาราง 29 (ต่อ)

	ความคิดเห็น	ความถึ	ร้อยละ
2. บัณฑิตมีความรู้ความสามารถในการจัดการบริหารการศึกษา ในระดับโรงเรียน	19		95
3. บัณฑิตมีความรู้ความสามารถในการวางแผนด้านการบริหาร การศึกษา	19		95
4. บัณฑิตมีความรู้ความสามารถในการเป็นผู้นำของสังคม	18		90
<u>ด้านจิตพิสัย</u>			
1. บัณฑิตมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย	20		100
2. บัณฑิตมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพทางบริหารการศึกษา	20		100
3. บัณฑิตมีการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	19		95
4. บัณฑิตมีคุณธรรมจริยธรรมในวิชาชีพทางบริหารการศึกษา	18		90
<u>ด้านทักษะพิสัย</u>			
1. บัณฑิตมีความสามารถในการดำเนินการและการ หรือหน่วยงานจัดการองค์กร	20		100
2. บัณฑิตมีความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการบริหารการศึกษา	20		100
3. บัณฑิตมีความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์เพื่อพัฒนางาน ในหน้าที่	20		100

ตาราง 29 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
4. บัณฑิตมีความสามารถในการปรับตัวให้ทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม	19	95
ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต (N = 15)		
ด้านทฤษฎี		
1. บัณฑิตมีความรู้ความสามารถในวิชาการด้านการบริหารการศึกษา	14	93.33
2. บัณฑิตมีความรู้ความสามารถในการจัดการบริหารการศึกษาในระดับโรงเรียน	14	93.33
3. บัณฑิตมีความรู้ความสามารถในการวางแผนด้านการบริหารการศึกษา	14	93.33
4. บัณฑิตมีความรู้ความสามารถในการเป็นผู้นำของสังคม	13	86.67
ด้านจิตพิสัย		
1. บัณฑิตมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย	14	93.33
2. บัณฑิตมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพทางการศึกษา	14	93.33
3. บัณฑิตมีการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	14	93.33
4. บัณฑิตมีคุณธรรมจริยธรรมในวิชาชีพทางการศึกษา	14	93.33

ตาราง 29 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
<u>ด้านทักษะพิสัย</u>		
1. บัณฑิตมีความสามารถในการดำเนินการและการจัดการองค์กร หรือหน่วยงาน	14	93.33
2. บัณฑิตมีความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการบริหาร การศึกษา	14	93.33
3. บัณฑิตมีความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์เพื่อ พัฒนางานในหน้าที่	14	93.33
4. บัณฑิตมีความสามารถในการปรับตัวให้ทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม	14	93.33

จากตาราง 29 การสัมภาษณ์ อาจารย์ นักศึกษา บัณฑิต และผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า บัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช แขนงวิชาบริหารการศึกษา มีคุณภาพทั้งในด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย

สรุป ด้านผลผลิต จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม แบบสอบถามปลายเปิด และแบบ สัมภาษณ์เกี่ยวกับคุณภาพของบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช แขนงวิชาบริหารการ ศึกษา พบว่า

ด้านพุทธิพิสัย

1. บัณฑิตมีความรู้ความสามารถในวิชาการด้านการบริหารการศึกษา มีความเหมาะสม

ถึงเหมาะสมมากที่สุด

2. บัณฑิตมีความรู้ความสามารถในการจัดการบริหารการศึกษาในระดับโรงเรียน มีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด

3. บัณฑิตมีความรู้ความสามารถในการวางแผนด้านการบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมมาก

4. บัณฑิตมีความรู้ความสามารถในการเป็นผู้นำของสังคม มีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด

ด้านจิตพิสัย

1. บัณฑิตมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย มีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด

2. บัณฑิตมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพทางการศึกษา มีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด

3. บัณฑิตมีการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด

4. บัณฑิตมีคุณธรรมจริยธรรมในวิชาชีพทางการศึกษา มีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด

ด้านทักษะพิสัย

1. บัณฑิตมีความสามารถในการดำเนินการและการจัดการองค์กรหรือหน่วยงาน มีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด

2. บัณฑิตมีความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมมาก

3. บัณฑิตมีความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์เพื่อพัฒนางานในหน้าที่ มีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด

4. บัณฑิตมีความสามารถในการปรับตัวให้ทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม มีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

วิธีดำเนินการวิจัย

การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ผู้วิจัยศึกษาโดยอาศัยแบบจำลองซีพี (CIIP Model) เป็นแนวทางในการประเมินหลักสูตร และเพื่อให้การศึกษาค้นคว้าเป็นไปตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ คือ การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการกำหนดสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ กระทำกับกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม ได้แก่ อาจารย์ นักศึกษา บัณฑิต และผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต สำหรับอาจารย์ศึกษาจากจำนวนประชากรทั้งหมดทั้ง 7 คน นักศึกษาศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 24 คน บัณฑิตศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 178 คน และผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 178 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 378 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสำหรับอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิตทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนแบ็ค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.979 สำหรับแบบสอบถามผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตได้ค่าความเชื่อมั่น 0.988

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้อาจารย์ นักศึกษา บัณฑิต และผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต จำนวน 378 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนที่สมบูรณ์ จำนวน 370 ฉบับ คิดเป็น

ร้อยละ 95.61 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม และการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้วิธีการทางสถิติโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSSX (Statistical Package for Social Sciences x) สำหรับแบบสอบถาม ปลายเปิดผู้วิจัยใช้วิธีการจัดหมวดหมู่ข้อเสนอนี้จากกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม แล้วนำเสนอตามลำดับความถี่ของข้อเสนอนี้ในแต่ละเรื่อง

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยการจัดหมวดหมู่ของคำสัมภาษณ์ และนำเสนอตามลำดับความถี่ในแต่ละเรื่อง

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

ด้านบริบท ประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรโดยส่วนรวม พบว่า

1. ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของแผนกวิชาบริหารการศึกษามีความเหมาะสมมากถึงมากที่สุด
2. ความเหมาะสมในการนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน มีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด

ด้านปัจจัยเบื้องต้น ประเมินโครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาวิชา วัสดุการศึกษา เอกสารต่าง ๆ และศูนย์บริการการศึกษาโดยส่วนรวม พบว่า

โครงสร้างของหลักสูตร

1. ความเหมาะสมของชุดวิชาที่เรียนตลอดหลักสูตร มีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด
2. ความเหมาะสมของชุดวิชาเฉพาะและชุดวิชาเลือก มีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด
3. ความเหมาะสมของสัดส่วนชุดวิชาในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของแขนงวิชาบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมมาก

เนื้อหาชุดวิชา

1. ความสอดคล้องของเนื้อหาชุดวิชากับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมปานกลางถึงเหมาะสมมากที่สุด
2. ความทันสมัยของเนื้อหาชุดวิชาของภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของแขนงวิชาบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมปานกลางถึงเหมาะสมมาก
3. ความสอดคล้องของเนื้อหาชุดวิชากับความต้องการและความสนใจของผู้เรียนมีความเหมาะสมมาก
4. ความสมดุลของเนื้อหาชุดวิชากับเวลาที่กำหนดให้เรียนมีความเหมาะสมมาก
5. ความเหมาะสมของเนื้อหาในชุดวิชาต่าง ๆ ของแขนงวิชาบริหารการศึกษามีความเหมาะสมปานกลางถึงเหมาะสมมากที่สุด

วัสดุการศึกษา เอกสารต่าง ๆ และศูนย์บริการการศึกษา

1. ความเหมาะสมของสื่อสิ่งพิมพ์ มีความเหมาะสมมาก
2. ความเหมาะสมของสื่อวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ สื่อเทปเสียง มีความเหมาะสมมาก
3. ประสิทธิภาพของการใช้สื่อประสม มีความเหมาะสมมาก

4. การให้บริการของศูนย์บริการการศึกษา มีความเหมาะสมปานกลางถึงเหมาะสมมากที่สุด
5. การให้บริการปรึกษาและการแนะแนวของศูนย์บริการการศึกษามีความเหมาะสมปานกลาง
6. การประชาสัมพันธ์และการบริการสนเทศของศูนย์บริการการศึกษามีความเหมาะสมปานกลาง

ด้านกระบวนการ ประเมินกระบวนการเรียนการสอน การประเมินผลการศึกษา และการบริหารหลักสูตร โดยส่วนรวม พบว่า

กระบวนการเรียนการสอน

1. ความสอดคล้องของการจัดการเรียนการสอนกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมปานกลางถึงเหมาะสมมากที่สุด
2. ความสอดคล้องระหว่างรูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพบริหารการศึกษากับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีความเหมาะสมมาก
3. ความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนการสอนเสริมมีความเหมาะสมปานกลางถึงเหมาะสมมาก

การประเมินผลการศึกษา

1. การวัดและการประเมินผลการศึกษาที่มีมาตรฐานชัดเจน มีความเหมาะสมปานกลางถึงเหมาะสมมากที่สุด
2. ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับการวัดและการประเมินผลมีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด
3. การวัดและการประเมินผลมุ่งส่งเสริมความสามารถในเชิงการบริหารการศึกษา

มีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด

การบริหารหลักสูตร

1. ความเหมาะสมระหว่างปัจจัยทางการบริหารและการดำเนินการ มีความเหมาะสมมาก
2. ความเหมาะสมของการนำหลักสูตรไปใช้ มีความเหมาะสมมาก
3. ความเหมาะสมของวัสดุอุปกรณ์ในการบริหารกับการปฏิบัติงานมีความเหมาะสมมาก
4. การวางแผนในการบริหารของแขนงวิชาบริหารการศึกษามีความเหมาะสมปานกลางถึงเหมาะสมมาก
5. การจัดองค์กรในการบริหารของแขนงวิชาบริหารการศึกษามีความเหมาะสมมาก
6. การประสานงานของแขนงวิชาบริหารการศึกษากับแขนงวิชาอื่น ๆ มีความเหมาะสมมาก
7. การจัดทำระบบข้อมูลของแขนงวิชาบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมปานกลางถึงเหมาะสมมาก

ด้านผลผลิต ประเมินคุณภาพของบัณฑิต ในด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย โดยส่วนรวม พบว่า

ด้านพุทธิพิสัย

1. ความรู้ความสามารถในวิชาการด้านการบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด
2. ความรู้ความสามารถในการจัดการบริหารการศึกษาในระดับโรงเรียนมีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด
3. ความรู้ความสามารถในการวางแผนด้านการบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมมาก
4. ความรู้ความสามารถในการเป็นผู้นำของสังคม มีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด

ด้านจิตพิสัย

1. ความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย มีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด
2. เจตคติที่ดีต่อวิชาชีพทางการบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด
3. การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด
4. คุณธรรมจริยธรรมในวิชาชีพทางการบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด

ด้านทักษะพิสัย

1. ความสามารถในการดำเนินการและการจัดการองค์กรหรือหน่วยงานมีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด
2. ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด
3. ความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์เพื่อพัฒนางานในหน้าที่มีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด
4. ความสามารถในการปรับตัวให้ทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมมีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านบริบท ประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยส่วนรวม พบว่า
 1. ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของแขนงวิชาบริหารการศึกษา พบว่าวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ของแขนงวิชาบริหารการศึกษามีความชัดเจนมากถึงชัดเจนมากที่สุด หรืออาจกล่าวได้ว่ามีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่าในการกำหนดวัตถุประสงค์

ของแขนงวิชาบริหารการศึกษานั้นได้ใช้หลักบูรณาการจากหลักเกณฑ์ หลักการ และหลักวิชา โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้นำผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้านบริหารการศึกษามาร่วมปรึกษาหารือและกำหนดเป็นวัตถุประสงค์ไปในแนวทางเดียวกัน ดังนั้นเมื่อผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้านบริหารการศึกษามาร่วมปรึกษาหารือย่อมจะรู้ว่า ในอดีตที่ผ่านมามีหลายสถาบันที่เปิดสอนสาขาวิชาเอกทางด้านบริหารการศึกษา แต่ขาดการบูรณาการ การบูรณาการจึงเป็นจุดเด่นของมหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมชาติที่จะกำหนดทิศทางหรือแนวทางของการจัดการศึกษาให้มีความเข้มแข็งและตรงประเด็นมากยิ่งขึ้นเพราะผู้เชี่ยวชาญย่อมจะรู้ว่าในอดีตมีจุดอ่อนหรือจุดแข็งอย่างไรบ้าง เมื่อได้นำมาบูรณาการจากผู้เชี่ยวชาญหลาย ๆ ท่าน จึงทำให้วัตถุประสงค์ของแขนงวิชาบริหารการศึกษานั้นมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2. ความเหมาะสมในการนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน พบว่ามีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ที่ศึกษาในแขนงวิชาบริหารการศึกษาคือผู้ที่ปฏิบัติงานในด้านการบริหารการศึกษายอยู่แล้ว เช่น ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ ศึกษานิเทศก์ ตลอดจนผู้มีหน้าที่และความรับผิดชอบหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับทางด้านบริหารการศึกษา เมื่อบุคคลมีความพร้อมไม่ว่าจะเป็นทั้งวุฒิภาวะ หรือการสนองความต้องการจริง ๆ ของผู้เข้ามาศึกษา จึงทำให้ผู้ที่เข้ามาศึกษาที่มีความพร้อมในการแสวงหาความรู้ ความจริงในแขนงวิชาบริหารการศึกษามากยิ่งขึ้น เมื่อผู้ศึกษาซึ่งได้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารการศึกษายอยู่แล้ว เมื่อได้รับความรู้จากการอ่านตำรา และได้ทราบถึงหลักเกณฑ์ หลักการ และหลักวิชาในการบริหารการศึกษาก็สามารถนำไปปฏิบัติกับงานประจำได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเมื่อทำงานไปผู้ศึกษาย่อมจะรู้ว่าทำงานไม่ถูกอย่างไรมีจุดอ่อนที่ต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไรก็สามารถศึกษาหาความรู้และแก้ไขสิ่งต่าง ๆ ที่ได้ปฏิบัติ อาจจะเรียกว่าเป็นการค้นพบความจริงจากตำราและนำไปสู่การปฏิบัติมากยิ่งขึ้น ดังนั้น จึงพบว่า ผู้ศึกษาสามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น ประเมินโครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาชุดวิชา วัสดุการศึกษา เอกสารต่าง ๆ และศูนย์บริการการศึกษา โดยส่วนรวมพบว่า

โครงสร้างของหลักสูตร

1. ความเหมาะสมของชุดวิชาที่เรียนตลอดหลักสูตร มีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ามหาวิทยาลัยใช้ระบบการเรียนการสอนทางไกล เพื่อถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์แก่นักศึกษา สาระของโครงสร้างของหลักสูตรจัดเป็นชุดวิชาที่บูรณาการ เนื้อหาสาระและประสบการณ์ต่าง ๆ ของวิชาที่มีความสัมพันธ์เข้าด้วยกัน ในรูปของชุดการเรียนการสอนเรียกว่า "ชุดวิชา" ซึ่งแต่ละชุดวิชามีความสมบูรณ์ในตัวเอง มีค่าไม่น้อยกว่าหกหน่วยกิตของหลักสูตรระดับอุดมศึกษา แต่ละชุดวิชาแบ่งออกเป็น 15 หน่วย แต่ละหน่วยใช้เวลาศึกษา สัปดาห์ละ 12 ชั่วโมง ในแต่ละภาคการศึกษา นักศึกษาจะต้องลงทะเบียนอย่างน้อย 1 ชุดวิชาแต่ไม่เกิน 3 ชุดวิชาจนกว่าจะครบจำนวนชุดวิชาตามหลักสูตรในสาขาวิชาที่ศึกษา ทั้งนี้ ภายในระยะเวลาไม่เกินสามเท่าของระยะเวลาการศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร อาจจะมีข้อสังเกตหนึ่งว่าการจัดชุดวิชาที่กำหนดให้นักศึกษาเรียนตลอดหลักสูตรนั้นได้ผ่านการปรึกษาหารือจากคณะผู้เชี่ยวชาญที่มาร่วมพิจารณากำหนดหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์และบูรณาการมากยิ่งขึ้น ซึ่งการทำงานเป็นคณะหรือเป็นทีมนี้จะทำให้มีจุดบกพร่องน้อยกว่าการทำงานเพียงคนเดียวหรือสองคน จึงนับได้ว่าชุดวิชาที่เรียนตลอดหลักสูตรของแขนงวิชาการบริหารการศึกษานั้นมีความเหมาะสมมาก

2. ความเหมาะสมของชุดวิชาเฉพาะและชุดวิชาเลือกมีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการประจำแขนงวิชาการบริหารการศึกษาได้ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญทางด้านบริหารการศึกษาและได้เทียบสัดส่วนตามเกณฑ์การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาของทบวงมหาวิทยาลัยแล้วเห็นว่าน้ำหนักหรือความเหมาะสมระหว่างชุดวิชาเฉพาะและชุดวิชาเลือกนั้นเหมาะสมแล้วจึงได้จัดออกเป็นชุดวิชาต่าง ๆ ตามโครงสร้างของหลักสูตรในแขนงวิชาการบริหารการศึกษา

3. ความเหมาะสมของสัดส่วนชุดวิชาในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของแขนงวิชาการบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะคณะกรรมการประจำแขนงวิชาการบริหารการศึกษาได้ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญทางด้านบริหารการศึกษาได้พิจารณาอย่างถี่ถ้วนแล้วเห็นว่าการจัดเนื้อหาวิชาภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของแขนงวิชาการบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมมากแล้วจึงได้จัดไว้ใน

โครงสร้างของหลักสูตรที่กำหนดไว้ในโครงสร้างของหลักสูตรที่กำหนดให้ผู้ศึกษาได้ศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เนื้อหาชุดวิชา

1. ความสอดคล้องของเนื้อหาชุดวิชากับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมปานกลางถึงเหมาะสมมากที่สุด ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากการกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรนั้นเปลี่ยนแปลงไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมซึ่งตามปกติแล้ว เนื้อหาวิชาต่าง ๆ จะต้องมีการปรับปรุงให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้อาจจะสืบเนื่องมาจากการปรับปรุงชุดวิชาที่มีการเรียนการสอนของแขนงวิชาบริหารการศึกษามีมาก บางครั้งข้อมูลต่าง ๆ ไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่จะให้ผู้ศึกษานำไปประยุกต์เพื่อพัฒนางานในหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบได้ทันเหตุการณ์ ดังนั้น คณะกรรมการปรับปรุงชุดวิชาจึงควรมีการปรับปรุงเนื้อหาชุดวิชาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และการเปลี่ยนแปลงของสังคมอยู่ตลอดเวลาจึงจะมีความทันสมัยและเป็นปัจจุบันมากยิ่งขึ้น
2. ความทันสมัยของเนื้อหาชุดวิชาของภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของแขนงวิชาบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมปานกลางถึงเหมาะสมมาก ทั้งนี้จะเป็นเพราะคณะกรรมการปรับปรุงเนื้อหาชุดวิชา ปรับปรุงไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไป ดังนั้น คณะกรรมการปรับปรุงชุดวิชา จึงควรพิจารณาและปรับปรุงเนื้อหาชุดวิชาของภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้มีความทันสมัยและเป็นปัจจุบันอยู่ตลอดเวลา
3. ความสอดคล้องของเนื้อหาชุดวิชากับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน มีความเหมาะสมมาก ทั้งนี้จะเป็นเพราะผู้ศึกษาส่วนใหญ่มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านบริหารการศึกษา เมื่อมาศึกษาในสาขาวิชาที่ตนเองต้องการและถนัดตามความต้องการของผู้ศึกษามากยิ่งขึ้น และผู้ศึกษาจึงได้ประโยชน์โดยตรงจากการศึกษาและสามารถนำไปปฏิบัติได้กับงานที่ปฏิบัติอยู่
4. ความสมดุลของเนื้อหาชุดวิชากับเวลาที่กำหนดให้เรียนมีความเหมาะสมมาก ทั้งนี้ อาจจะเนื่องมาจากเนื้อหาชุดวิชาที่มีความเป็นบูรณาการสูงและผู้ศึกษาสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง

ไม่เลือกเวลาและสถานที่เมื่อนักศึกษามีความต้องการและสนใจศึกษาจากตำราก็สามารถศึกษาได้ทันที และโดยเฉพาะผู้ศึกษาส่วนใหญ่มีงานประจำอยู่แล้วจึงสะดวกในการศึกษาตลอดเวลาหนึ่งภาคการศึกษา 16 สัปดาห์ ต่อหนึ่งภาคเรียนจึงมีความเหมาะสมมาก

5. ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาในชุดวิชาต่าง ๆ ของแขนงวิชาบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมปานกลางถึงเหมาะสมมากที่สุด ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าในการตอบข้อคำถามมาขอ ผู้ตอบไม่ได้ศึกษาในวิชานั้น ๆ โดยตรงเพราะเป็นชุดวิชาที่เปิดโอกาสให้เลือกศึกษาได้อย่างมากมาย ความคิดเห็นที่ไม่ได้ศึกษาจึงอาจจะให้ความสำคัญน้อยแต่แท้ที่จริงแล้วจากผลส่วนใหญ่ของผู้ที่ได้ศึกษาในชุดวิชาที่ตนเองศึกษาจะมีค่าเฉลี่ย ในระดับค่อนข้างสูง ดังนั้น ในประเด็นดังกล่าวจึงถือว่าเป็นปกติที่ผู้ไม่ได้ศึกษาไม่อาจให้ความเห็นได้อย่างแจ่มชัด จึงควรวิเคราะห์ในรายชุดวิชาต่อไป

วัสดุการศึกษา เอกสารต่าง ๆ และศูนย์บริการการศึกษา

1. ความเหมาะสมของสื่อสิ่งพิมพ์ มีความเหมาะสมมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะสื่อสิ่งพิมพ์ของแขนงวิชาบริหารการศึกษานั้นพัฒนาขึ้นจากหลักสูตรแบบบูรณาการโดยเสนอเนื้อหาสาระในรูปของเอกสารการสอน หนังสือชุดแบบฝึกปฏิบัติและเอกสารประกอบการศึกษาค้นคว้าที่จะช่วยให้ นักศึกษาสามารถเรียนได้ด้วยตนเองอย่างมีคุณภาพ

2. ความเหมาะสมของสื่อวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ สื่อเทปเสียงมีความเหมาะสมมาก ทั้งนี้เพราะสื่อดังกล่าวเป็นสื่อเสริมให้นักศึกษามีความรู้และประสบการณ์กว้างขวางมากยิ่งขึ้น สื่อโสตทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ จึงมีความสัมพันธ์กับสื่ออื่นอย่างใกล้ชิดที่สามารถส่งเสริมให้ผู้ศึกษาได้ศึกษา ประกอบกับเอกสารสิ่งพิมพ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ประสิทธิภาพของการใช้สื่อประสมมีความเหมาะสมมาก ทั้งนี้เป็นไปตามหลักสูตร การของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช ที่ใช้ระบบการสอนทางไกลซึ่งเป็นระบบการสอนที่ผู้สอน และผู้เรียนอยู่ไกลกัน ใช้วิธีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระโดยผ่านสื่อประสมประเภทสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ สื่อโสตทัศน์ และวิธีการอย่างอื่นที่เอื้อต่อการให้ผู้เรียนที่อยู่ต่างที่กัน สามารถศึกษาหาความรู้ได้ในเวลาเดียวกันหรือต่างเวลากัน ด้วยมาตรฐานที่เท่าเทียมกันกับ

มหาวิทยาลัยทั่วไป

4. การให้บริการของศูนย์บริการการศึกษา มีความเหมาะสมปานกลางถึงเหมาะสมมากที่สุด ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะในปัจจุบันการให้บริการของศูนย์บริการการศึกษานั้นมีบุคลากรในการให้บริการที่จำกัดตลอดจนการเสนอรายงานให้กับมหาวิทยาลัยนั้นมีไม่มาก ในการที่จะหาหนังสือทางด้านบริหารการศึกษาที่ทันสมัยไว้บริการที่ศูนย์บริการการศึกษาและมุม มสธ. ต่าง ๆ และนอกจากนั้นหนังสือทางด้านบริหารการศึกษายังมีน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน ดังนั้นมหาวิทยาลัยจึงควรมีหนังสือทางด้านบริหารการศึกษาให้มีปริมาณมากพอกับความต้องการของผู้ศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ตลอดจนจัดบุคลากรไว้บริการนักศึกษาอย่างพอเพียงและให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ

5. การให้บริการปรึกษาและการแนะแนวของศูนย์บริการการศึกษามีความเหมาะสมปานกลาง ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะที่ศูนย์บริการการศึกษาต่าง ๆ ขาดบุคลากรที่มีความรู้จริง ๆ ในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชไปประจำอยู่ที่ศูนย์บริการการศึกษา การให้ข้อมูลข่าวสารหรือการตัดสินใจของบุคลากรที่ประจำอยู่ที่ศูนย์บริการการศึกษาในขณะนี้ส่วนใหญ่จะเป็นบุคลากรประจำท้องถิ่น ซึ่งไม่ใช่บุคลากรของมหาวิทยาลัยโดยตรงการให้บริการปรึกษาและการแนะแนวที่ศูนย์บริการการศึกษา จึงไม่บรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควร

6. การประชาสัมพันธ์และการบริการสนเทศของศูนย์บริการการศึกษามีความเหมาะสมปานกลาง ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากศูนย์บริการการศึกษาขาดบุคลากรที่ไปจากมหาวิทยาลัยโดยตรง การประชาสัมพันธ์ขาดการติดต่อหรือไม่ทราบข้อมูลข่าวสารที่แท้จริงจากมหาวิทยาลัย การประชาสัมพันธ์ และการให้บริการจึงมีน้อยไม่มากเท่าที่ควร ดังนั้นหากจะให้มีประสิทธิภาพแล้วควรมีบุคลากรของมหาวิทยาลัยไปประจำศูนย์บริการศึกษาอย่างน้อยแห่งละหนึ่งคน การประชาสัมพันธ์และการให้บริการสนเทศของศูนย์บริการการศึกษาก็จะมีประสิทธิภาพและได้ประโยชน์ต่อผู้ศึกษามากยิ่งขึ้น

3. ด้านกระบวนการ ประเมินกระบวนการเรียนการสอน การประเมินผลการศึกษาและการบริหารหลักสูตร โดยส่วนรวมพบว่า

กระบวนการเรียนการสอน

1. ความสอดคล้องของการจัดการเรียนการสอนกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมปานกลางถึงเหมาะสมมากที่สุด ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะในปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ผู้ศึกษาอยู่ต่างถิ่นต่างที่บางแห่งอาจจะได้ข้อมูลข่าวสารที่อาจซ้ำกว่าปกติ จึงอาจเป็นอุปสรรคกับผู้ศึกษาตลอดจนวิทยาการต่าง ๆ ได้เปลี่ยนแปลงไปทำให้วิชาการในเนื้อหาชุดวิชาบางประเด็นไม่สามารถพัฒนางานในหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบได้ ดังนั้น จึงควรปรับปรุงให้สอดคล้องและทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ความสอดคล้องระหว่างรูปแบบการจัดการประสบการณ์วิชาชีพบริหารการศึกษา กับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีความเหมาะสมมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะการจัดเสริมประสบการณ์วิชาชีพให้กับผู้ศึกษาก่อนสำเร็จเป็นบัณฑิตนั้นได้ มีความรู้ ทักษะและทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพของตน ตลอดจนการได้พบปะคณะอาจารย์ของมหาวิทยาลัย อาคารสถานที่ตลอดจนผู้ศึกษาในสาขาวิชาเดียวกัน จึงทำให้เกิดจิตสำนึกว่าตนเองมีศักยภาพเท่าเทียมกับสถาบันการศึกษาอื่น ๆ จึงทำให้เป็นบัณฑิตที่มีความสมบูรณ์ ทั้งทางร่างกายและอารมณ์ สังคมและสติปัญญา ตลอดจนความพร้อมในทุกด้านของบัณฑิตที่จะต้องทำหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสังคมได้ดีมากยิ่งขึ้น
3. ความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนการสอนเสริมมีความเหมาะสมปานกลางถึงเหมาะสมมาก ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากการจัดการสอนเสริมที่กระทำในปัจจุบันได้ขอความร่วมมือจากบุคลากรภายนอกที่มีคุณวุฒิในระดับปริญญาโทขึ้นไป หรือผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความเหมาะสมเป็นผู้สอนเสริมตามศูนย์บริการการศึกษาต่าง ๆ ซึ่งแท้ที่จริงแล้วอาจจะไม่เข้าใจในโครงสร้างวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของมหาวิทยาลัยจึงอาจทำให้การสอนเสริมมีข้อจำกัดและอุปสรรค นอกจากนั้น อาจารย์สอนเสริมอาจจะไม่มีเวลาในการเตรียมการเรียนการสอนที่ดีพอ ตลอดจนการใช้สื่อการเรียนการสอนเสริมนั้น บุคลากรภายนอกมหาวิทยาลัยไม่ค่อยจะใช้สื่อในการเรียนการสอน การสอนในปัจจุบันมักจะใช้การบรรยาย ซึ่งควรจะเปลี่ยนให้มีการใช้สื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมากยิ่งขึ้น การเรียนก็จะทำให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนั้น การดำเนินการจัดการเรียนการสอนเสริมอาจจะกระทำได้ไม่ครบทุกชั้นตอน

ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากขีดจำกัดของผู้สอนเอง สภาพแวดล้อม ผู้มารับการสอนเสริม ตลอดจนศูนย์บริการการศึกษาที่ให้บริการสอนเสริมไม่อำนวยความสะดวกที่ควรจึงทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควร

การประเมินผลการศึกษา

1. การวัดและการประเมินผลการศึกษาที่มีมาตรฐานชัดเจน มีความเหมาะสมปานกลาง ถึงเหมาะสมมากที่สุด ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจาก ผู้เรียนมีโอกาสได้ประเมินการสอนเสริมของ อาจารย์ แต่อาจจะไม่มีความกล้ามากพอ หรือขีดจำกัดในเรื่องของการประเมินไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินการสอนเสริมในทุกด้าน จึงอาจจะเป็นจุดบกพร่องของแบบประเมินตลอดจน การประเมินผลการสอนเสริมอาจจะไม่มีประสิทธิภาพมากพอ ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากมาตรฐาน การสอนของอาจารย์สอนเสริมแต่ละคนแตกต่างกัน อาจจะรวมถึงวิทยุ ภูมิ ทัศนคติ ประสบการณ์ และ ความเชี่ยวชาญ ที่แตกต่างกันในแต่ละศูนย์ที่ให้บริการการศึกษาจึงแตกต่างกันมาก ดังนั้นในการ ประเมินผลจึงไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

2. ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับการวัดและการประเมินผล มีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากในมหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมนูญที่มีคณะกรรมการทางด้านการวัดและการประเมินผล ในการตรวจสอบเนื้อหาสาระว่ามีความ เป็นปรนัยหรือไม่ นอกจากนั้น ในการวัดและประเมินผลคณะกรรมการวัดผลต้องตรวจสอบข้อ คำถามว่ามีความเป็นปรนัยและอรรถนัยมากน้อยเพียงใด เมื่อผ่านการทดสอบของนักวัดผลแล้วจึงจะนำ ไปใช้สอบจริง ดังนั้น จึงทำให้การวัดและการประเมินผลเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและมี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. การวัดและการประเมินผลมุ่งส่งเสริมความสามารถในเชิงการบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด ดังได้กล่าวแล้วข้างต้นว่าในการวัดและการประเมินผล จะต้องผ่านคณะกรรมการวัดผลเสียก่อน เมื่อเป็นเช่นนี้การวัดและการประเมินผลของแขนงวิชา บริหารการศึกษาจึงต้องมีการมุ่งส่งเสริมให้ผู้ศึกษาในแขนงวิชาบริหารการศึกษามีความสามารถ ในเชิงการบริหารการศึกษามากยิ่งขึ้น

การบริหารหลักสูตร

1. ความเหมาะสมระหว่างปัจจัยทางการบริหารและการดำเนินการมีความเหมาะสมมาก ทั้งนี้เนื่องจากมหาวิทยาลัยได้รับความร่วมมือจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และหน่วยงานราชการอื่น ๆ เช่น กรมไปรษณีย์โทรเลข การสื่อสารแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่ให้ความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยจึงทำให้มหาวิทยาลัยมีปัจจัยและมีความพร้อมสูงมากในการบริหารและการดำเนินการ
2. ความเหมาะสมของการนำหลักสูตรไปใช้มีความเหมาะสมมาก ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้นว่ามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับความร่วมมือจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านมากในการทำงานเป็นคณะทำงานในแต่ละสาขาวิชาจึงทำให้ความเป็นบูรณาการสูง ตลอดจนผู้ศึกษาในแขนงวิชาบริหารการศึกษาก็มีหน้าที่และความรับผิดชอบส่วนใหญ่อยู่งานทางด้านบริหารการศึกษา ดังนั้นการนำหลักสูตรไปใช้จึงมีความเหมาะสมมาก และเกิดประโยชน์กับผู้ศึกษาเป็นอย่างมาก
3. ความเหมาะสมของวัสดุอุปกรณ์ในการบริหารกับการปฏิบัติงานมีความเหมาะสมมาก ทั้งนี้เนื่องจากเครื่องมือและอุปกรณ์ ตลอดจนเทคโนโลยีที่ทันสมัยของมหาวิทยาลัยที่ใช้อำนวยความสะดวกให้การปฏิบัติงานของแขนงวิชาบริหารการศึกษาเป็นไปได้อย่างเรียบร้อยและราบรื่นไม่มีอุปสรรคและปัญหาในการปฏิบัติงาน
4. การวางแผนในการบริหารของแขนงวิชาบริหารการศึกษามีความเหมาะสมปานกลางถึงเหมาะสมมาก ทั้งนี้เนื่องจากในการทำงานเป็นทีมหรือเป็นคณะของแขนงวิชาบริหารการศึกษานั้นจะต้องมีการประสานคนประสานแผนและการประสานงานเพื่อให้การวางแผนนั้นเป็นไปตามแผนที่วางไว้แต่เนื่องจากขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญภายนอกนั้น อาจจะประสบอุปสรรคและปัญหาในบางจุดจึงทำให้การวางแผนการบริหารของแขนงวิชาบริหารการศึกษานั้นไม่ราบรื่นเท่าที่ควร ดังนั้นหากการดำเนินการเป็นไปตามแผนและขั้นตอนของมหาวิทยาลัยแล้วอาจทำให้การวางแผนต่าง ๆ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
5. การจัดองค์กรในการบริหารของแขนงวิชาบริหารการศึกษามีความเหมาะสมมาก

ตั้งได้กล่าวแล้วข้างต้นว่าแขนงวิชาการบริหารการศึกษานั้นเป็นแขนงวิชาที่มีผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านการบริหารมาาก ดังนั้นการจัดองค์กรในการบริหารของแขนงวิชาการบริหารการศึกษาก็เป็นเรื่องที่ไม่ยุ่งยากและไม่ค่อยมีอุปสรรคในแขนงวิชาการบริหารการศึกษา

6. การประสานงานของแขนงวิชาการบริหารการศึกษากับแขนงวิชาอื่น ๆ มีความเหมาะสมมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชนั้นได้มีการประสานงาน ประสานใจและประสานความคิด ในการระดมเงินสมทบจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านการบริหารการศึกษาก็จะทำให้การประสานงานของแขนงวิชาการบริหารการศึกษากับแขนงวิชาอื่น ๆ ไม่มีอุปสรรคและปัญหาแต่อย่างใด

7. การจัดทำระบบข้อมูลของแขนงวิชาการบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมปานกลางถึงเหมาะสมมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าคณะกรรมการบริหารของแขนงวิชาการบริหารการศึกษามีภารกิจและความรับผิดชอบในการให้บริการทางวิชาการและนักศึกษาเป็นจำนวนมาก ตลอดจนการประสานงานกับคณะบุคคลภายนอกมีมากเกินความรับผิดชอบ เวลาในการจัดทำระบบข้อมูล ในบางจุดอาจจะไม่ครอบคลุมหรือไม่ก็อาจจะมีเวลาเท่าที่ควรจึงทำให้มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่า การเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบริหารนั้นขาดข้อมูลในการดำเนินงาน เพียงแต่บางประเด็นอาจจะมองข้ามไปบ้างจึงทำให้เป็นจุดอ่อนในการจัดทำระบบข้อมูลได้บ้างในบางประเด็น

4. ด้านผลผลิต ประเมินคุณภาพของบัณฑิต ในด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย โดยส่วนรวมพบว่า

ด้านพุทธิพิสัย

1. ความรู้ความสามารถในวิชาการด้านการบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากบัณฑิตของมหาวิทยาลัยเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสาขาวิชาทางด้านการบริหารการศึกษามากอยู่แล้ว เมื่อได้ศึกษาจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อประสมอื่น ๆ จึงทำให้มีความรู้ความสามารถในวิชาการด้านการบริหารการศึกษามากยิ่งขึ้น

2. ความรู้ความสามารถในการจัดการบริหารการศึกษาในระดับโรงเรียนมีความ

เหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก บัณฑิตของมหาวิทยาลัยเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสาขาวิชาทางด้านการบริหารการศึกษาโดยเฉพาะเป็นครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ตลอดจนผู้อำนวยการในระดับโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้ได้นำความรู้จากทฤษฎีที่ได้ศึกษาในเอกสาร สิ่งพิมพ์นำไปสู่การปฏิบัติได้จริงจึงนับได้ว่าบัณฑิตมีทั้งความรู้ความสามารถจากทฤษฎีและนำไปสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียนได้เป็นอย่างดี

3. ความรู้ความสามารถในการวางแผนด้านการบริหารการศึกษามีความเหมาะสมมาก ดังได้กล่าวแล้วข้างต้นว่าบัณฑิตส่วนใหญ่จะมีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา ดังนั้นในการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพจึงต้องมีการวางแผนในการบริหารการศึกษา เพื่อให้การบริหารนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ได้ด้วยความสะดวก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะผู้ศึกษาได้รับประสบการณ์ตรงในศาสตร์เชิงการบริหารมากจึงทำให้บัณฑิตมีความรู้ความสามารถในการวางแผนด้านการบริหารการศึกษามากยิ่งขึ้น

4. ความรู้ความสามารถในการเป็นผู้นำของสังคม มีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากบัณฑิตของมหาวิทยาลัยนั้นส่วนใหญ่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาโดยเฉพาะเป็น ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ตลอดจนผู้อำนวยการสถานศึกษา ซึ่งจะต้องมีการปะทะสังสรรค์กับบุคคลในสังคมและชุมชนมาก จึงเป็นการเปิดโอกาสให้ได้แสดงความรู้ความสามารถในการเป็นผู้นำของสังคมมากและในการเป็นผู้นำของสังคมนั้นก็จะต้องมีการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลาจึงจะทำให้การเป็นผู้นำของสังคมนั้นมีศักยภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งบัณฑิตของมหาวิทยาลัยมีความรู้ความสามารถในการเป็นผู้นำของสังคมได้อย่างเหมาะสมและสามารถจะเป็นผู้นำที่ดีของสังคมได้เป็นอย่างดีในอนาคต

ด้านจิตพิสัย

1. ความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย มีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด บัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชนั้นโดยส่วนใหญ่แล้วจะมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายดีมากทั้งนี้เนื่องจากบัณฑิตส่วนใหญ่มีวุฒิภาวะมีหน้าที่ความรับผิดชอบ และมีความพร้อมทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ก่อนเข้าศึกษาและสำเร็จการศึกษา โดยเฉพาะระบบการ

ศึกษาของมหาวิทยาลัย ผู้ศึกษาจะต้องศึกษาด้วยตนเอง หากปราศจากความรับผิดชอบและเอาใจใส่ แล้วก็ไม่ว่าจะสำเร็จการศึกษาได้ ดังนั้นการฝึกตนตั้งแต่ในขณะเรียน ย่อมส่งผลให้มีความสำนึกและรับผิดชอบต่อในงานที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดีจึงส่งผลให้บัณฑิตมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2. เจตคติที่ดีต่อวิชาชีพทางการศึกษา มีความเหมาะสมมากถึงมากที่สุด ในเรื่อง การวัดเจตคตินั้นเป็นเรื่องค่อนข้างยาก แต่โดยภาพรวมแล้วอาจสรุปได้ว่า ผู้สำเร็จเป็นบัณฑิตส่วนใหญ่ มีความเกี่ยวข้องในสาขาวิชาชีพทางค่านิยมวิชาชีพทางการศึกษาเป็นอย่างมาก หากไม่มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพทางการศึกษาแล้ว คงไม่เข้ามาศึกษาจนสำเร็จเป็นบัณฑิต ดังนั้นโดยรวมแล้ว บัณฑิตที่เข้ามาศึกษาจนกระทั่งสำเร็จนั้นอาจเรียกได้ว่าเป็นนักศึกษาด้วยใจรักเพราะมีเจตนาที่ตั้งแต่แรกจนสำเร็จ เมื่อมีเจตนาดีผลที่ได้รับก็จะทำให้วิชาชีพของตนนั้นมีค่ามีราคาและมีความหมายต่อวิชาชีพมากยิ่งขึ้น

3. การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช แขนงวิชาชีพทางการศึกษานั้นเป็นผู้รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นยอมรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์เพื่อปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น ในการอยู่ร่วมกันของสังคมนั้นหากบุคคลใดเป็นผู้ถือดีอาจจะทำให้การดำรงชีวิตในสังคมลำบาก แต่หากการอยู่ร่วมกันนั้นได้มีการฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและนำมาปรับปรุงตนเองนั้นย่อมจะได้เปรียบกว่าบุคคลอื่น ดังนั้น บัณฑิตที่ดีจึงจะได้ชื่อว่าเป็นผู้รู้มากฟังมาก และเมื่อฟังแล้วก็นำมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงตนเองให้ดียิ่งขึ้น

4. คุณธรรมจริยธรรมในวิชาชีพทางการศึกษา มีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพมาก ในเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมนั้นเป็นจิตสำนึกและความรับผิดชอบ ซึ่งบัณฑิตแต่ละคนนั้นได้รับการสั่งสมคุณธรรมมาแตกต่างกัน หากมีมากก็จะทำให้อยู่ในสังคมร่วมกันได้อย่างเป็นสุข แต่ถ้ามีน้อยก็จะทำให้สังคมเดือดร้อนเกิดการเอารัดเอาเปรียบเมื่อเป็นเช่นนี้ จึงอาจสรุปได้ว่าบัณฑิตของมหาวิทยาลัยแห่งนี้มีคุณภาพมาก

ด้านทักษะพิสัย

1. ความสามารถในการดำเนินการและการจัดการองค์กรหรือหน่วยงานมีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช แขนงวิชาบริหารการศึกษานั้นมีความรู้ความสามารถในการดำเนินการและการจัดการองค์กรหรือหน่วยงานของตนเองมาก ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากบัณฑิตได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสาขาวิชาทางการบริหาร การศึกษามาตั้งแต่ก่อนเข้าศึกษาและส่วนใหญ่มักจะเป็น ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับทางการบริหารการศึกษา ดังนั้น เมื่อได้รับความรู้ในเชิงทฤษฎีมากมายพอและเป็นงานที่ได้รับมอบหมายอยู่เป็นประจำย่อมทำให้เกิดความมั่นใจในการทำงานมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้งานมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถจัดและดำเนินงานในหน่วยงานของตนให้มีระบบระเบียบ ง่ายต่อการบริหารให้มากยิ่งขึ้น

2. ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมมาก แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตนั้นย่อมมีการฝึกฝน กิจการงานใดก็ตามหากได้มีการฝึกปฏิบัติอยู่เป็นประจำย่อมจะทำให้เกิดทักษะและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว เรียบร้อย และราบรื่นด้วย แต่เมื่อใดก็ตามหากมีความรู้มากมายแต่ไม่ได้ลองฝึกลองปฏิบัติ อาจจะทำให้การปฏิบัติงานนั้นพบกับอุปสรรคและปัญหา หรือบางครั้งก็ไม้อาจจะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่าบัณฑิตของมหาวิทยาลัยแห่งนี้มีทั้งศาสตร์และศิลป์ เป็นของคู่กันอย่างมาก ซึ่งจะส่งผลให้หน่วยงานหรือองค์กรมีประสิทธิภาพในการดำเนินกิจการต่าง ๆ ได้มากยิ่งขึ้น

3. ความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์เพื่อพัฒนางานในหน้าที่มีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า บัณฑิตของมหาวิทยาลัยแห่งนี้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะและทัศนคติต่อวิชาชีพที่ดีมากจนสามารถนำวิทยาการต่าง ๆ มาผสมผสานก่อให้เกิดสหวิทยาการในการนำความรู้ไปประยุกต์เพื่อพัฒนางานในหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตราบใดก็ตามหากวิทยาการที่ได้รับมาไม่รู้จักรักการนำไปประยุกต์ใช้ ผลที่ได้รับอาจจะไม่คุ้มกับการลงทุนหรือไม่เกิดประโยชน์มากพอ แต่เมื่อใดก็ตาม หากวิทยาการต่าง ๆ ได้ถูกนำมาใช้ให้เหมาะสมกับตนเองกับหน่วยงานของตน กับสังคมแล้วก็เชื่อได้ว่าบุคคลนั้น หน่วยงานนั้นจะเจริญก้าวหน้าและมีความมั่นคง

ยิ่ง ๆ ขึ้นไป ดังนั้น จึงอาจสรุปได้ว่าบัณฑิตของมหาวิทยาลัยแห่งนี้เป็นผู้รู้จักนำความรู้ต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนางานได้เป็นอย่างดี

4. ความสามารถในการปรับตัวให้ทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมมีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช แขนงวิชา บริหารการศึกษานั้นรู้จักการบูรณาการทางวิชาการและวิชาชีพ เพื่อให้ตนเองได้อยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข หากบัณฑิตไม่สามารถปรับตัวให้ทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมแล้ว ก็อาจจะทำให้การดำเนินชีวิตเป็นไปด้วย ความลำบากเพราะวิทยาการและเทคโนโลยีในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จากข้อมูลดังกล่าวอาจสรุปได้ว่าบัณฑิตมีความสามารถปรับตัวให้ทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้เป็นอย่างดี ซึ่งเมื่อเทียบกับคุณสมบัติที่เป็นจริงแล้ว ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตมีความต้องการคุณลักษณะดังกล่าวมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย สามารถสรุปข้อเสนอแนะเพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรได้ดังนี้

1. ด้านบริบท

1.1 จากการวิจัยพบว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต แขนงวิชา บริหารการศึกษามีความชัดเจนดีมากตลอดจนมีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติงานในวิชาชีพได้เป็นอย่างดี แต่อย่างไรก็ตามในการกำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนนั้น จะต้องมีการปรับเปลี่ยนและให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไป เพราะในระบบการศึกษาทางไกลนั้นจะต้องใช้สื่อประสม เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุโทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง หรือสื่ออื่น ๆ ที่ผู้ศึกษาสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมาเข้าชั้นเรียนตามปกติ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าสภาวะแวดล้อมของหลักสูตรของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชได้เปลี่ยนแปลงไปตามความเจริญก้าวหน้าและวิทยาการของสังคม สื่อสารศึกษาที่จะเอื้ออำนวยต่อการไม่เข้าชั้นเรียนนั้นจำเป็นต้องนำมาพิจารณาในฐานะบริบท เพื่อการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้นในอนาคต

1.2 ควรมีการวิจัยในด้านบริบท นอกเหนือจากวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เช่น สภาพแวดล้อมของหลักสูตร ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ เพื่อสนองต่อปรัชญาของการศึกษาในระบบการเรียนการสอนทางไกล ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติมากยิ่งขึ้นไป

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น

2.1 จากการวิจัยพบว่าโครงสร้างของวิชาเลือกไม่สอดคล้องกับวิชาเฉพาะเท่าที่ควร ดังนั้นจึงควรจะมีการพัฒนาให้สอดคล้องและสนับสนุนโครงสร้างของวิชาเฉพาะ วิชาชีพ และวิชาเลือกให้สอดคล้องกัน

2.2 ด้านเนื้อหาวิชา ถึงแม้ว่าผลการวิจัยจะพบว่ามีความเหมาะสม แต่เมื่อพิจารณาในเรื่องปัจจัยของการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ใช้สื่อสิ่งพิมพ์ เป็นสื่อหลัก และสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ศึกษาอยู่ในขณะนี้ได้ผลัดมาเป็นเวลานาน บางชุดวิชาที่เกินกว่า 5 ปี ดังนั้น จึงควรปรับปรุงหลักสูตร เนื้อหาชุดวิชา ตลอดจนข้อมูลทางการศึกษาให้เป็นปัจจุบัน และสอดคล้องกับความต้องการของสังคมอยู่เสมอ

2.3 ควรมีการวิจัย เพื่อประเมินปัจจัยอื่น ๆ เช่นสื่อสิ่งพิมพ์(สื่อหลัก) สื่อเสริม และสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อวิทยุโทรทัศน์ เทปเสียง และอื่น ๆ ซึ่งมีอิทธิพลมาจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมตามกาลเวลา

2.4 ควรมีการวิจัย ด้านเนื้อหาของหลักสูตรอันมีผลกระทบมาจากความเปลี่ยนแปลงของสังคม เพื่อการพัฒนาเนื้อหาวิชาให้เป็นปัจจุบันและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม

3. ด้านกระบวนการ

3.1 จากการวิจัยพบว่าวิธีการประเมินผลการศึกษาเหมาะสมและดีมากทั้งนี้เนื่องมาจากโครงสร้างของหลักสูตรได้บูรณาการจากวิชาเป็นชุดวิชา ทำให้จำนวนคาบการสอบของแต่ละชุดวิชา ตลอดจนหลักสูตรน้อยกว่าการสอบเป็นรายวิชาในระบบปกติ ดังนั้น หลักสูตรการเรียนการสอนในระบบปกติที่มีปัญหาในเรื่องการจัดสอบกับนักศึกษาจำนวนมาก อาจจะนำวิธีการบูรณาการวิชาเป็นชุดวิชาเพื่อแก้ปัญหา การวัดและประเมินผลการศึกษา

3.2 จากการวิจัยพบว่าวิธีการบูรณาการวิชาเป็นชุดวิชา ทำให้มีความสะดวกทั้งผู้เรียนและผู้สอนรวมถึงการบริหารหลักสูตร ดังนั้นหลักสูตรมหาวิทยาลัยปกติ อาจจะมีการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรให้มีลักษณะ เป็นการบูรณาการวิชาคล้ายกับหลักสูตร มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมศาสตร์ในรูปแบบอื่น

3.3 ควรมีการวิจัยวิธีการเรียนด้วยตนเองในระบบการเรียนการสอนทางไกล เพื่อพัฒนาการดำเนินการเรียนการสอนทั้งมหาวิทยาลัยเปิดและมหาวิทยาลัยปกติ

3.4 ควรมีการวิจัยกระบวนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการบริหารหลักสูตรทั้งในระบบการเรียนการสอนในระบบเปิดและระบบปกติ

3.5 ควรมีการวิจัยผลดีผลกระทบบของกระบวนการเรียนการสอนที่ผู้เรียนซึ่งใช้ความรู้ในการเรียนไปพร้อมกับการประกอบอาชีพในขณะศึกษาว่ามีความแตกต่างกับการเรียนเพียงอย่างเดียวในระบบปกติอย่างไร

4. ด้านผลผลิต

4.1 จากผลการวิจัยพบว่านักศึกษา มีความพอใจในคุณภาพของการศึกษาในระหว่างที่เรียน แต่พอสำเร็จการศึกษาแล้วเห็นว่าความรู้ที่เรียนนั้น อาจจะล้าสมัยหรือไม่ทันต่อเหตุการณ์ ดังนั้น จึงควรมีการจัดการศึกษาต่อเนื่องในระดับบัณฑิตศึกษา ให้กับนักศึกษาหลักสูตรมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมศาสตร์

4.2 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการประเมินผลการศึกษาของผู้เรียน ทางด้านจิตพิสัย และทักษะพิสัย นอกเหนือจากการประเมินในด้านพุทธิพิสัย

บรรณานุกรม

- กาญจนา คุณานุรักษ์. หลักสูตรและการพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 3. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2527.
- เจียรนัย ศิริสวัสดิ์. การประเมินหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526. อัดสำเนา.
- ชมพูนุช กุญชร ณ อยุธยา. เอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- โชติ เพชรขึ้น. เทคนิคการประเมินหลักสูตร. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.
- ทิตนา แหมมณี. "แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการประเมินหลักสูตร," ใน เอกสารประกอบการประชุมสัมมนา เรื่องแนวการประเมินและพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา. 15 - 16 กันยายน 2526 ณ ทบวงมหาวิทยาลัย หน้า 51 - 71 กองวิชาการ ทบวงมหาวิทยาลัย, 2526.
- ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล. การพัฒนาหลักสูตรสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527.
- _____ . การพัฒนาหลักสูตรจากแนวคิดสู่การปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2529.
- ประคินันท์ อุปรมย์. การศึกษาเชิงประเมินระบบหลักสูตรจิตวิทยาการศึกษาในวิทยาลัยครู. วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. อัดสำเนา.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2530.
- รายงานการวิจัย. การประเมินระบบการสอนทางไกล : ประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพของ ผู้จบการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2531.

ลมูล รัตตากร และคนอื่น ๆ. รายงานการวิจัยเรื่องโครงการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตร
และการทำงานของบัณฑิตคณะมนุษยศาสตร์ที่จบปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน, กรุงเทพฯ 2528.

วิจิตร ศรีสอาน. การศึกษาทางไกล. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช,
2529.

วิชัย วงษ์ใหญ่. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการสอน - ภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ :
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.

ศุภวัฒน์ เอมโอช. การวิเคราะห์วิชาพื้นฐานทั่วไปในหลักสูตรการฝึกหัดครู พุทธศักราช 2524.
ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2528. อัดสำเนา.

สมคะเน คำจูน. การศึกษาเนื้อหาและความคิดเห็นของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ที่มีต่อการสอนเสริม ในกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.

สมหญิง จันทุไทย. การประเมินหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกพลศึกษาของสภาการฝึกหัดครู
(ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช 2524. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

สมพันธ์ หิญาธีระนันท์ และคนอื่น ๆ. การประเมินการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพฯ : เจริญผล, 2528.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. การประเมินผลโครงการประชุมหลักการและการประยุกต์ใช้.
กรุงเทพฯ : โอเคียนส์โตร, 2524.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคนอื่น ๆ. การประเมินหลักสูตรคุษบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : 2522.

สงัด อุทรานันท์. พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : วงศ์เอนกการพิมพ์, 2527.

สันต์ ธรรมบำรุง. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
เกรียงศักดิ์การพิมพ์, 2525.

- สุมิตร คุณานกร. หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2518.
- _____. หลักสูตรและการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2523.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. การวางแผนและการประเมินผลการศึกษาผู้ใหญ่. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ทิพย์อักษร, 2525.
- สุทัศน์ วิวัฒนบุรี. การประเมินหลักสูตรกายภาพบำบัดคณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.
- สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย. 9 ปี มสธ. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2530.
- _____. ระเบียบการสมัครเป็นนักศึกษาและลงทะเบียนเรียน มสธ. 2531. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2531.
- _____. หลักสูตรการศึกษาสาขาวิชาศึกษาศาสตร์. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2531.
- _____. สถิติ วิจัย และการประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : สัมพันธ์พาณิชย์, 2526.
- เสรีศรี ไชยศรี. ระบบหลักสูตรการสอน. เชียงใหม่ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2526.
- อุทุมพร จามรมาน. "โมเดลประเมินทางการศึกษา," ข่าวสารวิจัยการศึกษา. 4 : 12-16; เมษายน - พฤษภาคม 2528.
- อุทุมพร ทองอุไทย. การประเมินทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ปรีชาการพิมพ์, 2520.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. 3rd ed. New York : McGraw Hill Book Company, 1973.
- Krejcie, Robert V. and Darvle W. Morgan. "Determining Sample Size for Research Activity," Journal of Educational and Psychological Measurement. 30 : 607 - 610, Autumn 1970.
- Maccia, Elizebeth Steiner. Curriculum Theory and Policy. New York: Macmillan, 1964.

Neagley, Ross L. and N. Dean Evans. Handbook for Effective Curriculum Development. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice - Hall, 1967.

Stufflebeam, Daniel. Evaluation as Enlightenment for Decision - Making. Ohio : Ohio State University, Evaluation Center, 1968.

Suthummaraksa, Suchada. An Evaluation of the Doctoral Program in Development Education at Srinakharinwirot University, Thailand. Doctor's Thesis. Illinois State University, 1986. Photo Copied.

Taba, Hilda. Curriculum Development : Theory and Practice. New York : Harcourt, Brace and World, 1962.

ภาคผนวก ก

หนังสือขออนุญาตทำปฏิญานพนธ์และเก็บข้อมูล

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ

ที่ วันที่ 11 กันยายน 2532

เรื่อง ขออนุญาตทำปริญญาบัตรและเก็บข้อมูล

เรียน ท่านอธิการบดี (ผ่านรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการและประธานกรรมการประจำสาขา
วิทยาศาสตร์)

ด้วยกระผมมีความประสงค์ทำปริญญาบัตร เรื่อง "การประเมินหลักสูตร
ศึกษาศาสตรบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช" และเก็บ
ข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการทำปริญญาบัตร ซึ่งการทำปริญญาบัตรดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและอนุญาตให้ทำปริญญาบัตรและเก็บข้อมูล
ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการทำปริญญาบัตรต่อไปด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

(นายพรประเสริฐ พันธุ์สวัสดิ์)

นิสิตระดับปริญญาโท สาขาการอุดมศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

วิมลพรพรพรพร

เนตรนงนงนง

น.ส.พร

12 ก.ย. 32

11 ก.ย. 32

อน.น.น

12

12 ก.ย. 2532

เนื้อหาวิชาแขนงวิชาการการศึกษา

10151 ไทยศึกษา

Thai Studies

ความเป็นมาของชุมชนไทย ปัจจัยที่กำหนดลักษณะสังคมและวัฒนธรรมไทย ความรู้เรื่อง
ธรรมชาติและประยุกต์วิทยาในสังคมไทย ลักษณะภาษา สังคม เศรษฐกิจ การปกครอง ศาสนา
พิธีกรรม การละเล่นพื้นบ้าน สถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรม นาฏศิลป์ ดุริยางค์ศิลป์
วรรณศิลป์ การศึกษา และค่านิยมของไทย แนวโน้มพัฒนาการสังคมและวัฒนธรรมไทย

20201 พัฒนาการศึกษา

Development Education

ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับการพัฒนาสังคมด้านต่าง ๆ วิเคราะห์การศึกษาในฐานะ
ที่เป็นกิจกรรมและกระบวนการทางสังคม ได้แก่ กระบวนการสังคมประยุกต์ กระบวนการถ่ายทอด
วัฒนธรรม กระบวนการพัฒนาประชาธิปไตยและกระบวนการพัฒนาสังคม ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการศึกษา
กับสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจและการเมือง รวมทั้งการศึกษาในฐานะปัจจัยเสริมสร้างความมั่นคง
แห่งชาติและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ

20202 วิทยาการการสอน

Instructional Science

ความสำคัญของการสอน จิตวิทยาการศึกษา หลักการเรียนรู้ ความหมายของหลักสูตร
รูปแบบหลักสูตร พัฒนาการของหลักสูตรไทย หลักการสอน วิธีการสอนแบบกลุ่มใหญ่ วิธีการสอนแบบ
กลุ่มย่อย และวิธีการสอนแบบรายบุคคล การจัดระบบการเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน
การรายงานความก้าวหน้าของผู้เรียน และการช่วยเหลือ และบริการผู้เรียน

20301 เทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา

Educational Technology and Communication

ความหมายและการพัฒนาของเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา กระบวนการสื่อความหมาย และระบบสื่อการสอน งานกราฟิก ซึ่งได้แก่ การผลิตตัวอักษร การเขียนภาพประกอบ การระบายสี การพิมพ์ การฉีก การเตรียมแผ่นใส การจัดนิทรรศการ งานถ่ายภาพ ระบบเครื่องเสียง ระบบเครื่องฉาย สื่อมวลชนทางการศึกษา การศึกษารายบุคคล และการศึกษามวลชน นวัตกรรมการศึกษา ได้แก่ การสอนแบบโปรแกรม การสอนแบบจุลภาค การจำลองสถานการณ์ ระบบสนับสนุนการเรียนรู้ การศึกษาระบบเปิด การสอนเป็นทีมและกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาในประเทศไทย และเทคโนโลยีการศึกษาในประเทศไทย และเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษาในอนาคต

20302 สถิติ วิจัย และการประเมินผลการศึกษา

Statistics, Research and Evaluation in Education

คณิตศาสตร์พื้นฐานและความรู้ทั่วไปทางสถิติ การแจกแจงความถี่ การวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางและการวัดการกระจาย ความน่าจะเป็นและการสุ่มตัวอย่าง การทดสอบสมมติฐานการวิจัย และการวิจัยทางการศึกษา ขั้นตอนของการวิจัย ชนิดของการวิจัย การวิจัยทางการศึกษา และแนวโน้มการวิจัยทางการศึกษาของคนไทย การวัดผลการศึกษาและเครื่องมือวัดผลทางการเรียนรู้ การสร้างข้อทดสอบ การใช้สถิติเพื่อการวัดผลการศึกษา การวิเคราะห์ข้อสอบและข้อสอบมาตรฐาน และระบบการให้คะแนนสอบ

23301 หลักและระบบบริหารการศึกษา

Principles and System of Educational Administration

ปรัชญาและการพัฒนาของการบริหาร ลักษณะทั่วไปของการบริหาร การจัดหลักและกระบวนการบริหาร ภาวะผู้นำ มนุษยสัมพันธ์ในการบริหารระบบบริหารราชการแผ่นดินระบบบริหารการศึกษาไทย ราชการส่วนกลางกับการบริหารการศึกษาราชการส่วนภูมิภาคกับการบริหารการศึกษา ราชการส่วนท้องถิ่นกับการบริหารการศึกษา การบริหารการศึกษากับปัจจัยแวดล้อม กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ

การบริหารการศึกษา

23302 การวางแผนพัฒนาโรงเรียน

School Planning and Development

แนวคิดและวิวัฒนาการของการวางแผน ขั้นตอนการวางแผน การวางแผนด้านปริมาณนักเรียน และการประเมินผลความต้องการ การวางแผนการเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตร การวางแผนด้านอาคารสถานที่ การบริหาร การวางแผน และการบริหารโครงการแนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา กลวิธีการนิเทศการศึกษา แนวความคิดและหลักการเกี่ยวกับการประเมินผล การประเมินผลโครงการ การประเมินผลการปฏิบัติงาน

23303 การบริหารบุคลากรในโรงเรียน

School Personnel Administration

หลักบริหารงานบุคคลโดยทั่วไป การบริหารงานบุคคลในระบบราชการ การบริหารงานบุคคลด้านการศึกษา โครงสร้างของระบบการบริหารงานด้านการศึกษา การนิเทศงานและพัฒนาบุคลากร การประเมินผลการปฏิบัติงาน การเลื่อนตำแหน่งและการโอนย้ายวินัย การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ สวัสดิการและผลประโยชน์ แก้อุปสรรคของข้าราชการ งานบริหารนักเรียน กิจกรรมแนะแนวกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารบุคลากรในโรงเรียน

23304 โรงเรียนกับชุมชน

School and Community

แนวความคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในประเทศไทย บทบาทของโรงเรียนต่อชุมชน และบทบาทของชุมชนต่อโรงเรียน แนวความคิดทั่วไปเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน การพัฒนาชุมชนในประเทศไทย การพัฒนาชนบทโดยวิธีผสมผสาน บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารการศึกษาในสังคมไทย บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารการศึกษากับการพัฒนาชุมชน ความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับคณะกรรมการในท้องถิ่น งานประชาสัมพันธ์โรงเรียน ปัญหาความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

23401 การจัดการโรงเรียนประถมศึกษา

Elementary School Management

ปรัชญา ความมุ่งหมาย และหลักการประถมศึกษา วัฒนาการการบริหารกิจการประถมศึกษาของประเทศไทย การจัดการโรงเรียนประถมศึกษา การบริหารงานธุรการในโรงเรียนประถมศึกษา การจัดหาวัสดุครุภัณฑ์ การเงินและงบประมาณ กฎหมายกับระเบียบปฏิบัติ การบริหารอาคารสถานที่ การจัดหน่วยส่งเสริมการศึกษา การจัดสภาวะแวดล้อมในโรงเรียนประถมศึกษา เทคโนโลยีทางการศึกษาที่ควรจัดในโรงเรียนประถมศึกษา บุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษา

23420 การจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษา

Secondary School Management

ปรัชญาและหลักการมัธยมศึกษา วัฒนาการของการบริหารการมัธยมศึกษาของประเทศไทย การจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษา การบริหารงานธุรการ การจัดหาวัสดุครุภัณฑ์การเงินและงบประมาณ กฎหมายกับระเบียบปฏิบัติ การบริหารอาคารสถานที่ การจัดหน่วยส่งเสริมการศึกษา การจัดสภาวะแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา เทคโนโลยีทางการศึกษาที่ควรจัดในโรงเรียนมัธยมศึกษา บุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา

23499 ประสบการณ์วิชาชีพบริหารการศึกษา

Professional Experience in Educational Administration

การประยุกต์หลักการและทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา มาสู่ภาคปฏิบัติ การวิเคราะห์ระบบในสถานการณ์ของปัญหา เพื่อพัฒนาระบบงานบริหารที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการภารกิจและทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา การใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการบริหารทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติควบคู่กัน วิเคราะห์กระบวนการศึกษาทุกลักษณะ เน้นการตัดสินใจเป็นหมู่คณะในรูปแบบของกิจกรรม กลุ่มสัมพันธ์ กรณีศึกษา สถานการณ์จำลอง เกมการบริหาร และรูปแบบอื่น ๆ เพื่อพัฒนาให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และภาวะการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามเพื่อใช้สร้างแบบสอบถาม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามเพื่อใช้สร้างแบบสอบถาม

1. รองศาสตราจารย์ ดร. ชมพันธ์ุ กุญชร ณ อยุธยา
คุณวุฒิ อ.บ. (เกียรตินิยม), ก.บ. (เกียรตินิยม), A.M. (English Language and Literature) M.A. (Linguistics) M. Ed, Ed.D. (Curriculum and Teaching)
ตำแหน่ง รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตปทุมวัน
2. รองศาสตราจารย์ ดร. ทองอินทร์ วงศ์โสธร
คุณวุฒิ กศ.บ., M.A., Ph.D. (Educational Administration)
ตำแหน่ง รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
3. รองศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา คัมภีรภรณ์
คุณวุฒิ กศ.บ. (เกียรตินิยม), ก.ม.,
Ph.D. (Educational Administration)
ตำแหน่ง ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประยูร ศรีประสาธน์
คุณวุฒิ อ.บ., พบ.ม., M.S. in Ed., กศ.ค. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร)
ตำแหน่ง ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
5. รองศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา วิหคโต
คุณวุฒิ กศ.บ., ก.ม., ก.ค. (จิตวิทยาการศึกษา)
ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา สุธรรมรักษ์
คุณวุฒิ ก.บ., ก.ม., Ed.D. (Curriculum and Instruction)
ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร

ที่ ทม 1301/ว 826

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพุท อำเภอบางกรี่
จังหวัดนนทบุรี 11120

17 พฤศจิกายน 2532

เรื่อง ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามและส่งกลับคืน

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการประเมินหลักสูตรแขนงวิชาบริหารการศึกษา

ด้วยนายพรประเสริฐ พันธุ์สวัสดิ์ ข้าราชการของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และเป็นนิสิตระดับปริญญาโท สาขาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีความประสงค์เก็บข้อมูลและทำการวิจัยเรื่อง "การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช" การตอบแบบสอบถามของท่านไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่ประการใด นอกจากจะเป็นประโยชน์ให้กับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดกรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง และส่งกลับคืนให้ผู้วิจัย ภายในวันที่ 28 พฤศจิกายน 2532 ต่อไปด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายทองอินทร์ วงศ์โสธร)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

โทร. 573-5826

ภาคผนวก จ
แบบสอบถามการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตแขนงวิชาบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2523
สำหรับอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิตแขนงวิชาบริหารการศึกษา

แบบสอบถาม

การประเมินหลักสูตรแขนงวิชาบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2523

(สำหรับอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิตแขนงวิชาบริหารการศึกษา)

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามชุดนี้มุ่งที่จะประเมินหลักสูตรแขนงวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2523 โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ :-

ตอนที่ 1. การประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร โปรดประเมินความคิดเห็นที่เป็นจริง เพราะคำตอบดังกล่าวจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรแขนงวิชาบริหารการศึกษาให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น การประเมินแบ่งออกเป็น 8 ด้าน ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร
2. โครงสร้างของหลักสูตร
3. เนื้อหาวิชา
4. วัสดุการศึกษา เอกสารต่าง ๆ และศูนย์บริการการศึกษา
5. กระบวนการเรียนการสอน
6. การประเมินผลการศึกษา
7. การบริหารหลักสูตร
8. คุณภาพของบัณฑิต และความต้องการของผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับคุณสมบัติของบัณฑิต

ตอนที่ 2. ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตร

ตอนที่ 1. โปรดประเมินหลักสูตรแขนงวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2523 ในด้านต่าง ๆ ว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด โดยกาเครื่องหมาย ✓ ลงในค่าลำดับความเหมาะสมตามเกณฑ์ต่อไปนี้

- 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง เหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

ตอนที่ 1. การประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร

1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

- 1.1 เพื่อเตรียมและฝึกบุคลากรที่ปฏิบัติการอยู่แล้ว ทั้งในด้านการสอน และทำหน้าที่ ทางการบริหารให้มีความรู้ความสามารถในการจัดและการบริหารการศึกษาในระดับโรงเรียน หรือกลุ่มของโรงเรียน
- 1.2 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจปัญหา วิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่มีอยู่ในระบบการศึกษา เพื่อพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ
- 1.3 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัว และพัฒนางานในหน้าที่ของตนให้สอดคล้อง และทันต่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงของสังคม
- 1.4 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และผลการศึกษาวิจัยทางการบริหาร

ท่านเห็นว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรแขนงวิชาการศึกษามีความเหมาะสมในเรื่องต่าง ๆ
ต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	ค่าลำดับความเหมาะสม				
	เหมาะสม มากที่สุด	เหมาะสม สมมาก	เหมาะสม ปานกลาง	เหมาะสม น้อย	เหมาะสม น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของ แขนงวิชาการศึกษในการ นำไปปฏิบัติ.....					
2. ความสอดคล้องกับความต้องการของ ผู้เรียน.....					
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะความ สามารถในการบริหารการศึกษา ในระดับโรงเรียน หรือ กลุ่มของ โรงเรียน.....					
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่มีอยู่ในระบบการศึกษา.....					
5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม.....					

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	ค่าลำดับความเหมาะสม				
	เหมาะสมมากที่สุด 5	เหมาะสมมาก 4	เหมาะสมปานกลาง 3	เหมาะสมน้อย 2	เหมาะสมน้อยที่สุด 1
6. ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ ทางการบริหารการศึกษาไปประยุกต์ เพื่อพัฒนางานในหน้าที่ตนรับผิดชอบ.....					
7. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรัก และ ศรัทธาในอาชีพ ของนักบริหารการ ศึกษา.....					
8. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์.....					
9. ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักรับผิดชอบ ร่วมกันในการเรียน.....					

2. โครงสร้างของหลักสูตร

หลักสูตรแขนงวิชาบริหารการศึกษา จัดโครงสร้างการศึกษาดังนี้

- ก. ชุดวิชาพื้นฐานทั่วไป ชุดวิชา (6 หน่วยกิต) ไทยศึกษา
- ข. ชุดวิชาชีพ 4 ชุดวิชา (ชุดวิชาละ 6 หน่วยกิต รวม 24 หน่วยกิต)
พัฒนศึกษา เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา วิทยาการการสอน
สถิติวิจัยและประเมินผลการศึกษา
- ค. ชุดวิชาเฉพาะ 6 ชุดวิชา (ชุดวิชาละ 6 หน่วยกิต รวม 24 หน่วยกิต)
บังคับ 5 ชุดวิชา

หลักและระบบบริหารการศึกษา	ประสบการณ์วิชาชีพบริหารการศึกษา
การวางแผนพัฒนาโรงเรียน	และเลือก 1 ชุด จากชุดวิชาต่อไปนี้
การบริหารบุคลากรในโรงเรียน	การจัดการโรงเรียนประถมศึกษา
โรงเรียนกับชุมชน	การจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษา

- ง. ชุดวิชาเลือก 1 ชุดวิชา (6 หน่วยกิต)

เลือก 1 ชุด จากชุดวิชาต่อไปนี้

มนุษยสัมพันธ์ การปกครองไทย หลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น ความรู้เบื้องต้น
เกี่ยวกับการบริหาร หลักรัฐศาสตร์และการเมือง

โครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด

โครงสร้างของหลักสูตร	ค่าลำดับความเหมาะสม				
	เหมาะสมมากที่สุด 5	เหมาะสมมาก 4	เหมาะสมปานกลาง 3	เหมาะสมน้อย 2	เหมาะสมน้อยที่สุด 1
1. ความเหมาะสมของสัดส่วนสาขาวิชา ในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของ แขนงวิชาบริหารการศึกษา.....					
2. จำนวนสาขาวิชาที่เรียนตลอดหลักสูตร ในแขนงวิชาบริหารการศึกษามีความ เหมาะสม.....					
3. สาขาวิชาต่าง ๆ ในหมวดวิชาพื้นฐาน มีความเหมาะสม.....					
4. สาขาวิชาต่าง ๆ ในหมวดวิชาชีพ มีความเหมาะสม.....					
5. สาขาวิชาต่าง ๆ ในหมวดวิชาเฉพาะ มีความเหมาะสม.....					
6. สาขาวิชาเลือกในหมวดวิชาเลือก แขนงวิชาบริหารการศึกษามีความ เหมาะสม.....					

โครงสร้างของหลักสูตร	ค่าลำดับความเหมาะสม				
	เหมาะสมมากที่สุด 5	เหมาะสมมาก 4	เหมาะสมปานกลาง 3	เหมาะสมน้อย 2	เหมาะสมน้อยที่สุด 1
7. ชุดวิชาหนึ่งมีค่าเท่ากับ 6 หน่วยกิต มีความเหมาะสม.....					
8. การแบ่งชุดวิชาเป็น 4 หมวดใหญ่ ๆ คือ พื้นฐาน วิชาชีพ วิชาเฉพาะ และ วิชาเลือกมีความเหมาะสม.....					

3. เนื้อหาชุดวิชา

เนื้อหาชุดวิชาของหลักสูตรมีความเหมาะสมเพียงใด

เนื้อหาชุดวิชา	ค่าลำดับความเหมาะสม				
	เหมาะสมมากที่สุด	เหมาะสมมาก	เหมาะสมปานกลาง	เหมาะสมน้อย	เหมาะสมน้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. ความสอดคล้องของเนื้อหาชุดวิชา กับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร.....					
2. ความทันสมัยในเนื้อหาของชุดวิชา ภาคทฤษฎีของแขนงวิชาบริหาร การศึกษา.....					
3. ความทันสมัยในเนื้อหาของชุดวิชา ภาคปฏิบัติของแขนงวิชาบริหาร การศึกษา.....					
4. ความสอดคล้องของเนื้อหาชุดวิชา กับความต้องการของผู้เรียน.....					
5. ความสมดุลของเนื้อหาชุดวิชากับ เวลาที่กำหนดให้เรียน.....					
6. เนื้อหาวิชาส่งเสริมและปลูกฝังให้ มีทักษะทางการบริหาร.....					

เนื้อหาวิชา	ค่าลำดับความเหมาะสม				
	เหมาะสม มากที่สุด 5	เหมาะสม สมมาก 4	เหมาะสม ปาน กลาง 3	เหมาะสม สมน้อย 2	เหมาะสม น้อย ที่สุด 1
7. เนื้อหาวิชาส่งเสริมให้ผู้เรียนมี ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์.....					
8. เนื้อหาวิชาสามารถนำไปถ่ายทอด และบริการสังคม.....					
9. เนื้อหาวิชาส่งเสริมให้ผู้เรียนมี ความรู้ความสามารถในการจัดและ การบริหารการศึกษาในระดับ โรงเรียนหรือกลุ่มของโรงเรียน.....					
10. เนื้อหาวิชาส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถเข้าใจปัญหา วิเคราะห์ ปัญหา และแก้ไขปัญหาดัง ๆ ที่มี อยู่ในระบบการศึกษา.....					
11. เนื้อหาวิชาส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถปรับตัวให้เข้ากับการ เปลี่ยนแปลงทางสังคมได้.....					

เนื้อหาชุดวิชา	ค่าลำดับความเหมาะสม				
	เหมาะ สมมาก ที่สุด	เหมาะ สมมาก	เหมาะ สมปาน กลาง	เหมาะ สมน้อย	เหมาะ สมน้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
12. เนื้อหาวิชาส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนางานในหน้าที่ของตน ให้ทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลง ของสังคม.....					
13. เนื้อหาวิชาช่วยให้ผู้เรียนสามารถ นำความรู้และผลการวิจัยทางการ บริหารการศึกษาไปประยุกต์เพื่อ พัฒนางานในหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบ.....					
14. ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา ชุดวิชาไทยศึกษา.....					
15. ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา ชุดวิชาพัฒนศึกษา.....					
16. ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา ชุดวิชาวิทยาการการสอน.....					
17. ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา.....					

เนื้อหาวิชา	ค่าลำดับความเหมาะสม				
	เหมาะสม มากที่สุด 5	เหมาะสม สมมาก 4	เหมาะสม ปาน กลาง 3	เหมาะสม น้อย 2	เหมาะสม น้อย ที่สุด 1
18. ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา ชุดวิชาสถิติวิจัย และการประเมินผล การศึกษา.....					
19. ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา ชุดวิชาหลักและระบบบริหาร การศึกษา.....					
20. ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา ชุดวิชาหลักและระบบบริหาร การศึกษา.....					
21. ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา ชุดวิชาโรงเรียนกับชุมชน.....					
22. ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา ชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพ บริหารการศึกษา.....					
23. ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา ชุดวิชาการจัดโรงเรียนประถมศึกษา.....					
24. ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา ชุดวิชาการจัดโรงเรียนมัธยมศึกษา.....					

เนื้อหาชุดวิชา	ค่าลำดับความเหมาะสม				
	เหมาะสมมากที่สุด	เหมาะสมมาก	เหมาะสมปานกลาง	เหมาะสมน้อย	เหมาะสมน้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
25. ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา ชุดวิชามนุษยสัมพันธ์.....					
26. ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา ชุดวิชาหลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น.....					
27. ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา ชุดวิชาหลักรัฐศาสตร์และการเมือง.....					
28. ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา ชุดวิชาการปกครองไทย.....					
29. ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา ชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ การบริหาร.....					

4. วัสดุการศึกษา เอกสารต่าง ๆ และศูนย์บริการการศึกษา มีความเหมาะสมเพียงใด

วัสดุการศึกษา เอกสารต่าง ๆ ศูนย์บริการการศึกษา	ค่าลำดับความเหมาะสม				
	เหมาะ สมมาก ที่สุด	เหมาะ สมมาก	เหมาะ สมปาน กลาง	เหมาะ สมน้อย	เหมาะ สมน้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
1. ความเหมาะสมของสื่อสิ่งพิมพ์.....					
2. ความเหมาะสมของสื่อวิทยุกระจาย เสียง วิทยุโทรทัศน์ สื่อเทปเสียง.....					
3. การใช้สื่อผสมมีประสิทธิภาพ.....					
4. การให้บริการของศูนย์บริการการ ศึกษา.....					
5. การให้บริการปรึกษาของศูนย์ บริการการศึกษา.....					
6. การประชาสัมพันธ์และบริการสนเทศ ของศูนย์บริการการศึกษา.....					
7. คุณภาพของวัสดุการศึกษา เช่น เทปตลับ วี.ดี.ทัศน์ และอื่น ๆ.....					
8. มุม มสธ. มีหนังสือทางด้านบริหาร การศึกษาที่ทันสมัย.....					
9. มุม มสธ. มีหนังสือทางด้านบริหาร การศึกษาเพียงพอ.....					

วัสดุการศึกษา เอกสารต่าง ๆ ศูนย์บริการการศึกษา	ค่าลำดับความเหมาะสม				
	เหมาะสม มากที่สุด 5	เหมาะสม สมมาก 4	เหมาะสม สมปาน กลาง 3	เหมาะสม สมน้อย 2	เหมาะสม สมน้อย ที่สุด 1
10. มุม มสธ. มีหนังสือทางด้านบริหาร การศึกษาสอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียน.....					
11. สถานที่จัดอบรมประสบการณ์วิชาชีพ บริหารการศึกษามีความเหมาะสม.....					
12. สถานที่สำหรับการจัดการสอนเสริม มีความเหมาะสม.....					
13. มสธ. มีสถานที่ในการจัดสอบใน จังหวัดต่าง ๆ อย่างเหมาะสม.....					

5. กระบวนการเรียนการสอน

ท่านเห็นว่ากระบวนการจัดการเรียนการสอน แขนงวิชาบริหารการศึกษามีความเหมาะสมเพียงใด

กระบวนการเรียนการสอน	ค่าลำดับความเหมาะสม				
	เหมาะ สมมาก ที่สุด	เหมาะ สมมาก	เหมาะ สมปาน กลาง	เหมาะ สมน้อย	เหมาะ สมน้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
1. ความสอดคล้องของการจัดการเรียนการสอน กับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร.....					
2. ความสอดคล้องระหว่างรูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพบริหารการศึกษากับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร.....					
3. ความเหมาะสมของการสอนเสริมในปัจจุบัน.....					
4. อาจารย์สอนเสริมมีการเตรียมการสอนอย่างดี.....					
5. การใช้สื่อการเรียนการสอนเสริมมีความเหมาะสม.....					
6. อาจารย์สอนเสริมมีความรู้ในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี.....					

กระบวนการเรียนการสอน	ค่าลำดับความเหมาะสม				
	เหมาะสมมากที่สุด	เหมาะสมมาก	เหมาะสมปานกลาง	เหมาะสมน้อย	เหมาะสมน้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
7. ดำเนินการจัดการเรียนการสอนเสริมครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร.....					
8. กระบวนการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการจัดและการบริหารการศึกษาในระดับโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียน.....					
9. กระบวนการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจปัญหา วิเคราะห์ปัญหา และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่มีอยู่ในระบบการศึกษา.....					
10. กระบวนการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ.....					
11. กระบวนการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้.....					

กระบวนการเรียนการสอน	ค่าลำดับความเหมาะสม				
	เหมาะสม มากที่สุด 5	เหมาะสม สมมาก 4	เหมาะสม สมปาน กลาง 3	เหมาะสม สมน้อย 2	เหมาะสม สมน้อย ที่สุด 1
12. กระบวนการเรียนการสอนส่งเสริม ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนางานใน หน้าที่ของตนให้ทันต่อสภาพการ เปลี่ยนแปลงของสังคม.....					
13. กระบวนการเรียนการสอนช่วยให้ ผู้เรียนสามารถนำความรู้และผล การวิจัยทางการบริหารการศึกษา ไปประยุกต์ เพื่อพัฒนางานในหน้าที่ ที่ตนรับผิดชอบ.....					

6. การประเมินผลการศึกษา

การประเมินผลการศึกษา มีความเหมาะสมเพียงใด

การประเมินผลการศึกษา	ค่าลำดับความเหมาะสม				
	เหมาะสม มากที่สุด	เหมาะสม สมมาก	เหมาะสม ปานกลาง	เหมาะสม น้อย	เหมาะสม น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. การวัดและการประเมินผล การศึกษามีมาตรฐานชัดเจน.....					
2. ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ ของหลักสูตรกับการวัด และประเมินผล.....					
3. การวัดและการประเมินผลมุ่ง ส่งเสริมความสามารถในเชิง บริหารการศึกษา.....					
4. การวัดและประเมินผลมุ่ง ส่งเสริมการวิเคราะห์และ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่มีอยู่ใน ระบบการศึกษา.....					
5. ผู้เรียนมีโอกาสได้ประเมินตนเอง ก่อนเรียน.....					

การประเมินผลการศึกษา	ค่าลำดับความเหมาะสม				
	เหมาะ	เหมาะ	เหมาะ	เหมาะ	เหมาะ
	สมมาก ที่สุด 5	สมมาก 4	สมปาน กลาง 3	สมน้อย 2	สมน้อย ที่สุด 1
6. ผู้เรียนมีโอกาสได้ประเมินตนเอง หลังเรียน					
7. ผู้เรียนมีโอกาสได้ประเมิน การสอนเสริมของอาจารย์.....					
8. การประเมินผลการสอนเสริมมี ประสิทธิภาพ.....					

7. การบริหารหลักสูตร

การบริหารหลักสูตร มีความเหมาะสมเพียงใด

การบริหารหลักสูตร	ค่าลำดับความเหมาะสม				
	เหมาะสม มากที่สุด	เหมาะสม สมมาก	เหมาะสม ปานกลาง	เหมาะสม น้อย	เหมาะสม น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. ความเหมาะสมระหว่างปัจจัย ทางการบริหารและการดำเนินการ.....					
2. ความเหมาะสมของการนำหลักสูตร ไปใช้.....					
3. ความเหมาะสมของวัสดุอุปกรณ์ใน การบริหารกับการปฏิบัติงาน.....					
4. การวางแผนการบริหารของแขนง วิชาบริหารการศึกษา.....					
5. การจัดองค์กรในการบริหารของ แขนงวิชาบริหารการศึกษา.....					
6. การประสานงานของแขนงวิชา บริหารการศึกษากับแขนงวิชาอื่น ๆ.....					
7. การจัดทำระบบข้อมูลของแขนง วิชาบริหารการศึกษา.....					

8. การประเมินคุณภาพของบัณฑิต

คุณภาพของบัณฑิตมีความเหมาะสมเพียงใด

คุณภาพของบัณฑิต	ค่าลำดับความเหมาะสม				
	เหมาะสม มากที่สุด	เหมาะสม สมมาก	เหมาะสม ปานกลาง	เหมาะสม สมน้อย	เหมาะสม น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. ความรู้ความสามารถในวิชาการ ด้านการบริหารการศึกษา.....					
2. ความรู้ความสามารถในการจัด การบริหารการศึกษาในระดับ โรงเรียน.....					
3. ความรู้ความสามารถในการวางแผน ด้านการบริหารการศึกษา.....					
4. ความรู้ความสามารถในการเป็นผู้นำ ของสังคม.....					
5. ความรับผิดชอบในงานที่ได้รับ มอบหมาย.....					
6. การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น.....					
7. ความสามารถในการนำความรู้ไป ประยุกต์เพื่อพัฒนางานในหน้าที่.....					

คุณภาพของบัณฑิต	ค่าลำดับความเหมาะสม				
	เหมาะสมมากที่สุด	เหมาะสมมาก	เหมาะสมปานกลาง	เหมาะสมน้อย	เหมาะสมน้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
8. ความสามารถในการปรับตัวให้ทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม.....					
9. ความสามารถในการเป็นผู้นำทางบริหารการศึกษาและการดำเนินการตามกระบวนการบริหารการศึกษา.....					
10. ความสามารถในการดำเนินการและการจัดการองค์กรหรือหน่วยงาน.....					
11. ความรับผิดชอบและเอาใจใส่ต่องานพิเศษที่ได้รับมอบหมาย.....					
12. ความสนใจในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม.....					
13. การวางตัวเหมาะสมกับกาลเทศะ.....					
14. การเป็นผู้ยอมรับคำวิพากษ์วิจารณ์เพื่อปรับปรุงตัวเอง.....					

ตอนที่ 2. ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตร

1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไป

1. _____

2. _____

3. _____

2. โครงสร้างของหลักสูตร

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไป

1. _____

2. _____

3. _____

3. เนื้อหาวิชา

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไป

1. _____

2. _____

3. _____

4. วัสดุการศึกษา เอกสารต่าง ๆ และศูนย์บริการการศึกษา

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไป

1. _____

2. _____

3. _____

5. กระบวนการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไป

1. _____

2. _____

3. _____

6. การประเมินผลการศึกษา

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไป

1. _____

2. _____

3. _____

7. การบริหารหลักสูตรข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไป

1. _____

2. _____

3. _____

8. คุณภาพของบัณฑิตข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไป

1. _____

2. _____

3. _____

9. ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่น ๆ (ถ้ามี)

1. _____

2. _____

3. _____

ขอขอบพระคุณอย่างยิ่งในการให้ความร่วมมือของท่าน

ภาคผนวก ฉ
แบบสอบถามการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตแขนงวิชาบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2523 สำหรับผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต

แบบสอบถาม

การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตแขนงวิชาบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช พ.ศ. 2523

(สำหรับผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต)

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามชุดนี้มุ่งที่จะประเมินคุณสมบัติของบัณฑิต ตามความต้องการของผู้บังคับบัญชา และ ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตแขนงวิชาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช พ.ศ. 2523 ตามทัศนะของผู้บังคับบัญชา โปรดประเมินตามความคิดเห็นที่เป็นจริงของท่าน เพราะคำตอบดังกล่าวจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรแขนงวิชาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การประเมินคุณภาพของบัณฑิตตามคุณสมบัติที่เป็นจริงและตามความต้องการของผู้บังคับบัญชา

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะทั่วไป

ตอนที่ 1 โปรดประเมินคุณสมบัติของบัณฑิตตามคุณสมบัติที่เป็นจริงและสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตแขนงวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช พ.ศ. 2523 ตามความคิดเห็นของท่านว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด และคุณสมบัติของบัณฑิต ที่ท่านต้องการโดยกาเครื่องหมาย ✓ ลงในค่าลำดับความเหมาะสมตามเกณฑ์ต่อไปนี้

- 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด หรือ ต้องการมากที่สุด
- 4 หมายถึง เหมาะสมมาก หรือ ต้องการมาก
- 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง หรือ ต้องการปานกลาง
- 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย หรือ ต้องการน้อย
- 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด หรือ ต้องการน้อยที่สุด

คุณสมบัติของบัณฑิต	คุณสมบัติของบัณฑิต					คุณสมบัติของบัณฑิตตาม				
	ตามที่แท้จริง					ความต้องการของ				
						ผู้บังคับบัญชา				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
10. ความสามารถในการปรับตัวให้ทันต่อสภาพ การเปลี่ยนแปลงของสังคม										
11. ความสามารถในการเป็นผู้นำทางบริหาร การศึกษาและการดำเนินการตาม กระบวนการบริหารการศึกษา.....										
12. ความสามารถในการดำเนินการและการ จัดการองค์กรหรือหน่วยงาน.....										
13. ความสนใจในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม.....										
14. ความเป็นผู้ยอมรับคำวิพากษ์วิจารณ์เพื่อ ปรับปรุงตัวเอง.....										

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะต่อการจัดหลักสูตรแขนงวิชาบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช

ขอขอบพระคุณอย่างยิ่งในการให้ความร่วมมือของท่าน

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตแผนกวิชาบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ. 2523

แบบสัมภาษณ์

การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตแขนงวิชาบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2523

การสัมภาษณ์ อาจารย์ นักศึกษา บัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษาเป็นการสัมภาษณ์ในสาระสำคัญเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาชุดวิชา วัสดุการศึกษา เอกสารต่าง ๆ และศูนย์บริการการศึกษา กระบวนการเรียนการสอน การประเมินผลการศึกษา การบริหารหลักสูตร และคุณภาพของบัณฑิต สำหรับผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต เป็นการสัมภาษณ์ในสาระสำคัญเกี่ยวกับคุณภาพของบัณฑิต

1. ด้านบริบท

- 1.1 ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของแขนงวิชาบริหารการศึกษา
- 1.2 ความเหมาะสมในการนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน
- 1.3 หลักสูตรแขนงวิชาบริหารการศึกษา พ.ศ. 2523 มีปัญหาที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข อะไรบ้าง
- 1.4 หลักสูตรแขนงวิชาบริหารการศึกษา ควรจะดำเนินการต่อไปหรือไม่ จุดเด่น จุดอ่อนของหลักสูตรมีอะไรบ้าง

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น

- 2.1 ความเหมาะสมของชุดวิชาที่เรียนตลอดหลักสูตร
- 2.2 ความเหมาะสมของชุดวิชาบังคับเฉพาะและชุดวิชาเลือก
- 2.3 ความเหมาะสมของสัดส่วนชุดวิชาในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของแขนงวิชาบริหารการศึกษา
- 2.4 ความสอดคล้องของเนื้อหาชุดวิชากับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
- 2.5 ความทันสมัยของเนื้อหาชุดวิชาของภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติของแขนงวิชาบริหารการศึกษา

- 2.6 ความสอดคล้องของเนื้อหาชุดวิชา กับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน
- 2.7 ความสมดุลของเนื้อหาชุดวิชา กับเวลาที่กำหนดให้เรียน
- 2.8 ความเหมาะสมของสื่อสิ่งพิมพ์
- 2.9 ความเหมาะสมของสื่อวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ สื่อเทปเสียง
- 2.10 ความเหมาะสมของศูนย์บริการการศึกษา
- 2.11 การให้บริการของศูนย์บริการการศึกษา
- 2.12 การอำนวยความสะดวกและดำเนินงานของศูนย์บริการการศึกษา
- 2.13 การให้คำปรึกษาและการแนะแนวของศูนย์บริการการศึกษา
- 2.14 การประชาสัมพันธ์และบริการสนเทศของศูนย์บริการการศึกษา
3. ด้านกระบวนการ
 - 3.1 ความเหมาะสมของกระบวนการเรียนการสอน
 - 3.2 ความสอดคล้องของการจัดการเรียนการสอนกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
 - 3.3 ความสอดคล้องระหว่างรูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพบริหารการศึกษา กับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
 - 3.4 ความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนการสอนเสริม
 - 3.5 ความเหมาะสมของรูปแบบการจัดเสริมทักษะ ทางการบริหาร
 - 3.6 ความสอดคล้องระหว่างการส่งเสริมการค้นคว้าด้วยตนเองกับปรัชญาการศึกษาทางไกล
 - 3.7 การส่งเสริมความรู้และทักษะ นอกเหนือจากการเรียนชุดวิชา
 - 3.8 การวัดและการประเมินผลการศึกษาที่มีมาตรฐานชัดเจน
 - 3.9 การวัดและการประเมินผลมุ่งส่งเสริมความสามารถในเชิงบริหารการศึกษา
 - 3.10 ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตร กับการวัดและการประเมินผล
 - 3.11 ความเหมาะสมระหว่างปัจจัยทางการบริหารและการดำเนินการ

- 3.12 ความเหมาะสมของเวลาในการดำเนินการ
 - 3.13 ความเหมาะสมของวัสดุอุปกรณ์ในการบริหารกับการปฏิบัติงาน
 - 3.14 การวางแผนในการบริหารของแขนงวิชาบริหารการศึกษา
 - 3.15 การจัดองค์การในการบริหารของแขนงวิชาบริหารการศึกษา
 - 3.16 การประสานงานของแขนงวิชาบริหารการศึกษากับแขนงวิชาอื่น ๆ
 - 3.17 การจัดทำระบบข้อมูลของแขนงวิชาบริหารการศึกษา
 - 4. ด้านคุณภาพของบัณฑิต
 - 4.1 ความรู้ความสามารถในวิชาการด้านการบริหารการศึกษา
 - 4.2 ความรู้ความสามารถในการจัด การบริหารการศึกษาในระดับโรงเรียน
 - 4.3 ความรู้ความสามารถในการวางแผนด้านการบริหารการศึกษา
 - 4.4 ความรู้ความสามารถในการเป็นผู้นำของสังคม
 - 4.5 ความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย
 - 4.6 เจตคติที่ดีต่อวิชาชีพทางบริหารการศึกษา
 - 4.7 การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
 - 4.8 คุณธรรม จริยธรรม ในวิชาชีพทางบริหารการศึกษา
 - 4.9 ความสามารถในการใช้วิธีการบริหารการศึกษาแก้ปัญหา
 - 4.10 ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการบริหารการศึกษา
 - 4.11 ความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์ เพื่อพัฒนางานในหน้าที่
 - 4.12 ความสามารถในการปรับตัว ให้ทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลง
ของสังคม
 - 4.13 ความสามารถในการจัดทำข้อมูลและแปลความหมายของข้อมูล
 - 4.14 ความสามารถในการเป็นผู้นำ ทางบริหารการศึกษาและการดำเนิน
ตามกระบวนการบริหารการศึกษา
- เนื้อหาวิชาแขนงวิชาบริหารการศึกษา

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายพรประเสริฐ พันธุ์สวัสดิ์

วันเดือน ปีเกิด มิถุนายน พ.ศ. 2498

สถานที่เกิด บ้านหัวตลาด ตำบลสำพะเนียง อำเภอนนทบุรี จังหวัดนครราชสีมา

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 163 / 1 ถนนราชดำเนิน อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000 โทรศัพท์ 044-255296

สถานที่ทำงานปัจจุบัน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2518 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา วิทยาลัยครูนครราชสีมา

พ.ศ. 2520 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง วิทยาลัยครูพระนคร

พ.ศ. 2524 ครุศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยครูพระนคร

พ.ศ. 2530 การศึกษาระดับบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางเขน

พ.ศ. 2533 การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2524 นักวิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พ.ศ. 2533 อาจารย์

การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตแขนงวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา
ตุลาคม 2533

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชโดยผู้วิจัยศึกษาโดยใช้รูปแบบการประเมินเชิงเป็นแนวทางในการประเมินหลักสูตรในครั้งนี้

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์ นักศึกษา บัณฑิต และผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต สำหรับอาจารย์ ผู้วิจัยศึกษาจากจำนวนประชากรทั้งหมด 7 คน นักศึกษา บัณฑิต และผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตได้มาจากการเปิดตารางเครจี้และมอร์แกนที่ระดับความเชื่อมั่น .05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 380 คน หลังจากนั้นจึงนำไปเทียบสัดส่วน ได้กลุ่มตัวอย่าง นักศึกษา 24 คน บัณฑิต 178 คน และผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต 178 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 387 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้วิธีการทางสถิติโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด ผู้วิจัยใช้วิธีการจัดหมวดหมู่ข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม แล้วนำเสนอตามลำดับความถี่ของข้อเสนอแนะในแต่ละเรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ผู้วิจัยใช้วิธีการจัดหมวดหมู่ของคำสัมภาษณ์ แล้วนำเสนอตามลำดับความถี่ของแต่ละเรื่อง

ผลการวิจัยพบว่า

ด้านบริบท ประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรโดยส่วนรวมพบว่า

1. ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของแผนกวิชาบริหารการศึกษามีความชัดเจนมากถึงชัดเจนมากที่สุดหรือมีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด
2. ความเหมาะสมในการนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน มีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด

ด้านปัจจัยเบื้องต้น ประเมินโครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาชุดวิชา วัสดุการศึกษา เอกสารต่าง ๆ และศูนย์บริการการศึกษา โดยส่วนรวมพบว่า

โครงสร้างของหลักสูตรเหมาะสม

1. ความเหมาะสมของชุดวิชาที่เรียนตลอดหลักสูตร มีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด
2. ความเหมาะสมของชุดวิชาเฉพาะและชุดวิชาเลือกมีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด
3. ความเหมาะสมของสัดส่วนชุดวิชาในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของแขนงวิชาบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมมาก

เนื้อหาชุดวิชา

1. ความสอดคล้องของเนื้อหาชุดวิชากับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมปานกลางถึงเหมาะสมมากที่สุด
2. ความทันสมัยของเนื้อหาชุดวิชาของภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของแขนงวิชาบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมปานกลางถึงเหมาะสมมาก
3. ความสอดคล้องของเนื้อหาชุดวิชากับความต้องการและความสนใจของผู้เรียนมีความเหมาะสมมาก
4. ความสมดุลของเนื้อหาชุดวิชากับเวลาที่กำหนดให้เรียนมีความเหมาะสมมาก
5. ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาในชุดวิชาต่าง ๆ ของแขนงวิชาบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมปานกลางถึงเหมาะสมมากที่สุด

วัสดุการศึกษา เอกสารต่าง ๆ และศูนย์บริการการศึกษา

1. ความเหมาะสมของสื่อสิ่งพิมพ์มีความเหมาะสมมาก
2. ความเหมาะสมของสื่อวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ สื่อเทปเสียงมีความเหมาะสมมาก
3. ประสิทธิภาพของการใช้สื่อประสม มีความเหมาะสมมาก

4. การให้บริการของศูนย์บริการการศึกษา มีความเหมาะสมปานกลางถึงเหมาะสมมากที่สุด
5. การให้บริการปรึกษาและการแนะแนวของศูนย์บริการการศึกษา มีความเหมาะสมปานกลาง
6. การประชาสัมพันธ์และการบริการสนเทศ ของศูนย์บริการการศึกษา มีความเหมาะสมปานกลาง

ด้านกระบวนการ ประเมินกระบวนการเรียนการสอน การประเมินผลการศึกษาและการบริหารหลักสูตรโดยส่วนรวม พบว่า

กระบวนการเรียนการสอน

1. ความสอดคล้องของการจัดการเรียนการสอนกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมปานกลางถึงเหมาะสมมากที่สุด
2. ความสอดคล้องระหว่างรูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพบริหารการศึกษากับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีความเหมาะสมมาก
3. ความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนการสอน เสริมมีความเหมาะสมปานกลางถึงเหมาะสมมาก

การประเมินผลการศึกษา

1. การวัดและการประเมินผลศึกษามีมาตรฐานชัดเจน มีความเหมาะสมปานกลางถึงเหมาะสมมากที่สุด
2. ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับการวัดและการประเมินผลมีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด
3. การวัดและการประเมินผลมุ่งส่งเสริมความสามารถในเชิงการบริหารการศึกษามีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด

การบริหารหลักสูตร

1. ความเหมาะสมระหว่างปัจจัยทางการบริหารและการดำเนินการมีความเหมาะสมมาก
2. ความเหมาะสมของการนำหลักสูตรไปใช้มีความเหมาะสมมาก
3. ความเหมาะสมของวัสดุอุปกรณ์ในการบริหารกับการปฏิบัติงานมีความเหมาะสมมาก
4. การวางแผนในการบริหารของแขนงวิชาบริหารการศึกษามีความเหมาะสมปานกลางถึงเหมาะสมมาก

5. การจัดองค์กรในการบริหารของแขนงวิชาบริหารการศึกษามีความเหมาะสมมาก
6. การประสานงานของแขนงวิชาบริหารการศึกษากับแขนงวิชาอื่น ๆ มีความเหมาะสมมาก
7. การจัดทำระบบข้อมูลของแขนงวิชาบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมปานกลางถึงเหมาะสมมาก

ด้านผลผลิต ประเมินคุณภาพของบัณฑิตในด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย โดย
ส่วนรวม พบว่า

ด้านพุทธิพิสัย

1. ความรู้ความสามารถในวิชาการด้านการบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด
2. ความรู้ความสามารถในการจัดการบริหารการศึกษาในระดับโรงเรียนมีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด
3. ความรู้ความสามารถในการวางแผนด้านการบริหารการศึกษามีความเหมาะสมมาก
4. ความรู้ความสามารถในการเป็นผู้นำของสังคม มีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด

ด้านจิตพิสัย

ที่สุด

1. ความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย มีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด
2. เจตคติที่ดีต่อวิชาชีพทางการศึกษา มีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด
3. การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด
4. คุณธรรมจริยธรรมในวิชาชีพทางการศึกษา มีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด

ด้านทักษะพิสัย

1. ความสามารถในการดำเนินการและการจัดการองค์กรหรือหน่วยงานมีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด
2. ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมมาก
3. ความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์เพื่อพัฒนางานในหน้าที่มีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด
4. ความสามารถในการปรับตัวให้ทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมมีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด

AN EVALUATION OF THE BACHELOR'S DEGREE CURRICULUM IN EDUCATIONAL
ADMINISTRATION OF SUKHOTHAI THAMMATHIRAT OPEN UNIVERSITY

A dissertation submitted in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Higher Education
at Srinakharinwirot University

October 1990

The purpose of this research was to evaluate the curriculum of the bachelor's degree in educational administration at Sukhothai Thammathirat Open University. Curriculum Evaluation use The CIPP Model.

The samples consisted of instructors, students, graduates and graduates' employers, totalling 387 in number, out of which 7 were instructors. The data were collected through questionnaires and interviews. Data analysis was conducted on the close - ended questionnaires by calculating the means ($\bar{X}$) and the standard deviation (S.D.). For the questionnaires, the researcher classified all the recommendations given by the samples and presented them according to the frequency levels. Data from the interviews were analysed through classification of the interviews and likewise presented on the frequency levels.

According to the finding.

Context

The objectives and structure of the program as well as the course contents had a high suitability level.

Input

The course materials and study centers had an average to high suitability level.

Process

As for the instructional methods, evaluation, administration and the quality of the graduates, these were found to be highly suitable.

Product

The graduates, these were found to be highly suitable.

